

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ & ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

“Αξιολόγηση σε Επίπεδο Έργων του Α΄ Κοινοτικού Πλαισίου
Στήριξης 1989-1993 για την Περιφέρεια Θεσσαλίας
(Υποπρόγραμμα Ε.Α.Π.Τ.Α.)”

ΟΜΑΔΑ ΜΕΛΕΤΗΣ

Γιώτη Άννα
Νάκος Άγγελος
Νικολαΐδου Μαρία

Επιβλέποντες Καθηγητές

Οικονόμου Δημήτριος (Υπεύθυνος διπλωματικής)

Λουκίσσας Φίλιππος
Σπανίδης Νικόλαος

Νοέμβριος 1994

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ & ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

“Αξιολόγηση σε Επίπεδο Έργων του Α΄ Κοινοτικού Πλαισίου
Στήριξης 1989-1993 για την Περιφέρεια Θεσσαλίας
(Υποπρόγραμμα Ε.Α.Π.Τ.Α.)”

ΟΜΑΔΑ ΜΕΛΕΤΗΣ

Γιώτη Άννα
Νάκος Άγγελος
Νικολαΐδου Μαρία

Επιβλέποντες Καθηγητές

Οικονόμου Δημήτριος (Υπεύθυνος διπλωματικής)

Λουκίσσας Φίλιππος
Σπανίδης Νικόλαος

Νοέμβριος 1994

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

<u>ΕΙΣΑΓΩΓΗ</u>	1
 <u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΛΑΙΣΙΩΝ ΣΤΗΡΙΞΗΣ - ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ - ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ</u>	
<u>1.1 ΓΕΝΙΚΑ</u>	4
<u>1.2 ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ</u>	7
<u>1.3 ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ</u>	9
 <u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 : ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ - ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΙΚΑ ΥΠΟΒΑΘΡΑ</u>	
<u>2.1 ΕΥΡΕΣΗ ΚΑΙ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ</u>	12
<u>2.2 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ</u>	15
<u>2.3 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΥΠΟΒΑΘΡΩΝ</u>	16
 <u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗΣ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ Ε.Α.Π.Τ.Α.</u>	
<u>3.1 ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ</u>	18
<u>3.2 ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ Ε.Α.Π.Τ.Α.</u>	24

<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ</u>	
<u>ΤΟΥ ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ Ε.Α.Π.Τ.Α.</u>	
<u>4.1 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΥΔΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ</u>	
<u>Ε.Α.Π.Τ.Α.</u>	38
<u>4.1.1 ΔΕΙΚΤΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ</u>	38
<u>4.1.2 ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΝΑ 1000 ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ</u>	43
<u>4.2 ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΠΟΚΛΙΣΗΣ-ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (SHIFT-SHARE ANALYSIS)</u>	47
<u>4.2.1 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ</u>	47
<u>4.2.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ</u>	50
<u>4.3 ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΟΡΡΟΦΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ</u>	
<u>ΕΡΓΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΥΔΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΕΙΔΟΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ</u>	
<u>(ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΔΙΑΚΥΜΑΝΣΗΣ)</u>	57
<u>4.3.1 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ</u>	57
<u>4.3.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ</u>	58
<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ</u>	64
<u>ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</u>	67
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 - ΠΙΝΑΚΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 - ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ	

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ομάδα μελέτης που εκπόνησε τη διπλωματική εργασία αποτελείται από τους φοιτητές του Τμήματος Μηχανικών Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Γιώτη Άννα, Νάκο Άγγελο και Νικολαΐδου Μαρία. Οι επιβλέποντες καθηγητές είναι οι κ.κ. Οικονόμου Δημήτριος (υπεύθυνος διπλωματικής), Λουκίτσας Φίλιππος και Σπανίδης Νικόλαος.

Το αρχικό αντικείμενο της μελέτης, όπως αυτή συζητήθηκε το Φεβρουάριο του 1994, ήταν η κατασκευή ενός συστήματος διαχείρισης και παρακολούθησης της υλοποίησης του Β' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης 1994-1999, με μοντέλο το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της περιφέρειας Θεσσαλίας. Το σύστημα αυτό θα περιλάμβανε μία βάση δεδομένων σε περιβάλλον φιλικό προς το χρήστη και ψηφιακούς κάρτες, συνδεδεμένους με τη βάση, στους οποίους θα γινόταν η παρακολούθηση του φυσικού αντικείμενου των έργων. Θα ήταν, επίσης, δυνατή η ταυτόχρονη ενημέρωση της βάσης δεδομένων και των χαρτών. Η εφαρμογή αυτή θα απευθυνόταν τόσο στους διαχειριστές και αξιολογητές των Λειτουργικών Προγραμμάτων,

όσο και στις υπηρεσίες εφαρμογής τους (αρμόδια υπουργεία, περιφέρειες). Η βάση δεδομένων αναπτύχθηκε με το λογισμικό MS Access για περιβάλλον Windows και οι κάρτες δημιουργήθηκαν με το πρόγραμμα ARC/INFO σε σύστημα UNIX. Η σύνδεση της βάσης δεδομένων με τους κάρτες θα γινόταν μέσω του προγράμματος ARCVIEW για περιβάλλον Windows.

Κατά τη διάρκεια της κατάρτισης της βάσης δεδομένων παρουσιάστηκαν πολλά προβλήματα, τόσο σε τεχνικά θέματα όσο και από άποψη έλλειψης στοιχείων. Τα στοιχεία που είχε η ομάδα μελέτης στη διάθεσή της προέρχονταν από λίστες μη εγκεκριμένων έργων (οι οποίες είχαν μη συσχετιζόμενα, μεταξύ τους, στοιχεία), με αποτέλεσμα να καταστεί αδύνατη η δημιουργία μιας σωστής και αποτελεσματικής δομής της βάσης δεδομένων. Ενώ αρχικά η έγκριση των έργων είχε προγραμματιστεί να γίνει μέσα στον Απρίλιο του 1994, η διαδικασία τραβούσε σε μάκρος, με συνεχείς συζητήσεις των αρμόδιων φορέων και αλλαγές τόσο των έργων και των Μέτρων όσο και των Υποπρογραμμάτων του Π.Ε.Π. Θεσσαλίας. Για την αντιμετώπιση αυτής της ρευστής κατάστασης που υπήρχε, όσον αφορά την έγκριση των έργων που θα περιλαμβάνονταν στο Β' Κ.Π.Σ. για την περιφέρεια Θεσσαλίας, συζητήθηκε και η λύση της δημιουργίας πλασματικών στοιχείων, προκειμένου να ολοκληρωθεί η κατασκευή της βάσης. Λαμβάνοντας, όμως, υπόψη το μεγάλο όγκο στοιχείων που θα έπρεπε να δημιουργηθούν, χωρίς κανένα ουσιαστικό σημείο αναφοράς, κρίθηκε σκοπιμότερη η αλλαγή του αντικειμένου της διπλωματικής εργασίας. Στην απόφαση αυτή σημαντικό ρόλο έπαιξε η πάροδος χρονικού διαστήματος τεσσάρων μηνών, κατά τη διάρκεια του οποίου δεν υπήρξε ουσιαστική πρόοδος στην κατασκευή του συστήματος, λόγω των συνεχών αλλαγών στις λίστες των έργων.

Μέχρι την απόφαση αλλαγής του αντικειμένου της διπλωματικής εργασίας, η ομάδα μελέτης είχε κατασκευάσει μια αρχική δομή της βάσης δεδομένων, που περιλάμβανε τους αρχικούς πίνακες στοιχείων και τις μεταξύ τους συσχετίσεις, καθώς και το περιβάλλον επικοινωνίας με το χρήστη (εισαγωγή στοιχείων), και είχαν ψηφιοποιηθεί τα χαρτογραφικά υπόβαθρα. Η αρχική αυτή δομή και το περιβάλλον εργασίας της βάσης δεδομένων περιλαμβάνονται σε δισκέτα που συνοδεύει τη διπλωματική εργασία.

Το τελικό αντικείμενο της διπλωματικής εργασίας είναι η αξιολόγηση σε επίπεδο έργων του Υποπρογράμματος Ε.Α.Π.Τ.Α. του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος της περιφέρειας Θεσσαλίας για το Α' Κ.Π.Σ. 1989-1993.

Στο Κεφάλαιο 1, αναφέρονται ορισμένα γενικά στοιχεία για το θεσμό των Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης και της αξιολόγησης των Λειτουργικών Προγραμμάτων, και αναλύεται το αντικείμενο της διπλωματικής εργασίας.

Στο Κεφάλαιο 2, αναφέρονται το είδος, η προέλευση και η επεξεργασία των στοιχείων που χρησιμοποιήθηκαν στην ανάλυση, οι μέθοδοι που ακολουθήθηκαν και οι δείκτες που υπολογίστηκαν, καθώς και η διαδικασία δημιουργίας των χαρτών.

Στο Κεφάλαιο 3, αναλύονται στοιχεία συνολικών και ετήσιων απορροφήσεων για τα μέτρα του Υποπρογράμματος και τους νομούς της περιφέρειας Θεσσαλίας. Επίσης, περιγράφεται η χωροταξική κατανομή των έργων στους νομούς και εξετάζεται η αποτελεσματικότητα των φορέων εκτέλεσης όσον αφορά την ολοκλήρωση του φυσικού αντικείμενου των έργων.

Στο Κεφάλαιο 4, περιγράφονται οι δείκτες που υπολογίστηκαν και οι μέθοδοι που ακολουθήθηκαν για τις ανάγκες της ανάλυσης και της αξιολόγησης και ερμηνεύονται τα αποτελέσματά τους.

Στο Κεφάλαιο 5, συνοψίζονται τα συμπεράσματα που προέκυψαν από την ανάλυση και επισημαίνονται τα προβλήματα υλοποίησης και εφαρμογής του Υποπρογράμματος Ε.Α.Π.Τ.Α..

Η διπλωματική εργασία περιλαμβάνει, επίσης, ένα παράρτημα πινάκων (Παράρτημα 1), που περιέχει πίνακες χρηματοοικονομικών στοιχείων και φυσικού αντικείμενου και ένα παράρτημα διαγραμμάτων (Παράρτημα 2), που περιέχει τα διαγράμματα των απορροφήσεων. Τέλος, η διπλωματική εργασία συνοδεύεται από δύο κάρτες (Χ1-Υπάρχουσα Κατάσταση και Χ2-Χωροταξική Κατανομή των έργων) και μία δισκέτα που περιέχει τη βάση δεδομένων.

Η ομάδα μελέτης επιθυμεί να ευχαριστήσει τον καθηγητή κ. Θωμά Μαλούτα, για την αμέριστη βοήθεια που μας παρείχε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι: Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΛΑΙΣΙΩΝ ΣΤΗΡΙΞΗΣ - ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ - ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

1.1 ΓΕΝΙΚΑ

Η δημοσίευση της Λευκής Βίβλου το 1985 για τη δημιουργία της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Αγοράς, σηματοδότησε μια νέα τάξη πραγμάτων στην Κοινότητα και τα κράτη-μέλη. Το κείμενο αυτό, όπου αναφέρονται οι διαδικασίες που έπρεπε να ακολουθηθούν προκειμένου να ολοκληρωθεί η εσωτερική αγορά, αποτέλεσε τη βάση για την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη (1987) και τη μεταρρύθμιση των Διαρθρωτικών Ταμείων (1988).

Ο στόχος της Ενιαίας Αγοράς είναι η ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων, εργαζομένων και κεφαλαίων και η προσφορά όλων των παραπάνω με τους ίδιους όρους, όπως ισχύει σε μία εσωτερική αγορά, για όλα τα κράτη-μέλη. Η ανάπτυξη, όμως, μιας ενιαίας αγοράς θα έθετε, τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα, σε ακόμη πιο δυσμενή θέση τις

λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές της Κοινότητας (Γετίμης, Καυκαλάς 1994). Οι περιφερειακές ανισότητες είναι ιδιαίτερα σοβαρές και σημαντικές για την Κοινότητα, καθώς οι αιτίες που τις δημιουργούν δεν οφείλονται μόνο στην ελεύθερη αγορά, αλλά και στην ίδια τη δυναμική και την ιδέα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Το ότι οι ανισότητες είναι πολύ πιο μεγάλες σε κοινοτικό επίπεδο παρά σε εθνικό και ότι η χωρική πόλωση υπάρχει και αναπαράγεται, δικαιολογεί και ενισχύει την αναγκαιότητα άσκησης κοινοτικής περιφερειακής πολιτικής (Ανδρικοπούλου 1994). Ο προβληματισμός αυτός και οι πιέσεις που ασκήθηκαν κατά τις διαπραγματεύσεις για την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη, οδήγησαν στη μεταρρύθμιση των Διαρθρωτικών Ταμείων και την καθιέρωση της κοινοτικής περιφερειακής πολιτικής, όπως αυτή είχε καθοριστεί από τον Κανονισμό Λειτουργίας του ΕΤΠΑ και τα ΜΟΠ.

Τα Διαρθρωτικά Ταμεία, δηλαδή το Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και το Τμήμα Προσανατολισμού του Γεωργικού Ταμείου (FEOGA), αποτελούν τα μέσα άσκησης της Κοινοτικής Πολιτικής. Με τη μεταρρύθμιση του 1988 διπλασιάζεται ο προϋπολογισμός των Ταμείων, ώστε να αυξηθεί το μερίδιο των λιγότερο ανεπτυγμένων περιοχών της Κοινότητας και εισάγονται δύο βασικές έννοιες, η έννοια της ολοκληρωμένης ανάπτυξης και η έννοια του προγράμματος. Όσον αφορά την ολοκληρωμένη ανάπτυξη, δίνεται το προβάδισμα στην τοπική ανάπτυξη, στο σχεδιασμό της περιφερειακής πολιτικής με την προώθηση του ενδογενούς δυναμικού μιας περιοχής, ενώ ταυτόχρονα αντικαθίσταται η πολιτική των μεμονωμένων έργων με την πολιτική των προγραμμάτων (Ανδρικοπούλου 1994).

Αυτό σημαίνει ότι οι δράσεις εντάσσονται σε περιφερειακά προγράμματα ανάπτυξης, τα οποία καταρτίζονται από τις περιφέρειες με την κινητοποίηση τοπικών πρωτοβουλιών και πόρων και με την υποστήριξη της Κοινότητας μέσω όλων των χρηματοδοτικών μέσων που διαθέτει. Υπάρχει, δηλαδή, μια εμπλοκή των περιφερειακών αρχών και των τοπικών πρωτοβουλιών στα προγράμματα, αλλά επιδιώκεται και ένας γενικότερος συντονισμός τόσο στην εσωτερική συνοχή των προγραμμάτων όσο και στα διάφορα χρηματοδοτικά μέσα που διαθέτει η Κοινότητα (ΕΕΚ 1985, Ανδρικοπούλου 1994).

Στα πλαίσια της μεταρρύθμισης και των παραπάνω απόψεων, ξεκινάει και ο θεσμός των Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης. Ως Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης ορίζεται ένα ενδεικτικό αλλά δεσμευτικό προγραμματικό πλαίσιο των Κοινοτικών παρεμβάσεων, που προσδιορίζει άξονες αναπτυξιακών προτεραιοτήτων, αλλά ταυτόχρονα αποτελεί κι ένα εταιρικό συμβόλαιο, μεταξύ της Κοινότητας και των κρατών-μελών για την από κοινού αντιμετώπιση των συμφωνημένων στόχων (Γετίμης, Καυκαλάς 1994).

Είναι σαφές ότι οι παρεμβάσεις θα πρέπει να υφίστανται συνεχή παρακολούθηση, ώστε να είναι δυνατή η οικονομική αποδοτικότητα, καθώς και η πολιτική νομιμοποίηση των χρηματοδοτικών παρεμβάσεων. Αυτό διότι τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης για χώρες όπως η Ελλάδα, με σημαντικά διαρθρωτικά προβλήματα, έχουν μεγάλη ποσοτική και ποιοτική σημασία για το σύνολο της οικονομίας. Σε κάθε περίπτωση, η αξιολόγηση και η παρακολούθηση του Κ.Π.Σ. θα πρέπει να καλύπτει τρία συμπληρωματικά επίπεδα, όπως αυτά αναφέρονται στον Οδηγό για τη Μεταρρύθμιση των Διαρθρωτικών Ταμείων. Συγκεκριμένα: το μακροοικονομικό, που αφορά την οικονομική και κοινωνική συνοχή της Κοινότητας, το επίπεδο των Κ.Π.Σ. και, τέλος, το μικροοικονομικό, που αφορά τις λειτουργικές παρεμβάσεις (Γετίμης, Καυκαλάς 1994).

Παράλληλα, το Α' Κ.Π.Σ. (1989-1993) έθεσε το θέμα της αξιολόγησης, ως εκ των προτέρων (ex-ante) αξιολόγηση, ενδιάμεση (on-going) και εκ των υστέρων (ex-post). Η ex-ante αξιολόγηση αποτελεί μία εκτίμηση της συμφωνίας των παρεμβάσεων του Κ.Π.Σ. και του κατά πόσον είναι οικονομικά σκόπιμο και βιώσιμο. Η on-going αξιολόγηση είναι μια παρακολούθηση του Κ.Π.Σ. ώστε να διατηρείται η κοινοτική συνδρομή και τα όρια ανά στόχο. Τέλος, η ex-post αξιολόγηση αφορά κάθε παρέμβαση που γίνεται με τη συγκέντρωση στατιστικών στοιχείων για δείκτες, οι οποίοι έχουν προκαθοριστεί από την ex-ante αξιολόγηση και το είδος της παρέμβασης.

Λόγω της καθοριστικής σημασίας των Κ.Π.Σ. στην αναπτυξιακή πορεία μιας χώρας όπως η Ελλάδα, η ex-post αξιολόγηση για το Α' Κ.Π.Σ. λαμβάνει ιδιαίτερη σημαντικότητα, όχι μόνο για τη διερεύνηση της αποδοτικότητας της υλοποίησής του, αλλά και για τον εντοπισμό βασικών προβλημάτων που έχουν αρνητική επίδραση στις επιπτώσεις που προκαλούν οι δράσεις του.

1.2 ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Τα τελευταία χρόνια, το ζήτημα της αξιολόγησης και τα θέματα τα οποία συνεπάγονται του ζητήματος αυτού, αποτελούν αντικείμενο της συζήτησης που αναφέρεται σε θέματα παρακολούθησης της υλοποίησης των Αναπτυξιακών Προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από τα Κοινοτικά Διαρθρωτικά Ταμεία. Το πρόβλημα της αξιολόγησης αποτελεί συστατικό όρο του προγραμματισμού, τόσο για τα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα (ΜΟΠ), όσο και για τα δύο Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης (Γετίμης, Καυκαλάς 1994).. Όπως αναφέρθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο, η αξιολόγηση αφορά την εκ των προτέρων (ex-ante), την κατά τη διάρκεια (on-going) και την εκ των υστέρων (ex-post) αξιολόγηση των δράσεων και επιπτώσεων σε μακροοικονομικό και μικροοικονομικό επίπεδο.

Τα κύρια περιεχόμενα της αξιολόγησης αφορούν την εκτίμηση της συνέργειας, της συνάφειας και της συνοχής των στόχων των μέτρων και των στόχων των προγραμμάτων, της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των μέτρων, της πορείας υλοποίησης και των επιπτώσεων των μέτρων, καθώς και της ωφελιμότητας και ολοκλήρωσης του προγραμματισμού (Γετίμης, Καυκαλάς 1994).

Είναι σαφές ότι ως σήμερα η έννοια της αξιολόγησης περιέχει σε μεγάλο βαθμό περιγραφικά περιεχόμενα, που μπορούν να πάρουν διαφορετικές τιμές, ανάλογα με τους στόχους του προγραμματισμού και σε σχέση με την κοινωνικοοικονομική πραγματικότητα στην οποία αναφέρονται. Αν ληφθεί υπόψη, όμως, ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση χαρακτηρίζεται από σοβαρές γεωγραφικές και κοινωνικοοικονομικές ανισότητες των περιφερειών της, διαπιστώνεται ότι είναι αναγκαία η εύρεση περιεχομένων για την αξιολόγηση των προγραμμάτων, που να εμβαθύνουν πέρα από τις περιγραφικές έννοιες και να απαντούν σε ερωτήματα όπως ο τρόπος συγκρότησης του αξιολογικού πλαισίου και σε σχέση με ποιά κοινωνικοοικονομικά συμφέροντα, καθώς και με ποιό τρόπο εκτιμάται η αποτελεσματικότητα και η ωφελιμότητας του προγράμματος (Γετίμης, Καυκαλάς 1994)..

Από τη βιβλιογραφία διαπιστώνεται ότι το ζήτημα της αξιολόγησης έχει εστιαστεί στη χρησιμοποίηση τεχνικών και

ποσοτικών μεθόδων που έχουν αναπτυχθεί κυρίως στην οικονομική επιστήμη και αφορούν τους πίνακες εισροών-εκροών, την ανάλυση κόστους-οφέλους, καθώς και τις ποσοτικές εκτιμήσεις της αποδοτικότητας (Γετίμης, Καυκαλάς 1994). Οι εγγενείς δυσκολίες εφαρμογής των παραπάνω μεθόδων στην αξιολόγηση των προγραμμάτων (λόγω έλλειψης στατιστικών στοιχείων σε περιφερειακό επίπεδο και γενικευμένες παραδοχές) ενισχύονται από το γεγονός ότι ως τώρα δεν υπάρχει σοβαρή επιστημονική θεώρηση των θεμάτων της αξιολόγησης, αλλά η αξιολόγηση περιορίζεται στην αντιμετώπιση προβλημάτων όπως η διαχείριση των πόρων και η εποπτεία της υλοποίησης των προγραμμάτων από τη διοίκηση.

Θα πρέπει να σημειωθεί εδώ ότι από πλευράς διοίκησης, τόσο στην Ένωση όσο και στα άλλα κράτη-μέλη, δεν έχει αναπτυχθεί μέχρι σήμερα μία κοινώς αποδεκτή μεθοδολογία για την αξιολόγηση των Αναπτυξιακών Προγραμμάτων, αλλά έχει γίνει πλέον συνείδηση ότι τα ζητήματα της αξιολόγησης είναι σύνθετα και προϋποθέτουν προσεγγίσεις από διάφορους επιστημονικούς χώρους. Αλλωστε, στα πλαίσια των παραπάνω προβληματισμών, η Ευρωπαϊκή Ένωση θεώρησε σωστό να καταρτίσει έναν κατάλογο δεικτών για κάθε μέτρο των προγραμμάτων για το Β' ΚΠΣ και οργάνωσε σεμινάρια για τους διαχειριστές και αξιολογητές των Περιφερειακών Προγραμμάτων (συγκεκριμένα, το σεμινάριο για τους Έλληνες αξιολογητές έγινε τον περασμένο Απρίλιο στην Αθήνα).

Παρόλ' αυτά, η αναζήτηση συστηματικών εννοιών και αναλυτικών περιεχομένων σχετικά με την αξιολόγηση είναι αναγκαία, εφ' όσον έχει κυριαρχήσει μια μονόπλευρη αντίληψη για την αξιολόγηση, η οποία τη θεωρεί ως θέμα αποδοτικής διαχείρισης των πόρων και διοικητικής εποπτείας του προγράμματος. Οποσδήποτε με διαφορετικούς όρους τίθεται το πρόβλημα της αξιολόγησης των Αναπτυξιακών Προγραμμάτων σε χώρες με παράδοση σε ανεπτυγμένους μηχανισμούς προγραμματισμού, όπως η Μεγάλη Βρετανία και η Γερμανία και με διαφορετικούς σε χώρες που δεν έχουν καταρτίσει ικανοποιητικά συστήματα προγραμματισμού, όπως η Ελλάδα και η Πορτογαλία (Γετίμης, Καυκαλάς 1994)..

Το ζήτημα αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για την Ελλάδα, όπου υπάρχουν ουσιαστικά προβλήματα που παραμένουν άλυτα και η επίλυσή τους αποτελεί προϋπόθεση για να αποκτήσουν νόημα οι

διαδικασίες αξιολόγησης των προγραμμάτων και να ενισχυθούν οι μεταρρυθμιστικές και αναπτυξιακές δυνάμεις που απαιτούνται για την ισότιμη ενσωμάτωση της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

1.3 ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Η ομάδα μελέτης, έχοντας υπόψη την καθοριστική σημασία των Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης για την αναπτυξιακή πορεία της Ελλάδας και τη σημαντικότητα της αξιολόγησης για τα Αναπτυξιακά Προγράμματα, όπως αυτές αναλύθηκαν στα δύο προηγούμενα κεφάλαια, ασχολήθηκε με την αξιολόγηση του Α' ΚΠΣ (1989-1993).

Συγκεκριμένα, επιλέχθηκε το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την Περιφέρεια της Θεσσαλίας. Το Πρόγραμμα αυτό αποτελείται από τα εξής Υποπρογράμματα (Σχήμα 1):

- Υποπρόγραμμα 1 : Ε.Τ.Π.Α
- Υποπρόγραμμα 2 : Ε.Ε.Ο.Γ.Α. (ΕΓΤΠΕ)
- Υποπρόγραμμα 3 : Ε.Κ.Τ
- Υποπρόγραμμα 4 : Ε.Α.Π.Τ.Α. και
- Υποπρόγραμμα 5 : ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Από τα Υποπρογράμματα αυτά η ομάδα μελέτης επέλεξε το Υποπρόγραμμα Ε.Α.Π.Τ.Α. (Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης), λόγω της εμπλοκής της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στη διαδικασία της επιλογής και εκτέλεσης των έργων του Υποπρογράμματος. Πιο συγκεκριμένα, το Υποπρόγραμμα Ε.Α.Π.Τ.Α. περιλαμβάνει έργα και ενέργειες τοπικού χαρακτήρα, που προτείνονται στους αρμόδιους φορείς της κεντρικής διοίκησης από την Τοπική Αυτοδιοίκηση και εκτελούνται από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ). Ο στόχος του Υποπρογράμματος Ε.Α.Π.Τ.Α. είναι η ενεργοποίηση του αναπτυξιακού ρόλου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με την ανάληψη έργων από Αναπτυξιακούς Συνδέσμους, επιχειρήσεις των ΟΤΑ, κοινότητες, κ.λ.π. (ΗΣΙΟΔΟΣ 1993).

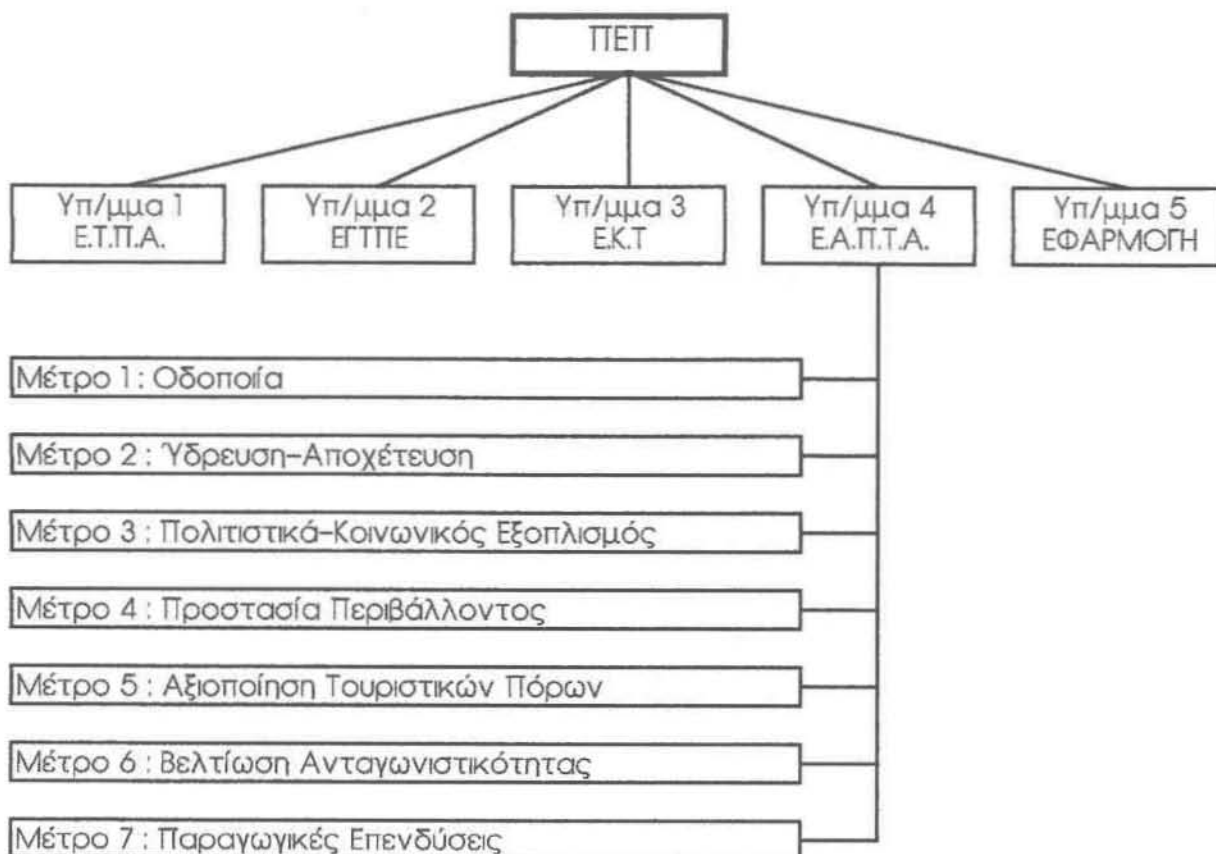
Στόχος αυτής της διπλωματικής εργασίας είναι η ανάλυση των επιπτώσεων του Υποπρογράμματος Ε.Α.Π.Τ.Α. στην ανάπτυξη των

νομών, καθώς και ο εντοπισμός βασικών προβλημάτων, που έχουν αρνητική επίδραση στις επιπτώσεις αυτές και έχουν σχέση, ή όχι, με την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Η ανάλυση βασίζεται κυρίως σε μεθόδους που προέρχονται από την εμπειρία των προηγούμενων Αξιολογήσεων και Διαχειρίσεων των Λειτουργικών Προγραμμάτων του Α' ΚΠΣ (1989-1993).

Το Υποπρόγραμμα Ε.Α.Π.Τ.Α., σύμφωνα με τους επίσημους χρηματοδοτικούς πίνακες, η συνολική δημόσια δέσμευση ανέρχεται σε 20.250.966 χιλ. ECUs, κατέχοντας το 8% των δημοσίων δεσμεύσεων στο σύνολο του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος της περιφέρειας Θεσσαλίας. Περιλαμβάνει επτά μέτρα (Σχήμα 1) (ΗΣΙΟΔΟΣ 1993):

- Μέτρο 1 : Οδοποιία. Στόχος του μέτρου είναι η βελτίωση της εσωτερικής, διακοινοτικής και επαρχιακής οδοποιίας.
- Μέτρο 2 : Ύδρευση-Αποχέτευση. Στόχος του μέτρου είναι η κατασκευή και η βελτίωση των δικτύων ύδρευσης-αποχέτευσης των οικισμών, καθώς επίσης και η μηχανοργάνωση των επιχειρήσεων Ύδρευσης-Αποχέτευσης.
- Μέτρο 3 : Πολιτιστικά-Κοινωνικός Εξοπλισμός. Στόχος του μέτρου είναι η στήριξη και ενδυνάμωση του έργου των τοπικών πολιτιστικών συλλόγων, καθώς και η ανάδειξη της πολιτιστικής και ιστορικής φυσιογνωμίας.
- Μέτρο 4 : Προστασία Περιβάλλοντος. Στόχος του μέτρου είναι η οργάνωση χώρων διάθεσης/διαχείρισης απορριμμάτων και η προμήθεια εξοπλισμού.
- Μέτρο 5 : Αξιοποίηση Τουριστικών Πόρων. Το μέτρο αυτό περιλαμβάνει μικρά έργα υποδομής με σκοπό την τουριστική ανάδειξη και αξιοποίηση των τουριστικών πόρων της περιοχής.
- Μέτρο 6 : Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας. Στόχος του μέτρου είναι η τόνωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας των ΟΤΑ και η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.
- Μέτρο 7 : Παραγωγικές Επενδύσεις. Το μέτρο αυτό περιλαμβάνει ένα μόνο έργο που υλοποιείται στο νομό Μαγνησίας και αφορά την κατασκευή ενός δημοτικού τουριστικού περιπτέρου στο δάσος ΚΟΥΡΙ του Δήμου Αλμυρού.

Σχήμα 1 : Δομή του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος της περιφέρειας Θεσσαλίας

Βέβαια, για μία πλήρη ex-post αξιολόγηση, προϋπόθεση αποτελεί η ολοκλήρωση του προγράμματος και η πάροδος κάποιου χρόνου, που είναι απαραίτητος για την εμφάνιση των άμεσων και έμμεσων πολλαπλασιαστικών αποτελεσμάτων. Όπως είναι γνωστό, τα περισσότερα κοινοτικά προγράμματα ολοκληρώθηκαν πολύ πρόσφατα και ειδικά το Α΄ ΚΠΣ πήρε παράταση ενός έτους. Συνεπώς, δεν έχει παρέλθει ο αναγκαίος χρόνος ώστε να είναι δυνατή μία ολοκληρωμένη και περιεκτική αξιολόγηση.

Παρόλ' αυτά, μία πρώτη εκτίμηση των επιπτώσεων είναι εφικτή, εφ' όσον έχει απορροφηθεί το μεγαλύτερο μέρος των πόρων και έχει μεσολαβήσει αρκετό χρονικό διάστημα για μεγάλο τμήμα των απορροφηθέντων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 : ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

ΑΝΑΛΥΣΗΣ - ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΙΚΑ ΥΠΟΒΑΘΡΑ

2.1 ΕΥΡΕΣΗ ΚΑΙ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Τα στοιχεία της ανάλυσης είναι κυρίως πίνακες εισροών-εκροών (χρηματοοικονομικοί πίνακες) και πίνακες φυσικού αντικειμένου (προβλεπόμενου και πραγματοποιημένου) και προέρχονται από τις Εκθέσεις του Συμβούλου Διαχείρισης του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος της περιφέρειας Θεσσαλίας (Γνωμοδοτική Ερευνητική "ΗΣΙΟΔΟΣ" Α.Ε.). Πρόκειται για την Ενδιάμεση Έκθεση 1993 (Τόμος I και II) και την Τελική Έκθεση 1994 (Τόμος I και II). Οι Εκθέσεις αυτές τέθηκαν στη διάθεση της ομάδας μελέτης από τη Γενική Γραμματεία της Περιφέρειας Θεσσαλίας, μέσω του επιβλέποντος καθηγητή κ. Δ. Οικονόμου.

Συγκεκριμένα, από την Τελική Έκθεση 1994 προήλθαν, ο αρχικός χρηματοδοτικός πίνακας έργων των Υποπρογράμματος (ο οποίος περιλαμβάνει τους τίτλους των έργων, τους νομούς στους οποίους

ανήκουν τα έργα, τους συνολικούς προϋπολογισμούς των έργων σε χιλιάδες δραχμές, καθώς και τους φορείς χρηματοδότησης και εκτέλεσης των έργων) και οι πίνακες φυσικού αντικειμένου (οι οποίοι περιέχουν το προβλεπόμενο και πραγματοποιημένο φυσικό αντικείμενο των έργων, κατά κατηγορία φυσικού αντικειμένου). Για τον αρχικό χρηματοδοτικό πίνακα έργων υπολογίστηκε, επίσης, ο αρχικός προϋπολογισμός των έργων σε ECUs, βάσει της ισοτιμίας: 1 ECU = 282 δραχμές.

Από την Ενδιάμεση Έκθεση 1993 προήλθαν, ο χρηματοδοτικός πίνακας των μέτρων του Υποπρογράμματος ανά έτος (ο οποίος περιλαμβάνει τις δεσμεύσεις της δημόσιας δαπάνης και τις πραγματοποιημένες δημόσιες δαπάνες ανά μέτρο, μέχρι 31-08-1993, ανά έτος με χρήση αποπληθωριστή για τα έτη 1992 και 1993) και ο πίνακας πραγματοποιημένων πληρωμών για κάθε έργο σε χιλιάδες δραχμές (μέχρι 31-08-1993).

Με βάση αυτούς τους αρχικούς πίνακες, για τις ανάγκες της ανάλυσης και αξιολόγησης υπολογίστηκαν οι παρακάτω πίνακες (βλέπε Παράρτημα - Πίνακες Χρηματοοικονομικών Στοιχείων):

- Πίνακας Απορροφήσεων ανά Μέτρο και νομό για την περίοδο εφαρμογής του Υποπρογράμματος (περιλαμβάνει προϋπολογισμούς, πληρωμές μέχρι 31-08-1993, και απορροφήσεις ανά Μέτρο του Υποπρογράμματος για κάθε νομό).
- Πίνακας Ετήσιων Απορροφήσεων ανά Μέτρο (περιλαμβάνει τους ετήσιους προϋπολογισμούς, πληρωμές και απορροφήσεις ανά Μέτρο του Υποπρογράμματος).
- Πίνακας Ετήσιων Απορροφήσεων των Έργων και των Μέτρων ανά νομό (περιέχει τους ετήσιους προϋπολογισμούς και τις ετήσιες πληρωμές και απορροφήσεις των έργων των μέτρων για κάθε νομό).

Τα στοιχεία για τους παραπάνω πίνακες προήλθαν από επεξεργασία των στοιχείων του χρηματοδοτικού πίνακα των μέτρων του Υποπρογράμματος ανά έτος. Ο πίνακας αυτός περιλάμβανε αποπληθωρισμένα στοιχεία δημοσίων δαπανών, προβλεπόμενων και πραγματοποιημένων, για την περίοδο 1990-1991 (ουσιαστικά το 1989 ήταν τυπικό και όχι πραγματικό έτος έναρξης εφαρμογής του Υποπρογράμματος) και τα έτη 1992 και 1993 (μέχρι 31-08-1993). Για τον

υπολογισμό των δημοσίων δαπανών για τα έτη 1990 και 1991, υπολογίστηκε πρώτα η μεταβολή των δημοσίων δαπανών μεταξύ των ετών 1992-1993 και έγινε προβολή της μεταβολής αυτής προς τα πίσω. Κατόπιν, υπολογίστηκε το ποσοστό συμμετοχής του ετήσιου προϋπολογισμού του κάθε μέτρου στο συνολικό προϋπολογισμό του μέτρου αυτού. Θεωρήθηκε ότι οι ετήσιες δημόσιες δαπάνες των έργων του κάθε μέτρου ακολουθούν το μοντέλο ετήσιας κατανομής του συγκεκριμένου μέτρου. Δηλαδή, τα ποσοστά ετήσιας κατανομής των δημοσίων δαπανών του κάθε έργου είναι ίδια με τα ποσοστά ετήσιας κατανομής των δημοσίων δαπανών του μέτρου στο οποίο ανήκει. Ο λόγος για τον οποίο έγινε η παραπάνω επεξεργασία ήταν η έλλειψη στοιχείων ετήσιας κατανομής των δημοσίων δαπανών για τα έργα. Έτσι δημιουργήθηκαν στοιχεία προϋπολογισμών και πληρωμών ανά έτος για κάθε έργο, οπότε και ήταν δυνατό να υπολογιστούν οι ετήσιες απορροφήσεις κάθε έργου και να δημιουργηθούν οι παραπάνω πίνακες.

Στους πίνακες φυσικού αντικείμενου περιγράφεται το φυσικό αντικείμενο (προβλεπόμενο και πραγματοποιημένο) των έργων, όπως αυτό αναφέρεται στην Τελική Έκθεση 1994. Ανάλογα με το είδος του φυσικού αντικείμενου διακρίθηκαν επτά κατηγορίες φυσικού αντικείμενου:

α) Οδικά Έργα

β) Έργα Πολιτισμού

γ) Δράσεις Ανταγωνισμού

δ) Μελέτες

ε) Έργα Διαμόρφωσης Χώρων

στ) Έργα Περιβάλλοντος και

ζ) Έργα Προμηθειών

2.2 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Ο στόχος της διπλωματικής εργασίας είναι η ανάλυση και αξιολόγηση των επιπτώσεων του Υποπρογράμματος Ε.Α.Π.Τ.Α. στην ανάπτυξη των νομών της περιφέρειας Θεσσαλίας. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιήθηκαν τόσο μεμονωμένοι δείκτες όσο και ολοκληρωμένες ποσοτικές μέθοδοι.

Συγκεκριμένα, χρησιμοποιήθηκαν οι εξής δείκτες:

- Δείκτης Πραγματοποίησης και Αποδοτικότητας, με στοιχεία φυσικού αντικείμενου κατά κατηγορία και ανά νομό και απορροφήσεις μέτρων,
- Δείκτης ανά 1000 κατοίκους, με τη χρήση στοιχείων προϋπολογισμών ανά μέτρο και ανά νομό και πληθυσμού νομών.

Επίσης, χρησιμοποιήθηκαν οι εξής μέθοδοι:

- Μέθοδος Απόκλισης-Συμμετοχής (shift-share analysis), με στοιχεία τις ετήσιες απορροφήσεις των μέτρων του Υποπρογράμματος και
- Μέθοδος Ανάλυσης Διακύμανσης, με στοιχεία τις συνολικές απορροφήσεις των έργων.

Παράλληλα με τη μέθοδο ανάλυσης-διακύμανσης έγινε μία διάκριση των φορέων εκτέλεσης των έργων ανά μέτρο, ανάμεσα σ' εκείνους που πέτυχαν απορροφήσεις άνω του μέσου όρου του κάθε μέτρου και σ' εκείνους που δεν κατάφεραν να τον ξεπεράσουν. Αυτό έγινε σε μια προσπάθεια να εξηγηθούν μερικά από τα αποτελέσματα της μεθόδου.

2.3 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΥΠΟΒΑΘΡΩΝ

Οι χάρτες που συνοδεύουν τη διπλωματική αυτή εργασία, δημιουργήθηκαν σε ψηφιακή μορφή και εκτυπώθηκαν σε plotter. Το λογισμικό (softwear) που χρησιμοποιήθηκε για τη δημιουργία τους ήταν το πακέτο ARC/INFO για το λειτουργικό σύστημα UNIX. Στους χάρτες αυτούς απεικονίζονται τα όρια νομών, επαρχιών και ΟΤΑ, καθώς και το οδικό, σιδηροδρομικό και οικιστικό δίκτυο της περιφέρειας. Οι συντεταγμένες που αναγράφονται στους χάρτες είναι στο σύστημα Ε.Γ.Σ.Α. '87. Η πρωτογενής χαρτογραφική πληροφορία ήταν τα υπόβαθρα της Ε.Σ.Υ.Ε., κλίμακας 1:250000 για κάθε νομό, από τα οποία ψηφιοποιήθηκαν τα παραπάνω στοιχεία. Σ' εκείνη τη φάση της εργασίας προέκυψε το πρόβλημα της ανόρθωσης των ψηφιοποιημένων υποβάθρων, γιατί στα υπόβαθρα της Ε.Σ.Υ.Ε. (όπως μας πληροφορήσαν αρμοδίως) δεν υπήρχε κάποιο συγκεκριμένο σύστημα προβολής κι αυτό γιατί οι χάρτες είχαν προκύψει από φωτογράφιση και ένωση των υποβάθρων της Γ.Υ.Σ., κλίμακας 1:50000.

Η μέθοδος που ακολουθήθηκε προκειμένου να ξεπεραστεί το ζήτημα της ανόρθωσης, ήταν ο εντοπισμός γνωστών σημείων (δηλαδή, σημεία με γνωστές συντεταγμένες) και στα δύο είδη υποβάθρων (Ε.Σ.Υ.Ε. και Γ.Υ.Σ.), τα οποία χρησιμοποιήθηκαν ως σταθερά σημεία (control points). Σαν τέτοια επιλέχθηκαν τέσσερα τριγωνομετρικά σημεία από κάθε χάρτη της Ε.Σ.Υ.Ε., οι συντεταγμένες των οποίων προσδιορίστηκαν από τα αντίστοιχα υπόβαθρα της Γ.Υ.Σ..

Ο δύο χάρτες που προέκυψαν είναι:

- ο Χ1, όπου απεικονίζεται η υπάρχουσα κατάσταση της περιφέρειας με στοιχεία ορίων νομών, επαρχιών και ΟΤΑ, το οικιστικό δίκτυο και το οδικό και σιδηροδρομικό δίκτυο, και
- ο Χ2, όπου απεικονίζεται η χωρική κατανομή των έργων κατά κατηγορία φυσικού αντικειμένου, ανά νομό και ανά φορέα εκτέλεσης, με σταθερά στοιχεία τα όρια νομών, επαρχιών και ΟΤΑ και το οικιστικό δίκτυο. Η επιλογή των συμβόλων απεικόνισης των κατηγοριών του φυσικού αντικειμένου έγινε από την ομάδα μελέτης.

Οι γραμματοσειρές των χαρτών δημιουργήθηκαν από την ομάδα μελέτης σε συνεργασία με την ομάδα μελέτης των συναδέλφων κ.κ. Α. Κωτίδη και Κ. Σαντιμπαντάκη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΕΩΝ ΚΑΙ **ΤΗΣ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗΣ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ** **ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ Ε.Α.Π.Τ.Α.**

3.1 ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ **ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ**

Οι πρώτες γενικές παρατηρήσεις για τη διαχρονική εξέλιξη των απορροφήσεων των έργων του Υποπρογράμματος Ε.ΑΠ.Τ.Α. προέρχονται από τη διαγραμματική απεικόνιση των χρηματοδοτικών στοιχείων, μετά από μια πρώτη επεξεργασία.

Στο Διάγραμμα 1 (Συνολικές Απορροφήσεις ανά Νομό), διαφαίνεται ότι η κατανομή των απορροφήσεων στους νομούς, έχει ως εξής: το υψηλότερο ποσοστό (81,39%) το έχει ο νομός Λάρισας, ενώ το χαμηλότερο (62,73%) το έχει ο νομός Μαγνησίας. Οι άλλοι δύο νομοί παρουσιάζουν ενδιάμεσα ποσοστά, με πρώτο το νομό Καρδίτσας (73,99%) και δεύτερο το νομό Τρικάλων (68,15%). Αν ληφθεί υπόψη ο συνολικός αριθμός των έργων σε κάθε νομό, τότε διαπιστώνεται ότι οι

νομοί Καρδίτσας και Λάρισας, που έχουν υψηλά ποσοστά απορρόφησης διαθέτουν και το μεγαλύτερο αριθμό έργων (48 και 41 έργα αντίστοιχα). Αντίστοιχα, οι νομοί Μαγνησίας και Τρικάλων με τα χαμηλά ποσοστά απορρόφησης, έχουν και λιγότερα έργα (26 και 21 έργα αντίστοιχα). Αυτή η διαφοροποίηση των ποσοστών δεν έγκειται στο μέγεθος και το είδος των έργων, αλλά ειδικά για το νομό Μαγνησίας οφείλεται στην αναποτελεσματικότητα των φορέων εκτέλεσης, ενώ για τους υπόλοιπους τρεις νομούς, η ανάλυση δεν έδωσε αποτελέσματα απ' όπου να μπορεί κανείς να εξάγει συμπεράσματα με βεβαιότητα. Τα αποτελέσματα αυτά προκύπτουν από τη μέθοδο ανάλυσης της διακύμανσης.

Συγκεκριμένα, στην ανάλυση της διακύμανσης εξετάστηκε η σχέση ανάμεσα στην απορρόφηση των έργων και σε παράγοντες που θεωρήθηκε ότι μπορούσαν να την επηρεάσουν. Ως τέτοιοι παράγοντες θεωρήθηκαν το είδος του έργου (κατηγορίες φυσικού αντικείμενου), ο φορέας χρηματοδότησης, ο φορέας εκτέλεσης και ο νομός όπου ανήκει το έργο.

Για να βοηθηθεί η ανάλυση, η ομάδα μελέτης διέκρινε τα Μέτρα του Υποπρογράμματος Ε.Α.Π.Τ.Α σε δύο κατηγορίες: τα Μέτρα με μη αναπτυξιακό χαρακτήρα και τα Μέτρα με αναπτυξιακό χαρακτήρα. Στην πρώτη κατηγορία ανήκουν τα εξής μέτρα: Οδοποιία (Μέτρο 1), Ύδρευση-Αποχέτευση (Μέτρο 2), Πολιτιστικά-Κοινωνικός Εξοπλισμός (Μέτρο 3) και Προστασία Περιβάλλοντος (Μέτρο 4) και χαρακτηρίζονται ως μη αναπτυξιακά. Ειδικότερα για τα έργα του Μέρους 1 - Οδοποιία, η ομάδα μελέτης τα κατέταξε στην πρώτη κατηγορία των μη αναπτυξιακών, λόγω του μικρού τους μεγέθους και των ελάχιστων πολλαπλασιαστικών τους επιπτώσεων στην ανάπτυξη των νομών (πρόκειται για μικρά έργα που εκτελούνται σε τοπικό επίπεδο από τους ΟΤΑ και τους Αναπτυξιακούς Συνδέσμους της περιοχής). Στη δεύτερη κατηγορία ανήκουν τα εξής μέτρα: Αξιοποίηση Τουριστικών Πόρων (Μέτρο 5), Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας (Μέτρο 6) και Παραγωγικές Επενδύσεις (Μέτρο 7), που χαρακτηρίζονται ως αναπτυξιακά.

Στο Διάγραμμα 2 (Συνολικές Απορροφήσεις ανά Μέτρο στην Περιφέρεια), η κατανομή των ποσοστών δίνει μια πρώτη ένδειξη για τις επιλογές των έργων που γίνονται από την τοπική αυτοδιοίκηση. Η

διάκριση του χαρακτήρα των έργων γίνεται με βάση την κατηγοριοποίηση των Μέτρων σε αναπτυξιακού και μη αναπτυξιακού χαρακτήρα, όπως αυτή αναλύθηκε στο Κεφάλαιο 2. Συγκεκριμένα, το μεγαλύτερο ποσοστό (91,12%) ανήκει στο Μέτρο Ύδρευση-Αποχέτευση (Μέτρο 2) και το χαμηλότερο (64,56%) στο Μέτρο Προστασία Περιβάλλοντος (Μέτρο 4). Γενικά, παρατηρούνται υψηλά ποσοστά απορροφήσεων σε έργα μη αναπτυξιακού χαρακτήρα (Μέτρο 1 - Οδοποιία 77,4%, Μέτρο 3 - Πολιτιστικά/Κοινωνικός Εξοπλισμός 75,22%), με εξαίρεση το Μέτρο 4 - Προστασία Περιβάλλοντος (64,56%). Όσον αφορά τα έργα αναπτυξιακού χαρακτήρα, παρατηρούνται χαμηλά ποσοστά (Μέτρο 5 - Αξιοποίηση Τουριστικών Πόρων 66,78% και Μέτρο 6 - Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας 69,7%), με εξαίρεση το Μέτρο 7 - Παραγωγικές Επενδύσεις που έχει ποσοστό απορρόφησης 72,13% κι αυτό οφείλεται στην ύπαρξη ενός και μόνο έργου στο νομό Μαγνησίας.

Γενικά, παρατηρείται ότι τα έργα μη αναπτυξιακού χαρακτήρα παρουσιάζουν μεγάλες απορροφήσεις, ενώ αντίθετα, τα έργα αναπτυξιακού χαρακτήρα, που έχουν ιδιαίτερη σημασία για την οικονομία και την ανάπτυξη κάθε νομού, έχουν μικρές απορροφήσεις. Λαμβάνοντας υπόψη τον αριθμό των έργων για κάθε Μέτρο (Πίνακας 1) και εξετάζοντας το κάθε Μέτρο ξεχωριστά, διαπιστώνεται ότι επιλέγει μεν έργα με κριτήριο τον αναπτυξιακό τους χαρακτήρα, αλλά δεν μπορεί να επιτύχει υψηλά ποσοστά απορρόφησης γι' αυτά.

Πίνακας 1: Κατανομή των έργων του Υποπρογράμματος Ε.Α.Π.Τ.Α. ανά νομό και Μέτρο

	Ν.Καρδίτσας	Ν.Λάρισας	Ν.Μαγνησίας	Ν.Τρικάλων	ΣΥΝΟΛΟ Έργων
	Αρ. έργων	Αρ. έργων	Αρ. έργων	Αρ. έργων	
<i>Μέτρο 1</i>	5	5	2	5	17
<i>Μέτρο 2</i>	5	9	2	2	18
<i>Μέτρο 3</i>	5	2	3	2	12
<i>Μέτρο 4</i>	11	6	10	5	32
<i>Μέτρο 5</i>	9	4	2	5	20
<i>Μέτρο 6</i>	13	15	6	2	36
<i>Μέτρο 7</i>	-	-	1	-	1
ΣΥΝΟΛΟ	48	41	26	21	136

Μια πιο αναλυτική εικόνα του Διαγράμματος 2, φαίνεται στο Διάγραμμα 3 (Συνολικές Απορροφήσεις ανά Μέτρο και ανά Νομό). Έτσι, λοιπόν, για το νομό Λάρισας το υψηλότερο ποσοστό απορρόφησης έχει το Μέτρο "Υδρευση-Αποχέτευση" (Μέτρο 2) (92,27%) και το χαμηλότερο ποσοστό το Μέτρο "Προστασία Περιβάλλοντος" (Μέτρο 4) (60,24%). Τα άλλα δύο Μέτρα μη αναπτυξιακού χαρακτήρα παρουσιάζουν αρκετά υψηλά ποσοστά. Συγκεκριμένα, το Μέτρο "Οδοποιία" (Μέτρο 1) έχει απορρόφηση 83,46% και το Μέτρο "Πολιτιστικά-Κοινωνικός Εξοπλισμός" (Μέτρο 3) παρουσιάζει ποσοστό απορρόφησης 77,43%. Τα έργα με αναπτυξιακό χαρακτήρα έχουν, επίσης, υψηλά ποσοστά. Το Μέτρο "Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας" (Μέτρο 6) παρουσιάζει απορροφητικότητα 87,71% και το Μέτρο "Αξιοποίηση Τουριστικών Πόρων" (Μέτρο 5) 82,34%, ενώ για το Μέτρο "Παραγωγικές Επενδύσεις" (Μέτρο 7) δεν υπάρχει ποσοστό απορρόφησης, αφού δεν υπάρχουν στο νομό έργα του Μέρου αυτού.

Για το νομό Μαγνησίας, τα ποσοστά απορρόφησης όλων των Μέρων κυμαίνονται σε χαμηλότερα επίπεδα από τα αντίστοιχα ποσοστά του νομού Λάρισας. Ειδικότερα το υψηλότερο ποσοστό απορρόφησης παρουσιάζει το Μέτρο "Οδοποιία" (Μέτρο 1) με 74,44%, ενώ το χαμηλότερο ποσοστό απορρόφησης παρατηρείται στο Μέτρο "Αξιοποίηση Τουριστικών Πόρων" (Μέτρο 5) (35,43%). Επίσης ανάλογα, ποσοστά παρατηρούνται στο Μέτρο "Πολιτιστικά-Κοινωνικός Εξοπλισμός" (Μέτρο 3) και στο Μέτρο "Παραγωγικές Επενδύσεις" (Μέτρο 7) με 73,17% και 72,13% αντίστοιχα. Τα Μέτρα: "Υδρευση-Αποχέτευση" (Μέτρο 2) και "Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας" (Μέτρο 6) παρουσιάζουν ποσοστά απορρόφησης της τάξης του 67,72% και 64,62% αντίστοιχα. Τέλος, το Μέτρο "Προστασία Περιβάλλοντος" (Μέτρο 4) απορρόφησε μόνο τα μισά από τα προβλεπόμενα γι' αυτό κονδύλια, με ποσοστό 53,20%.

Στο νομό Τρικάλων το Μέτρο "Υδρευση-Αποχέτευση" (Μέτρο 2) έχει πλήρη απορροφητικότητα (100%), ενώ το χαμηλότερο ποσοστό απορρόφησης έχει το Μέτρο "Αξιοποίηση Τουριστικών Πόρων" (Μέτρο 5) (37,66%). Αντίθετα με το Μέτρο 5, το Μέτρο "Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας" (Μέτρο 6) έχει αρκετά υψηλό ποσοστό απορρόφησης (81,35%), αλλά αυτό είναι λογικό εφ' όσον περιλαμβάνει δύο μικρά έργα (4.6.35: Ανέγερση κέντρου πληροφόρησης και 4.6.36:

Έργα υποδομής λατομικής ζώνης). Τα Μέτρα: "Οδοποιία" (Μέτρο 1), "Πολιτιστικά-Κοινωνικός Εξοπλισμός" (Μέτρο 3) και "Προστασία Περιβάλλοντος" (Μέτρο 4) παρουσιάζουν ανάλογα ποσοστά απορρόφησης (68,95%, 81,53% και 72,24% αντίστοιχα), ενώ το Μέτρο "Παραγωγικές Επενδύσεις" (Μέτρο 7) δεν αντιπροσωπεύεται στο νομό αυτό.

Τέλος, για το νομό Καρδίτσας, οι διακυμάνσεις των ποσοστών απορρόφησης είναι παρόμοιες με αυτές του νομού Τρικάλων, όσον αφορά τα μη αναπτυξιακά έργα και εντελώς διαφορετικές για τα αναπτυξιακά. Αναλυτικότερα, το Μέτρο "Υδρευση-Αποχέτευση" (Μέτρο 2) έχει πλήρη απορροφητικότητα (100%), ενώ το Μέτρο "Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας" (Μέτρο 6) έχει το χαμηλότερο ποσοστό (59,88%). Παρατηρείται ότι, σε αντίθεση με το νομό Τρικάλων, στα έργα αναπτυξιακού χαρακτήρα τη μεγαλύτερη απορρόφηση έχει το Μέτρο "Αξιοποίηση Τουριστικών Πόρων" (Μέτρο 5) με ποσοστό 81,62%. Όσον αφορά τα Μέτρα: "Οδοποιία" (Μέτρο 1) και "Προστασία Περιβάλλοντος" (Μέτρο 4) παρουσιάζουν υψηλά ποσοστά απορρόφησης (92,62% και 87,97% αντίστοιχα), ενώ η απορρόφηση του Μέρου "Πολιτιστικά-Κοινωνικός Εξοπλισμός" (Μέτρο 3) κινείται σε αισθητά χαμηλότερα επίπεδα (69,14%). Τέλος, το Μέτρο "Παραγωγικές Επενδύσεις" (Μέτρο 7) δεν περιλαμβάνει έργα στο νομό αυτό.

Γενικά, τα έργα μη αναπτυξιακού χαρακτήρα παρουσιάζουν μεγαλύτερες απορροφήσεις που σημαίνει ότι τυγχάνουν άμεσης προτεραιότητας από την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Αντίθετα, τα έργα αναπτυξιακού χαρακτήρα, πέραν του νομού Λάρισας και μεμονωμένων περιπτώσεων στους άλλους νομούς, δεν έχουν υψηλές απορροφήσεις. Ακριβώς, όμως, λόγω αυτών των διακυμάνσεων μεταξύ των νομών αποδεικνύεται ότι η πορεία και η υλοποίηση των έργων μέχρι την τελική φάση, εξαρτάται από τις κατά τόπους πολιτικές αποφάσεις, τόσο της τοπικής αυτοδιοίκησης, όσο και της κεντρικής κυβέρνησης και της περιφέρειας.

Στο Διάγραμμα 4 (Απορροφήσεις ανά Έτος και ανά Νομό), διαφαίνεται η κατανομή των συνολικών απορροφήσεων στους νομούς ανά έτος, του Υποπρογράμματος Ε.Α.Π.Τ.Α.. Για το 1990, για όλους τους νομούς, οι απορροφήσεις υπερβαίνουν το 100% (δηλαδή, οι πληρωμές υπερβαίνουν τους προϋπολογισμούς των έργων για το έτος) και

ιδιαίτερα στο νομό Καρδίτσας και Μαγνησίας πλησιάζουν το 150% (148,45% και 142,68% αντίστοιχα). Το 1991, τα ποσοστά πέφτουν κάτω από το 30%, με το νομό Λάρισας να έχει το υψηλότερο ποσοστό (32,95%) και το νομό Μαγνησίας το χαμηλότερο (24,12%). Το επόμενο έτος (1992) τα ποσοστά απορρόφησης αυξάνουν και κατανέμονται ως εξής: οι νομοί Λάρισας και Καρδίτσας έχουν τα υψηλότερα ποσοστά (89,62% και 88,62% αντίστοιχα), ενώ ο νομός Τρικάλων και ο νομός Μαγνησίας πέφτουν κάτω από το 80% (80,56% και 76,29% αντίστοιχα). Το τελευταίο έτος εφαρμογής του Υποπρογράμματος (1993) τα ποσοστά απορρόφησης κατανέμονται όπως ακριβώς και το 1991. Δηλαδή, είναι πολύ χαμηλά και το υψηλότερο ποσοστό το έχει ο νομός Λάρισας (32,1%) και το χαμηλότερο ο νομός Μαγνησίας (24,88%).

Οποσδήποτε, τα υψηλά ποσοστά απορρόφησης για τα έτη 1990 και 1992, δίνουν αφορμή για προβληματισμό και ειδικότερα του πρώτου έτους (1990), που αποτελεί και έτος έναρξης εφαρμογής του Υποπρογράμματος. Οι υπεραπορροφήσεις αυτές οφείλονται στην υπέρβαση του προϋπολογισμού από τις πραγματοποιημένες πληρωμές. Αυτό μπορεί να συμβαίνει για τρεις λόγους: α) πρόκειται για πληρωμή πραγματοποιημένου φυσικού αντικειμένου μεγαλύτερου από το προβλεπόμενο, χωρίς να έχει αλλάξει η τιμή μονάδας, β) πρόκειται για πληρωμή πραγματοποιημένου φυσικού αντικειμένου μικρότερου από το προβλεπόμενο, αλλά με μεγαλύτερο κόστος από το προβλεπόμενο από τη σύμβαση, λόγω αύξησης της τιμής μονάδας, ή γ) πρόκειται για πληρωμή μεγαλύτερου πραγματοποιημένου φυσικού αντικειμένου με παράλληλη αύξηση της τιμής της μονάδας. Βέβαια, το πιθανότερο είναι να ισχύει η δεύτερη περίπτωση, εφ' όσον οι προϋπολογισμοί και οι εκπτώσεις που δίνονται από τους εργολάβους, κατά τη διάρκεια των δημοπρατήσεων, δεν ανταποκρίνονται στο πραγματικό και τελικό κόστος των έργων.

3.2 ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Ε.Α.Π.Τ.Α.

Με μια πρώτη ματιά στον κατάλογο των έργων του Υποπρογράμματος Ε.Α.Π.Τ.Α., διαπιστώνεται πως υπάρχουν, σε όλους τους νομούς, συγκεντρώσεις έργων στα Μέτρα 4 (Προστασία Περιβάλλοντος) και 6 (Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας), ενώ το Μέτρο 7 περιλαμβάνει ένα και μοναδικό έργο που ανήκει στο νομό Μαγνησίας.

Εξετάζοντας την κατανομή του συνόλου των έργων του Υποπρογράμματος για κάθε νομό στα Μέτρα (Πίνακας 2), παρατηρείται ότι οι νομοί Καρδίτσας και Λάρισας συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο αριθμό έργων του Ε.Α.Π.Τ.Α. (48 και 41 έργα, αντίστοιχα). Ακολουθούν ο νομός Μαγνησίας με 26 έργα και ο νομός Τρικάλων με 21 έργα. Αναλυτικότερα, στο νομό Καρδίτσας στο Μέτρο "Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας" (Μέτρο 6) ανήκουν 13 έργα (ποσοστό 27% του συνόλου των έργων), ενώ ανάλογα ποσοστά συγκεντρώσεων έργων (ποσοστό 23% του συνολικού αριθμού των έργων του νομού) υπάρχουν στο Μέτρο "Προστασία Περιβάλλοντος" (Μέτρο 4) με 11 έργα. Στο Μέτρο "Αξιοποίηση Τουριστικών Πόρων" (Μέτρο 5) ο νομός Καρδίτσας έχει ένα σημαντικό αριθμό έργων (9 από τα 48 έργα και ποσοστό 18,75%), ενώ για τα υπόλοιπα Μέτρα μετρούνται από πέντε έργα στο καθένα (ποσοστά 10% περίπου).

Πίνακας 2: Κατανομή των έργων του Υποπρογράμματος Ε.Α.Π.Τ.Α. ανά νομό και Μέτρο

	Νομός Καρδίτσας		Νομός Λάρισας		Νομός Μαγνησίας	
	Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό
<i>Μέτρο 1</i>	5	10,00%	5	12,00%	2	7,70%
<i>Μέτρο 2</i>	5	10,00%	9	2,20%	2	7,70%
<i>Μέτρο 3</i>	5	10,00%	2	4,80%	3	11,50%
<i>Μέτρο 4</i>	11	23,00%	6	14,60%	10	38,50%
<i>Μέτρο 5</i>	9	18,75%	4	9,70%	2	7,70%
<i>Μέτρο 6</i>	13	27,00%	15	31,00%	6	23,00%
<i>Μέτρο 7</i>	-	-	-	-	1	3,80%
ΣΥΝΟΛΟ	48	100%	41	100%	26	100%

	Νομός Τρικάλων		ΣΥΝΟΛΟ Έργων
	Αριθμός	Ποσοστό	
<i>Μέτρο 1</i>	5	23,80%	17
<i>Μέτρο 2</i>	2	9,50%	18
<i>Μέτρο 3</i>	2	9,50%	12
<i>Μέτρο 4</i>	5	23,80%	32
<i>Μέτρο 5</i>	5	23,80%	20
<i>Μέτρο 6</i>	2	9,50%	36
<i>Μέτρο 7</i>	-	-	1
ΣΥΝΟΛΟ	21	100%	136

Για το νομό Λάρισας παρατηρείται μια ανάλογη δομή προγράμματος και κατανομής στα Μέτρα. Συγκεκριμένα, ο νομός συγκεντρώνει τα περισσότερα έργα του (15 από τα 41 έργα και ποσοστό 31%) στο Μέτρο "Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας" (Μέτρο 6), ενώ εννέα έργα του (ποσοστό 22% του συνόλου των έργων) μετρούνται στο Μέτρο "Υδρευση-Αποχέτευση" (Μέτρο 2). Στα άλλα Μέτρα δεν υπάρχει μια ομοιόμορφη κατανομή, όπως συμβαίνει στο νομό Καρδίτσας, μια και στο Μέτρο "Οδοποιία" (Μέτρο 1) συγκεντρώνονται πέντε έργα (12% του συνόλου), στο Μέτρο "Πολιτιστικά-Κοινωνικός Εξοπλισμός" (Μέτρο 3) δύο έργα (4,8% του συνόλου), στο Μέτρο "Προστασία Περιβάλλοντος" (Μέτρο 4) έξι έργα (14,6% επί του συνόλου) και στο Μέτρο "Αξιοποίηση Τουριστικών Πόρων" (Μέτρο 5) τέσσερα έργα (9,7% του συνόλου).

Από τους άλλους δύο νομούς, ο νομός Μαγνησίας έχει το μεγαλύτερο αριθμό έργων στο Μέτρο "Προστασία Περιβάλλοντος" (Μέτρο 4), όπου μετρούνται δέκα έργα (το 38,5% του συνολικού αριθμού έργων στο νομό), ενώ στο Μέτρο "Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας" (Μέτρο 6) κατατάσσεται το 23% του συνόλου των έργων (έξι έργα). Για τα άλλα Μέτρα υπάρχει ομοιόμορφη κατανομή έργων, μια και στα Μέτρα: "Οδοποιία" (Μέτρο 1), "Υδρευση-Αποχέτευση" (Μέτρο 2) και "Αξιοποίηση Τουριστικών Πόρων" (Μέτρο 5) έχει από δύο έργα (από 7,7% του συνολικού αριθμού έργων στο νομό) και στο Μέτρο "Πολιτιστικά-Κοινωνικός Εξοπλισμός" (Μέτρο 3) έχει τρία έργα (το 11,5% του συνόλου των έργων).

Τέλος, στο νομό Τρικάλων παρατηρείται, αφ' ενός ότι έχει το μικρότερο αριθμό έργων στο Υποπρόγραμμα και αφ' ετέρου ότι

υπάρχει μια ομοιομορφία στην κατανομή των έργων στα έξι μέτρα (στα Μέτρα: "Οδοποιία"-Μέτρο 1, "Προστασία Περιβάλλοντος"-Μέτρο 4 και "Αξιοποίηση Τουριστικών Πόρων"-Μέτρο 5, έχει από πέντε έργα - από 24% του συνόλου - ενώ στα υπόλοιπα Μέτρα έχει από δυο έργα - από 9,5% του συνόλου).

Από την παραπάνω ανάλυση των πρωτογενών στοιχείων των έργων του Υποπρογράμματος Ε.Α.Π.Τ.Α., γίνεται φανερό πως δίνεται μεγαλύτερη βαρύτητα στη χρηματοδότηση έργων που αφορούν βελτίωση ποιότητας ζωής (Μέτρα: "Οδοποιία"-Μέτρο 1, "Υδρευση/Αποχέτευση"-Μέτρο 2, "Πολιτιστικά/Κοινωνικός Εξοπλισμός"-Μέτρο 3 και "Προστασία Περιβάλλοντος"-Μέτρο 4), παρά σε έργα που προωθούν ή βοηθούν την ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων (Μέτρα: "Αξιοποίηση Τουριστικών Πόρων"-Μέτρο 5, "Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας"-Μέτρο 6 και "Παραγωγικές Επενδύσεις"-Μέτρο 7, με το τελευταίο να είναι στην πραγματικότητα να είναι άνευ αντικειμένου, μια και έχει μόνο ένα έργο). Αυτό επιβεβαιώνεται και από τα χρηματοδοτικά στοιχεία του Υποπρογράμματος, αν εξεταστεί το ποσοστό συμμετοχής του προϋπολογισμού κάθε Μέρους στο συνολικό προϋπολογισμό του Υποπρογράμματος. Έτσι, παρατηρείται ότι τα Μέτρα 1 έως 4 συμμετέχουν στον προϋπολογισμό του Ε.Α.Π.Τ.Α κατά 58,33% με εβδομνηταεννιά έργα, ενώ τα Μέτρα 5 έως 7 συμμετέχουν κατά 41,67% με πενήνταεπτά έργα (Πίνακες 3 και 4, Διάγραμμα 7).

Πίνακας 3: Ποσοστό συμμετοχής των προϋπολογισμών των Μέτρων στον προϋπολογισμό του Υποπρογράμματος Ε.Α.Π.Τ.Α. (σε χιλ. δρχ.)

	Προϋπ	Πληρ	Απορρ	% Συμμ Προϋπ ΕΑΠΤΑ	% Συμμ Πληρ ΕΑΠΤΑ
Μέτρο 1	687650	532268	77,40	12,35	13,27
Μέτρο 2	503317	458638	91,12	9,04	11,43
Μέτρο 3	765329	575711	75,22	13,74	14,35
Μέτρο 4	1292405	834373	64,56	23,20	20,80
Μέτρο 5	825451	551217	66,78	14,82	13,74
Μέτρο 6	1441898	1005009	69,70	25,89	25,05
Μέτρο 7	54000	38951	72,13	0,97	1,35
ΕΑΠΤΑ	5570050	3996167	71,74	100%	100%

Πίνακας 4: Κατανομή των έργων του Υποπρογράμματος Ε.Α.Π.Τ.Α. σε αναπτυξιακά και μη αναπτυξιακά

Νομός	Έργα Ποιότητας Ζωής		Έργα Αναπτ. Οικ. Δραστ.		ΣΥΝΟΛΟ Νομού
	Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό	
Καρδίτσα	26	54%	22	46%	48
Λάρισα	22	53,60%	19	46,40%	41
Μαγνησία	17	65,40%	9	34,60%	26
Τρίκαλα	14	66,60%	7	33,40%	21
ΣΥΝΟΛΟ Περιφέρειας	79	58,08%	57	41,92%	136

Αναλυτικά, για το νομό Καρδίτσας, από σύνολο 48 έργων, τα 26 (ποσοστό 54% του συνόλου) κατανέμονται στα τέσσερα πρώτα Μέτρα (Οδοποιία, Ύδρευση-Αποχέτευση, Πολιτιστικά-Κοινωνικός Εξοπλισμός και Προστασία Περιβάλλοντος), με ιδιαίτερη έμφαση στα έργα προστασίας περιβάλλοντος (Μέτρο 4) με 11 έργα. Το υπόλοιπο 46% του συνολικού αριθμού έργων για το νομό (22 έργα) κατανέμεται στα Μέτρα "Αξιοποίηση Τουριστικών Πόρων" και "Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας" (Μέτρα 5 και 6), μια και δεν υπάρχουν έργα του Μέτρου "Παραγωγικές Επενδύσεις" (Μέτρο 7) για το νομό. Αυτά τα ποσοστά δείχνουν μια ελαφριά υπεροχή των έργων υποδομής, αλλά διαφαίνεται η μεγάλη σημασία που δίνουν η τοπική αυτοδιοίκηση και οργανισμοί στην ανάπτυξη συγκριτικών πλεονεκτημάτων με την επένδυση σε αναπτυξιακές δράσεις. Αυτό το ενδιαφέρον θα μπορούσε να εξηγηθεί και από τη δραστηριοποίηση της Αναπτυξιακής Καρδίτσας (ΑΝ.ΚΑ.), ενός πολύ ενεργού τοπικού φορέα, καθώς την περίοδο του Α' Κ.Π.Σ. (1989-1993) στο νομό Καρδίτσας σχεδιαζόταν η δημιουργία της βιομηχανικής περιοχής του νομού, στα πλαίσια μιας γενικότερης πολιτικής ανάπτυξης της βιομηχανικής παραγωγής στην περιοχή.

Στο νομό Λάρισας, παρατηρείται μια παρόμοια κατανομή των έργων με αυτή του νομού Καρδίτσας, σε Μέτρα βελτίωσης ποιότητας ζωής (Οδοποιία, Ύδρευση-Αποχέτευση, Πολιτιστικά-Κοινωνικός Εξοπλισμός και Προστασία Περιβάλλοντος) και Μέτρα αναπτυξιακών δράσεων (Αξιοποίηση Τουριστικών Πόρων, Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας και Παραγωγικές Επενδύσεις), μια και εδώ το 53,6% των έργων (22 έργα) κατανέμεται στα πρώτα, ενώ το 46,4% των έργων (19 έργα) κατανέμεται στα δεύτερα (με εξαίρεση το Μέτρο "Παραγωγικές Επενδύσεις" (Μέτρο 7) όπου δεν υπάρχουν έργα για το

νομό). Και εδώ φαίνεται να υπάρχει ένα έντονο ενδιαφέρον από τους τοπικούς φορείς για την ανάπτυξη της περιοχής, με επενδύσεις σε δράσεις βελτίωσης ανταγωνιστικότητας και αξιοποίησης τουριστικών πόρων. Το ενδιαφέρον αυτό θα μπορούσε να οφείλεται στην ανάγκη δημιουργίας εναλλακτικών τομέων ανάπτυξης στο νομό (που είναι καταρχήν αγροτικός), μια και οι νέες πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης οδηγούν μακριά από την έντονη, μέχρι πριν λίγα χρόνια, υποστήριξη της αγροτικής παραγωγής.

Με το νομό Μαγνησίας η ανάλυση περνάει στην ομάδα των δύο νομών της περιφέρειας που δίνουν ξεκάθαρα το προβάδισμα σε έργα βελτίωσης ποιότητας ζωής, με τα αναπτυξιακά έργα να βρίσκονται σε πολύ χαμηλά ποσοστά. Συγκεκριμένα, τα έργα που κατατάσσονται στα Μέτρα: Οδοποιία, Ύδρευση-Αποχέτευση, Πολιτιστικά-Κοινωνικός Εξοπλισμός και Προστασία Περιβάλλοντος (Μέτρα 1 έως 4) (17 έργα) αντιπροσωπεύουν το 65,4% του συνόλου των έργων. Τα υπόλοιπα εννιά έργα που ανήκουν στα Μέτρα: Αξιοποίηση Τουριστικών Πόρων, Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας και Παραγωγικές Επενδύσεις (Μέτρα 5 έως 7) αντιπροσωπεύουν το 34,6% του συνόλου των έργων και, μάλιστα, στο νομό Μαγνησίας έχουμε και το μοναδικό έργο του Μέτρου 7- Παραγωγικές Επενδύσεις (4.7.1. Κατασκευή δημοτικού τουριστικού περιπτέρου δάσους "Κουρί"). Σε αντίθεση με τους δύο προηγούμενους νομούς, στο νομό Μαγνησίας φαίνεται πως το ενδιαφέρον της τοπικής αυτοδιοίκησης στρέφεται κυρίως σε έργα βελτίωσης υποδομής και ποιότητας ζωής, παραμελώντας τον τομέα των αναπτυξιακών επενδύσεων. Αυτό θα μπορούσε να αποδοθεί στην ήδη ανεπτυγμένη βιομηχανική περιοχή και δραστηριότητα του νομού (αν και σήμερα παρατηρούνται φαινόμενα αποβιομηχάνισης του νομού Μαγνησίας), οπότε η τοπική αυτοδιοίκηση στρέφει τη δραστηριότητά της προς άλλους τομείς.

Τέλος, στο νομό Τρικάλων παρατηρείται το ίδιο φαινόμενο με το νομό Μαγνησίας, να δίνεται μεγαλύτερη σημασία σε έργα των τεσσάρων πρώτων Μέτρων, ενώ να υπάρχουν λίγα αναπτυξιακά έργα. Ειδικότερα, τα 14 από τα 21 έργα του νομού (ποσοστό 66,6%) ανήκουν στα Μέτρα: Οδοποιία, Ύδρευση-Αποχέτευση, Πολιτιστικά-Κοινωνικός Εξοπλισμός και Προστασία Περιβάλλοντος (Μέτρα 1 έως 4), ενώ το υπόλοιπο 33,4% των έργων (τα υπόλοιπα επτά έργα) κατανέμονται στα

Μέτρα: Αξιοποίηση Τουριστικών Πόρων και Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας (Μέτρα 5 και 6). Τα ποσοστά αυτά για το νομό Τρικάλων είναι άξια προβληματισμού, δεδομένου ότι ο νομός συγκαταλέγεται μαζί με το νομό Καρδίτσας στους λιγότερο ανεπτυγμένους νομούς της περιφέρειας Θεσσαλίας. Θα έπρεπε, λοιπόν, να επενδύει, όπως ο νομός Καρδίτσας, σημαντικά ποσά σε έργα που βελτιώνουν την ανταγωνιστικότητα του νομού. Ίσως, όμως, αυτή η έμφαση σε έργα βελτίωσης υποδομής να δίνεται λόγω του χαμηλού επιπέδου της ήδη υπάρχουσας υποδομής του νομού, η οποία δεν επιτρέπει την επιδίωξη σημαντικών αναπτυξιακών δράσεων. Ωστόσο, ο πολύ μικρός αριθμός των έργων δεν επιτρέπει να προσδιοριστεί αν υπάρχει κάποια συγκεκριμένη πολιτική προς τη μία ή την άλλη κατεύθυνση.

Στις παραπάνω αναλύσεις και υποθέσεις δεν θα πρέπει να παραβλέπεται ο μεγάλος ρόλος που παίζουν οι πολιτικές αποφάσεις των κεντρικών φορέων και οργανισμών στην κατάρτιση του Π.Ε.Π., καθώς και τις μικρές αρμοδιότητες και δυνατότητες της τοπικής αυτοδιοίκησης, που εντείνονται από ελλείψεις σε εκπαιδευμένο τεχνικό προσωπικό και χρηματικούς πόρους, κυρίως στις περιπτώσεις των αναπτυξιακών συνδέσμων.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, ενδιαφέρον θα είχε η εξέταση των φορέων που ανέλαβαν την υλοποίηση των έργων του Υποπρογράμματος Ε.Α.Π.Τ.Α στους τέσσερεις νομούς της περιφέρειας, καθώς και τί φυσικό αντικείμενο είχαν τα έργα.

Γενικά, οι δήμοι και κοινότητες (ΟΤΑ) κυριάρχησαν σαν φορείς εκτέλεσης έργων και στους τέσσερεις νομούς της περιφέρειας Θεσσαλίας (Πίνακας 5). Αναλυτικότερα, στο νομό Καρδίτσας, οι ΟΤΑ και οι Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι ανέλαβαν σε ίσο αριθμό την υλοποίηση των 48 έργων του νομού. Στο νομό Λάρισας τα 41 έργα του νομού ανέλαβαν 27 ΟΤΑ και 14 Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι, ενώ στο νομό Μαγνησίας τα 26 έργα του νομού επέβλεπαν 15 ΟΤΑ και 11 Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι. Στο νομό Τρικάλων, τέλος, 15 ΟΤΑ και έξι Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι ήταν υπεύθυνοι για την ομαλή πρόοδο και ολοκλήρωση των 21 έργων του νομού.

Πίνακας 5: Συνολικός αριθμός ΟΤΑ και Αναπτυξιακών Συνδέσμων που ανέλαβαν την υλοποίηση των έργων του Υποπρογράμματος Ε.Α.Π.Τ.Α.

Νομός	ΟΤΑ		ΑΝ.ΣΥΝΔ.		ΣΥΝΟΛΟ
	Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό	
Καρδίτσα	24	50,00%	24	50,00%	48
Λάρισα	27	65,85%	14	34,15%	41
Μαγνησία	15	57,69%	11	42,31%	26
Τρίκαλα	15	71,43%	6	28,57%	21
ΣΥΝΟΛΟ	81	59,56%	55	40,44%	136

Τα φυσικά αντικείμενα των έργων του Υποπρογράμματος Ε.Α.Π.Τ.Α, ακολουθούν την κατηγοριοποίηση που αναλύθηκε στο Κεφάλαιο 2. Συγκεκριμένα, διακρίθηκαν επτά κατηγορίες φυσικού αντικειμένου: α) Οδικά Έργα, β) Έργα Πολιτισμού, γ) Δράσεις Ανταγωνισμού, δ) Μελέτες, ε) Έργα Διαμόρφωσης Χώρων, στ) Έργα Περιβάλλοντος και ζ) Έργα Προμηθειών.

Κάθε μία από τις παραπάνω κατηγορίες περιλαμβάνει έργα από διαφορετικά Μέτρα, καθώς η υπαγωγή ενός έργου σε συγκεκριμένο Μέτρο δε σημαίνει και αυστηρά προσδιορισμένο φυσικό αντικείμενο. Επίσης, από τα 136 έργα που έχει συνολικά το Υποπρόγραμμα Ε.Α.Π.Τ.Α., υπάρχουν 8 έργα που δεν ανήκουν σε καμία από τις προηγούμενες κατηγορίες φυσικού αντικειμένου (Πίνακας 6), ενώ υπάρχει και ένα έργο (4.6.16 Οργάνωση χώρου γιορτής Κρασιού) που η κατασκευή του περιλαμβάνει δύο κατηγορίες φυσικού αντικειμένου. Χαρακτηριστικό, επίσης, είναι ότι το μοναδικό έργο του Μέτρου Παραγωγικές Επενδύσεις (Μέτρο 7) δεν αναφέρεται σε καμία κατηγορία φυσικού αντικειμένου από αυτές που αναφέρονται παραπάνω (Πίνακας 7).

Πίνακας 6: Έργα που δεν ανήκουν σε καμία από τις υπάρχουσες κατηγορίες φυσικού αντικείμενου

4.5.16	Ανάπλαση κτιρίου/τουριστικής πλατείας-μουσείο
4.5.17	Αξιοποίηση χωριού Μετεώρων
4.5.18	Ηλεκτροδότηση πεζοδρομημένου χώρου Μετεώρων
4.6.6	Κατασκευή ηλεκτρονικού πίνακα πληροφοριών καταστημάτων
4.6.21	Εξοπλισμός αγροτουριστικού ξενώνα Καρυάς
4.6.30	Επιδότηση διαμόρφωσης κτιρίου Σπίρερ
4.6.33	Δημιουργία υπερτοπικής αγοράς
4.7.1	Κατασκευή δημοτικού τουριστικού περιπτέρου Δάσους "Κουρί"

Πίνακας 7: Κατανομή των έργων του Υποπρογράμματος Ε.Α.Π.Τ.Α. ανά Μέτρο και ανά κατηγορία φυσικού αντικειμένου

	Νομός	Οδικά Έργα	Έργα Π/σμού	Δράσεις Α/σμού	Μ/τες.	Έργα Δ. Χώρ.	Έργα Π/ντος	Έργα Προμ.
Μέτρο 1 Οδοποιία	Καρδίτσα	5						
	Λάρισα	4						1
	Μαγνησία	2						
	Τρίκαλα	5						
Μέτρο 2 Υδρευση- Αποχ/ση	Καρδίτσα				1		3	1
	Λάρισα						9	
	Μαγνησία				1		1	
	Τρίκαλα						2	
Μέτρο 3 Πολιτ/κά- Κοιν.Εξοπλ.	Καρδίτσα		1			4		
	Λάρισα		1			1		
	Μαγνησία		3					
	Τρίκαλα		1			1		
Μέτρο 4 Προστασία Περιβ/ντος	Καρδίτσα		2		1	1	1	6
	Λάρισα							6
	Μαγνησία				2		1	7
	Τρίκαλα					1		4
Μέτρο 5 Αξιοποίηση Τουριστικών Πόρων	Καρδίτσα		3		2	4		
	Λάρισα					3		1
	Μαγνησία				1	1		
	Τρίκαλα					2		
Μέτρο 6 Βελτίωση Ανταγ/τητας	Καρδίτσα			3	7	1		1
	Λάρισα		1	3	5	1	1	4
	Μαγνησία			2	2			
	Τρίκαλα	1	1					
ΣΥΝΟΛΟ		17	13	8	22	20	18	31

Κάθε κατηγορία φυσικού αντικειμένου περιγράφεται από μια σειρά χαρακτηριστικών, που ορίζουν διάφορες εργασίες που γίνονται στα πλαίσια της συγκεκριμένης κατηγορίας. Π.χ., η κατηγορία *Οδικά Έργα* περιλαμβάνει τα χαρακτηριστικά "Νέα Χάραξη", "Διαπλάτυνση", "Βελτίωση" και "Γέφυρα", που παίρνουν σαν τιμές τον αριθμό των χιλιομέτρων για τον οποίο γίνεται η εργασία που περιγράφουν (για τα τρία πρώτα χαρακτηριστικά) ή τον αριθμό των γεφυρών, αν υπάρχουν. Είναι προφανές ότι ένα έργο μπορεί να αναφέρεται σε μερικά ή και σε ένα μόνο χαρακτηριστικό της κατηγορίας. Εκτός από τον διαχωρισμό σε χαρακτηριστικά, γίνεται και διάκριση του φυσικού

αντικειμένου σε Προβλεπόμενο και Πραγματοποιημένο για κάθε χαρακτηριστικό της κατηγορίας. Έτσι, είναι δυνατό κάθε φορά να εξετάζεται κατά πόσον ολοκληρώθηκε ή όχι το φυσικό αντικείμενο του κάθε έργου (Βλέπε Πίνακα 8 και Παράρτημα - Πίνακες Φυσικού Αντικειμένου).

Πίνακας 8: Πίνακας ολοκλήρωσης φυσικού αντικειμένου κατά κατηγορία (μέχρι 31-08-1993)

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΡΓΩΝ	Ολοκληρωμένα		Ανολοκλήρωτα	
		Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό
<i>Οδικά Έργα</i>	17	10	59%	7	41%
<i>Έργα Πολιτισμού</i>	13	13	100%	-	-
<i>Δράσεις ανταγωνισμού</i>	8	6	75%	2	25%
<i>Μελέτες</i>	22	15	68%	7	32%
<i>Διαμορφώσεις Χώρων</i>	20	13	65%	7	35%
<i>Έργα Περιβάλλοντος</i>	18	15	83%	3	17%
<i>Έργα Προμηθειών</i>	31	23	74%	8	26%
ΣΥΝΟΛΟ	129	95	73,64%	34	26,36%

Αναλυτικότερα, για την κατηγορία φυσικού αντικειμένου *Οδικά Έργα*, από τα 17 έργα που ανήκουν στην κατηγορία αυτή, 14 έργα είναι έργα βελτίωσης οδοποιίας, δύο έργα διαπλάτυνσης και μόνο ένα είναι νέα χάραξη, ενώ τρία από τα έργα προβλέπουν και γέφυρα στην κατασκευή τους. Από αυτά τα δεκαεπτά έργα, τα μισά ολοκληρώθηκαν στο σύνολο του φυσικού τους αντικειμένου (100%), ενώ τα υπόλοιπα είτε δεν παρουσίασαν καθόλου φυσικό αντικείμενο είτε ολοκληρώθηκαν μερικώς. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι τα περισσότερα έργα ανέλαβαν Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι (δέκα έργα), ενώ οι ΟΤΑ περιορίστηκαν στα υπόλοιπα επτά έργα. Όσον αφορά το πόσο αποτελεσματικοί ήταν οι φορείς, τόσο οι ΟΤΑ όσο και οι Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι κινήθηκαν στα ίδια επίπεδα αποτελεσματικότητας (ολοκλήρωσαν και οι δύο το 60% των έργων που είχαν αναλάβει) (Πίνακας 9).

Πίνακας 9: Πίνακας αποτελεσματικότητας των φορέων εκτέλεσης ανά κατηγορία φυσικού αντικειμένου

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ	ΟΤΑ			ΑΝΑΠΤ. ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ		
	Ανέλαβ.	Ολοκλ.	Ποσοστό Απ/τας	Ανέλαβ.	Ολοκλ.	Ποσοστό Απ/τας
<i>Οδικά Έργα</i>	7	4	57%	10	6	60%
<i>Έργα Πολιτισμού</i>	11	11	100%	2	2	100%
<i>Δράσεις ανταγωνισμού</i>	7	5	71%	1	1	100%
<i>Μελέτες</i>	12	11	92%	10	4	40%
<i>Διαμορφώσεις Χώρων</i>	13	7	53%	7	6	85%
<i>Έργα Περιβάλλοντος</i>	13	11	85%	5	4	80%
<i>Έργα Προμηθειών</i>	12	11	92%	19	12	63%
ΣΥΝΟΛΟ	75	60	80,00%	54	35	64,81%

Στην κατηγορία *Έργα Πολιτισμού* έχουμε 100% ολοκλήρωση του φυσικού αντικειμένου σε όλα τα έργα της κατηγορίας. Αυτό θα μπορούσε να είναι ένδειξη της αποτελεσματικότητας της τοπικής αυτοδιοίκησης σαν φορέας εκτέλεσης τέτοιου είδους έργων, όμως, δεν πρέπει να παραβλέπεται το γεγονός ότι η ολοκλήρωση του φυσικού αντικειμένου δε σημαίνει και λειτουργικότητα της δραστηριότητας για την οποία κατασκευάστηκε. Έχει ενδιαφέρον το γεγονός της επικράτησης στην κατηγορία αυτή, των ΟΤΑ σαν φορείς εκτέλεσης των έργων. Αυτό είναι λογικό μια και και τα περισσότερα έργα της κατηγορίας αυτής αναφέρονται σε πολιτιστικά κέντρα, σχολές, γυμναστήρια αλλά και αναπλάσεις χώρων, που λογικά ανήκουν στην κατηγορία διαμόρφωσης χώρων. Με εξαίρεση την πρώτη κατηγορία φυσικού αντικειμένου (Οδικά Έργα), στις υπόλοιπες υπάρχει ένα φαινόμενο "ασυμφωνίας" του τίτλου του έργου με το πραγματικό φυσικό αντικείμενό του. Επίσης, σε πολλές κατηγορίες φυσικού αντικειμένου ανήκουν έργα από περισσότερα του ενός Μέτρα και αντίστροφα, ένα Μέτρο περιλαμβάνει έργα με διαφορετικού είδους φυσικά αντικείμενα, πράγμα που, βέβαια, περιπλέκει την προσπάθεια καθορισμού ενός χαρακτήρα για κάθε Μέτρο. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα της κατηγορίας των *Έργων Πολιτισμού*, όπου υπάρχουν έργα από τρία διαφορετικά Μέτρα: το Μέτρο 3-Πολιτιστικά/Κοινωνικός Εξοπλισμός, το Μέτρο 4-Προστασία Περιβάλλοντος και το Μέτρο 6-Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας.

Η κατηγορία *Δράσεις Ανταγωνισμού* είναι η μοναδική κατηγορία φυσικού αντικείμενου με έργα που ανήκουν μόνο σε ένα Μέτρο, το Μέτρο Βελτίωσης Ανταγωνιστικότητας (Μέτρο 6). Περιλαμβάνει οκτώ έργα από τα οποία έχουν ολοκληρωθεί τα έξι (75%) και οι ΟΤΑ κυριαρχούν και εδώ σαν φορείς εκτέλεσης, έχοντας αναλάβει τα επτά από τα οκτώ έργα. Το κυριότερο αντικείμενο των *Δράσεων Ανταγωνισμού* είναι η κατασκευή κτιρίων για διάφορες χρήσεις (κέντρα αναπτυξιακών πρωτοβουλιών, δημοτικές αγορές, εκθεσιακά κέντρα, κ.λ.π.), ενώ ένας πολύ μικρός αριθμός έργων αφορά τον εξοπλισμό ξενώνων.

Στην κατηγορία φυσικού αντικείμενου *Μελέτες* παρατηρείται το φαινόμενο της συγκέντρωσης έργων από τέσσερα διαφορετικά Μέτρα: το Μέτρο 2-Υδρευση/Αποχέτευση, το Μέτρο 4-Προστασία Περιβάλλοντος, το Μέτρο 5-Αξιοποίηση Τουριστικών Πόρων και το Μέτρο 6-Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας. Ο κύριος όγκος των έργων αφορά σύνταξη Τοπικών Αναπτυξιακών Προγραμμάτων, κυρίως από Αναπτυξιακούς Συνδέσμους (40% του συνόλου των έργων). Οι υπόλοιπες μελέτες αφορούν διάφορα θέματα, όπως αναπλάσεις, διαχείριση απορριμμάτων, οικονομοτεχνικές μελέτες, κ.λ.π.. Οι ΟΤΑ και οι Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι μοιράζονται εξίσου το ενδιαφέρον τους στις μελέτες, ενώ συνολικά ολοκληρώθηκε το 68% των έργων (μια μελέτη θεωρείται ολοκληρωμένη από τη στιγμή που έχει γίνει επίσημη παραλαβή της από το φορέα που την προκήρυξε). Οι Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι αποδείχτηκαν λιγότερο αποτελεσματικοί από τους ΟΤΑ, μια και από τα δέκα έργα που ανέλαβαν, μόνο τέσσερα έφτασαν στη φάση της ολοκλήρωσης. Αυτό είναι εύκολο να εξηγηθεί μια και οι Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι δεν διαθέτουν το κατάλληλο προσωπικό για την κατάρτιση μελετών.

Και στην κατηγορία *Έργα Διαμόρφωσης Χώρων* παρατηρείται το φαινόμενο της συγκέντρωσης έργων από διαφορετικά Μέτρα. Συγκεκριμένα, έχουμε έργα από τα Μέτρα: Πολιτιστικά/Κοινωνικός Εξοπλισμός (Μέτρο 3), Προστασία Περιβάλλοντος (Μέτρο 4), Αξιοποίηση Τουριστικών Πόρων (Μέτρο 5) και Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας (Μέτρο 6), με το 50% των έργων να ανήκει στο Μέτρο 5-Αξιοποίηση Τουριστικών Πόρων. Τα έργα αφορούν κυρίως αναπλάσεις-διαμορφώσεις παραλιών, χώρων αναψυχής, παραδοσιακών οικισμών,

πρανών και εξωτερικών χώρων κτιρίων (νοσοκομείων, κέντρων συνεδριάσεων, κοινοτικών επιχειρήσεων). Από το συνολικό αριθμό των 20 έργων ολοκληρώθηκαν τα 13 (65%), ενώ άλλα είτε έμειναν ανολοκλήρωτα είτε δεν υπήρξε καμμία πρόοδος στο φυσικό αντικείμενο. Οι Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι αποδείχτηκαν πιο αποτελεσματικοί στην υλοποίηση των έργων αυτής της κατηγορίας, μια και από τα επτά έργα που ανέλαβαν ολοκλήρωσαν τα έξι (85%), ενώ οι ΟΤΑ πέτυχαν να φέρουν σε πέρας μόνο το 53% των έργων που ανέλαβαν.

Όσον αφορά την κατηγορία φυσικού αντικειμένου *Έργα Περιβάλλοντος*, συνεχίζεται κι εδώ το μοτίβο της συγκέντρωσης έργων από περισσότερα του ενός Μέτρα. Ο κύριος όγκος των έργων της κατηγορίας (83% - 15 έργα) ανήκει στο Μέτρο 2-Υδρευση/Αποχέτευση και αφορά κυρίως εγκατάσταση αγωγών. Το ποσοστό ολοκλήρωσης του φυσικού αντικειμένου των έργων είναι σημαντικό (83%), μια και μόνο τρία έργα δεν έφτασαν σε περάτωση του συνολικού φυσικού τους αντικειμένου. Οι ΟΤΑ έπαιξαν τον κυριότερο ρόλο σαν φορείς εκτέλεσης, αφού ανέλαβαν 13 από τα 18 έργα και έφτασαν σ' ένα ποσοστό επιτυχίας του ύψους του 84%. Και οι Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι, όμως, πήγαν πολύ καλά στην αποτελεσματικότητά τους σαν φορείς εκτέλεσης των πέντε έργων που ανέλαβαν, μια και ολοκλήρωσαν τέσσερα έργα, δηλαδή ολοκλήρωσαν το 80% των έργων που ανέλαβαν.

Τέλος, στην κατηγορία των *Έργων Προμηθειών* περιλαμβάνονται έργα από πέντε Μέτρα: Οδοποιία (Μέτρο 1), Υδρευση/Αποχέτευση (Μέτρο 2), Προστασία Περιβάλλοντος (Μέτρο 4), Αξιοποίηση Τουριστικών Πόρων (Μέτρο 5) και Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας (Μέτρο 6). Τα περισσότερα έργα προέρχονται από το Μέτρο 4-Προστασία Περιβάλλοντος και αφορούν την προμήθεια ΟΤΑ και Αναπτυξιακών Συνδέσμων με εξοπλισμό για τη διαχείριση απορριμμάτων. Στην κατηγορία αυτή μπορεί να δει κανείς καθαρά το φαινόμενο που αναφέρθηκε παραπάνω, σχετικά με την ασυμφωνία τίτλου έργου και φυσικού αντικειμένου. Συγκεκριμένα, στο Μέτρο "Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας" (Μέτρο 6) υπάρχουν τέσσερα έργα που αναφέρονται σε εξοπλισμό ΟΤΑ με νέες τεχνολογίες και Η/Υ. Το φυσικό αντικείμενο που αντιστοιχίζεται σ' αυτά τα έργα είναι η προμήθεια Απορριματοφόρων! Η κατηγορία φυσικού αντικειμένου

Έργα Προμηθειών είναι εκείνη με το μεγαλύτερο αριθμό έργων (31 έργα), από τα οποία περατώθηκε το 74% (23 έργα). Εδώ κυριαρχούν οι Αναπτυξιακοί Συνδέσμοι σαν φορείς εκτέλεσης, αναλαμβάνοντας 19 έργα και φέρνοντας σε πέρας τα 12 (ποσοστό 63%). Οι ΟΤΑ, όμως, αποδείχτηκαν πιο αποτελεσματικοί, αφού ανέλαβαν 12 έργα και ολοκλήρωσαν το 92% αυτών (11 έργα). Αυτό είναι αναμενόμενο, μια και οι ΟΤΑ λειτουργούν σε μια πιο οργανωμένη μορφή από τους Αναπτυξιακούς Συνδέσμους. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι ΟΤΑ είναι οργανισμοί με διοικητική οργάνωση, ενώ οι Αναπτυξιακοί Συνδέσμοι λειτουργούν βάσει ενός καταστατικού που δεν είναι πάντα πλήρως προσδιορισμένο και συνήθως αφορά διαχείριση απορριμμάτων.

Εκτός από αυτήν την "κάθετη" εξέταση των σχέσεων Μέτρων και κατηγοριών φυσικού αντικείμενου ενδιαφέρον παρουσιάζει και μια "οριζόντια" εξέταση των σχέσεων αυτών, όπου φαίνεται καθαρά ο κατακερματισμός των έργων των Μέτρων σε διαφορετικά φυσικά αντικείμενα, για τον οποίο έγινε αναφορά παραπάνω. Συγκεκριμένα, το Μέτρο "Οδοποιία" (Μέτρο 1) μπορούμε να πούμε ότι παρουσιάζει τη μεγαλύτερη εσωτερική συνοχή από άποψη φυσικού αντικείμενου, καθώς μόνο ένα έργο (4.1.8: Οργ. απ. κ. συνδ. και προσαν.) ανήκει σε διαφορετικό φυσικό αντικείμενο (Έργα Προμηθειών). Στο Μέτρο Ύδρευση/Αποχέτευση (Μέτρο 2) έχουμε φυσικά αντικείμενα από τρεις διαφορετικές κατηγορίες: *Μελέτες*, *Περιβάλλον* και *Προμήθειες*. Στο Μέτρο Πολιτιστικά/Κοινωνικός Εξοπλισμός (Μέτρο 3) τα 12 έργα του μοιράζονται ισότιμα σε δύο κατηγορίες φυσικού αντικείμενου: *Πολιτισμός*, και *Διαμορφώσεις*. Στο Μέτρο Προστασία Περιβάλλοντος (Μέτρο 4) παρουσιάζεται πληθώρα φυσικών αντικείμενων: *Πολιτισμός*, *Μελέτες*, *Διαμορφώσεις*, *Περιβάλλον* και *Προμήθειες* (που είναι και τα περισσότερα). Στο Μέτρο Αξιοποίησης Τουριστικών Πόρων (Μέτρο 5) περιλαμβάνονται έργα από τέσσερις κατηγορίες φυσικού αντικείμενου: *Πολιτισμός*, *Μελέτες*, *Διαμορφώσεις* (που είναι και τα περισσότερα έργα) και *Προμήθειες*. Τέλος, στο Μέτρο Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας (Μέτρο 6) παρουσιάζονται όλες οι κατηγορίες φυσικού αντικείμενου, με κυριότερη αυτή των *Μελετών* (14 από τα 36 έργα).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΤΟΥ ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ Ε.Α.Π.Τ.Α.

4.1 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ Ε.Α.Π.Τ.Α.

4.1.1 ΔΕΙΚΤΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Για την αξιολόγηση της πορείας υλοποίησης του Υποπρογράμματος ΕΑΠΤΑ εξετάστηκε η φυσική και η οικονομική πορεία των έργων για κάθε νομό και μέτρο. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιήθηκαν δύο δείκτες: ο Δείκτης Πραγματοποίησης (ΔΠ) και ο Δείκτης Αποδοτικότητας (ΔΑ).

Οι δείκτες αυτοί υπολογίστηκαν ως εξής: ως ΔΠ υπολογίστηκε το ποσοστό του πραγματοποιηθέντος φυσικού αντικείμενου σε σχέση με το αρχικά προβλεπόμενο, για κάθε μέτρο και κάθε νομό. Ως ΔΑ υπολογίστηκε το πηλίκο του ΔΠ προς το ποσοστό απορρόφησης του αντίστοιχου μέτρου. Ο ΔΑ ουσιαστικά είναι η αναλογία του εκτελούμενου φυσικού αντικείμενου προς τις αντίστοιχες πραγματοποιούμενες δαπάνες του μέτρου. Το φυσικό αντικείμενο που χρησιμοποιήθηκε για τον υπολογισμό των δεικτών προσδιορίστηκε για κάθε ομάδα έργων (οδικά έργα, έργα πολιτισμού, κ.λ.π.) από το δείκτη

φυσικού αντικειμένου, για τον οποίον υπήρχαν στοιχεία για τα περισσότερα έργα.

Έτσι, ως φυσικό αντικείμενο για τα Οδικά Έργα θεωρήθηκαν τα χιλιόμετρα βελτίωσης, για τα Έργα Πολιτισμού και τις Δράσεις Ανταγωνισμού σαν φυσικό αντικείμενο θεωρήθηκε το εμβαδόν κτιρίου, για τις Μελέτες σαν φυσικό αντικείμενο θεωρήθηκε ο αριθμός μελετών, ενώ για τα Έργα Διαμόρφωσης Χώρων σαν φυσικό αντικείμενο θεωρήθηκε ο αριθμός στρεμμάτων που διαμορφώθηκαν και για τα Έργα Περιβάλλοντος τα μέτρα αγωγών που τοποθετήθηκαν. Τέλος, για τα Έργα Προμηθειών, σαν φυσικό αντικείμενο θεωρήθηκε ο αριθμός οχημάτων.

Η θεωρητική τιμή τόσο του ΔΠ όσο και του ΔΑ είναι ίση με τη μονάδα. Για το ΔΠ, αν είναι μικρότερος από τη μονάδα, τότε έχει πραγματοποιηθεί λιγότερο φυσικό αντικείμενο από το προβλεπόμενο. Αν ο ΔΑ είναι μεγαλύτερος της μονάδας, το μέτρο το οποίο εξετάζεται έχει υψηλή αποδοτικότητα. Αυτό συμβαίνει είτε γιατί κατασκευάζεται περισσότερο φυσικό αντικείμενο από το προβλεπόμενο είτε γιατί η κατασκευή του φυσικού αντικειμένου είναι πιο οικονομική απ' ότι αρχικά είχε προβλεφθεί.

Με μια πρώτη ματιά στα αποτελέσματα που προέκυψαν από την επεξεργασία των στοιχείων, παρατηρούνται τα εξής: ο ΔΠ παίρνει μεγάλες τιμές (από 0,8 έως 1) στο μεγαλύτερο ποσοστό των έργων (οδικά έργα, έργα πολιτισμού, έργα περιβάλλοντος, έργα διαμόρφωσης χώρων), ενώ για έργα όπως αυτά των δράσεων ανταγωνισμού και των προμηθειών, οι τιμές του δείκτη διαφέρουν ανά νομό και μέτρο. Αντίθετα, ο ΔΑ παίρνει τιμές κατά πολύ μικρότερες της μονάδας, που σημαίνει ότι το εκτελούμενο φυσικό αντικείμενο των έργων είναι δυσανάλογα μικρό για τις πραγματοποιούμενες δαπάνες των αντίστοιχων μέτρων.

Συγκεκριμένα, στα οδικά έργα στο νομό Καρδίτσας ο ΔΠ παίρνει την τιμή 0,94, ενώ ο ΔΑ παίρνει την τιμή 0,0121, δηλαδή έχει ολοκληρωθεί το μεγαλύτερο μέρος του φυσικού αντικειμένου στο νομό για την κατηγορία Οδικά Έργα, αλλά η αναλογία προς τα συνολικά ποσά που δαπανήθηκαν είναι εξαιρετικά μικρή. Το ίδιο παρατηρείται και στο νομό Λάρισας, όπου ο ΔΠ παίρνει την τιμή 0,95 και ο ΔΑ την τιμή 0,0123. Στο νομό Μαγνησίας έχουμε τις πιο μικρές τιμές των δύο δεικτών, άρα και τη μικρότερη αναλογία πραγματοποιημένου φυσικού

αντικειμένου και δαπανών, μια και ο ΔΠ είναι μικρότερος από αυτόν των δύο άλλων νομών (0,82), οπότε και ο ΔΑ θα είναι ανάλογα πιο μικρός (0,0106). Για το νομό Τρικάλων έχουμε οδικά έργα που ανήκουν σε δύο μέτρα: για τα έργα που ανήκουν στο Μέτρο 1-Οδοποιία, ο ΔΠ παίρνει μια τιμή 0,84, ενώ ο ΔΑ την τιμή 0,0109. Οι τιμές αυτές βρίσκονται ανάμεσα σ' εκείνες του νομού Μαγνησίας και του νομού Καρδίτσας. Αντίθετα, στο έργο 4.6.36 (Μέτρο 6-Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας) παρατηρούνται οι μεγαλύτερες τιμές των δύο δεικτών και αυτό οφείλεται στον ΔΠ, που παίρνει την τιμή της μονάδας, δηλαδή το φυσικό αντικείμενο του έργου αυτού ολοκληρώθηκε 100%. Σε αντιστοιχία, ο ΔΑ παίρνει τη μεγαλύτερη τιμή του 0,0143 στην κατηγορία των Οδικών Έργων.

Στην κατηγορία των Έργων Πολιτισμού παρατηρείται το φαινόμενο της ολοκλήρωσης του φυσικού αντικειμένου για όλα τα έργα που ανήκουν σ' αυτή. Έτσι, ο ΔΠ σε όλες τις περιπτώσεις είναι μονάδα. Οι διαφοροποιήσεις που παρατηρούνται οφείλονται εξ' ολοκλήρου στις απορροφήσεις των μέτρων, στα οποία ανήκουν τα έργα και παρατηρείται το φαινόμενο, σε κάθε μέτρο ο ΔΑ να παίρνει την ίδια τιμή σε όλους τους νομούς. Συγκεκριμένα, στο Μέτρο 3-Πολιτιστικά/Κοινωνικός Εξοπλισμός ανήκουν έργα των νομών Καρδίτσας, Μαγνησίας και Τρικάλων, και ο ΔΑ παίρνει την τιμή 0,0133 για όλους του νομούς. Το ίδιο συμβαίνει και στο Μέτρο 6-Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας, όπου για τους νομούς Λάρισας και Τρικάλων, ο ΔΑ παίρνει την τιμή 0,0143. Στο Μέτρο 4-Προστασία Περιβάλλοντος υπάρχουν έργα μόνο από το νομό Καρδίτσας και ο ΔΑ παίρνει την τιμή 0,0155. Τέλος, στο Μέτρο 5-Αξιοποίηση Τουριστικών Πόρων τα έργα που υπάρχουν ανήκουν στο νομό Καρδίτσας και ο ΔΑ παίρνει την τιμή 0,0150.

Στην τρίτη κατηγορία φυσικού αντικειμένου, Δράσεις Ανταγωνισμού, όλα τα έργα ανήκουν σε ένα μέτρο, το Μέτρο 6-Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας, και στους νομούς Καρδίτσας, Λάρισας και Μαγνησίας. Με εξαίρεση το νομό Καρδίτσας, όπου ο Δείκτης Πραγματοποίησης παίρνει τη χαμηλή τιμή 0,52 (που σημαίνει ότι ολοκληρώθηκε μόνο το 50% του φυσικού αντικειμένου), στους άλλους νομούς ο ΔΠ είναι μονάδα. Η χαμηλή απορρόφηση του μέτρου αυτού (69,7%) έχει σαν αποτέλεσμα και μικρές τιμές για τον Δείκτη Αποδοτικότητας. Έτσι, για το νομό Καρδίτσας ο ΔΑ παίρνει την τιμή 0,0075, ενώ για τους άλλους δύο νομούς ο ΔΑ είναι 0,0143.

Στην κατηγορία των Μελετών, υπάρχουν έργα από τέσσερα μέτρα (τα Μέτρα 2-Υδρευση/Αποχέτευση, Μέτρο 4-Προστασία Περιβάλλοντος, Μέτρο 5-Αξιοποίηση Τουριστικών Πόρων και Μέτρο 6-Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας) και τρεις νομούς (νομοί Καρδίτσας, Λάρισας και Μαγνησίας). Στην κατηγορία αυτή παρατηρούνται τιμές και των δύο δεικτών, από χαμηλές έως αρκετά υψηλές. Συγκεκριμένα, στο Μέτρο "Υδρευση-Αποχέτευση" (Μέτρο 2) και το νομό Μαγνησίας παρατηρούνται οι πιο χαμηλές τιμές των δεικτών (0,00), ενώ στο νομό Καρδίτσας ο ΔΠ είναι μονάδα και ο ΔΑ παίρνει την τιμή 0,0110. Στο Μέτρο "Προστασία Περιβάλλοντος" (Μέτρο 4), στο νομό Καρδίτσας ολοκληρώθηκε το φυσικό αντικείμενο του έργου (ΔΠ=1,00), ενώ στο νομό Μαγνησίας ολοκληρώθηκε μία στις δύο μελέτες (ΔΠ=0,50). Όσον αφορά τους αντίστοιχους ΔΑ, παίρνουν τις τιμές 0,0155 για το νομό Καρδίτσας και 0,0077 για το νομό Μαγνησίας. Το ίδιο συμβαίνει με τον ΔΠ για τους δύο νομούς στο Μέτρο "Αξιοποίηση Τουριστικών Πόρων" (Μέτρο 5) (μονάδα για το νομό Καρδίτσας και 0,50 για το νομό Μαγνησίας), ενώ οι τιμές του ΔΑ είναι ελαφρά διαφοροποιημένες (λόγω των διαφορετικών απορροφήσεων): 0,0150 για το νομό Καρδίτσας και 0,0075 για το νομό Μαγνησίας. Τέλος, στο Μέτρο "Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας" (Μέτρο 6) οι τιμές του ΔΠ στους νομούς Καρδίτσας, Λάρισας και Μαγνησίας είναι μικρότερες της μονάδας, μια και δεν ολοκληρώθηκε το φυσικό αντικείμενο των έργων (0,71 για το νομό Καρδίτσας, 0,80 για το νομό Λάρισας και 0,50 για το νομό Μαγνησίας), ενώ και οι ΔΑ παίρνουν κι αυτοί, ανάλογα, τιμές μικρότερες της μονάδας (0,0102 για το νομό Καρδίτσας, 0,0115 για το νομό Λάρισας και 0,0072 για το νομό Μαγνησίας).

Στην κατηγορία των Έργων Διαμόρφωσης Χώρων περιλαμβάνονται έργα από τρία μέτρα (Μέτρο 3-Πολιτιστικά/Κοινωνικός Εξοπλισμός, Μέτρο 5-Αξιοποίηση Τουριστικών Πόρων και Μέτρο 6-Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας) και τρεις νομούς (νομοί Καρδίτσας, Λάρισας και Μαγνησίας). Στο Μέτρο 3 υπάρχουν έργα μόνο από το νομό Καρδίτσας και το φυσικό τους αντικείμενο έχει ολοκληρωθεί, με συνέπεια ο Δείκτης Πραγματοποίησης να είναι μονάδα, ενώ ο Δείκτης Αποδοτικότητας παίρνει την τιμή 0,0133. Για το Μέτρο "Αξιοποίηση Τουριστικών Πόρων" (Μέτρο 5) στην κατηγορία αυτή, υπάρχουν έργα των νομών Καρδίτσας και Μαγνησίας και ο ΔΠ είναι ίδιος για τους δύο νομούς (0,80) και το ίδιο συμβαίνει, βέβαια και για το ΔΑ, που παίρνει την τιμή 0,0120. Τέλος, για το Μέτρο

“Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας” (Μέτρο 6) και το νομό Λάρισας οι δύο δείκτες είναι μηδενικοί, μια και δεν υπάρχει πραγματοποιημένο φυσικό αντικείμενο.

Στην κατηγορία των Έργων Περιβάλλοντος υπάρχουν έργα που ανήκουν σε δύο μέτρα (Μέτρο 2:-Υδρευση/Αποχέτευση και Μέτρο 6-Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας) και τρεις νομούς (Καρδίτσας, Λάρισας και Τρικάλων). Για το Μέτρο 2 και τους νομούς Καρδίτσας και Τρικάλων ο Δείκτης Πραγματοποίησης είναι μονάδα, ενώ για το νομό Λάρισας ο ΔΠ παίρνει την τιμή 0,95. Ο Δείκτης Αποδοτικότητας για τους νομούς Καρδίτσας και Τρικάλων είναι ίδιος και παίρνει τιμή 0,0110, ενώ για το νομό Λάρισας ο ΔΑ παίρνει την τιμή 0,0104. Τέλος για το Μέτρο “Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας” (Μέτρο 6) και το νομό Λάρισας, ο ΔΠ είναι μονάδα και ο ΔΑ παίρνει την τιμή 0,0143.

Στην τελευταία κατηγορία φυσικού αντικείμενου, Έργα Προμηθειών, περιλαμβάνονται έργα από τέσσερα μέτρα (Μέτρο 1-Οδοποιία, Μέτρο 4-Προστασία Περιβάλλοντος, Μέτρο 5-Αξιοποίηση Τουριστικών Πόρων και Μέτρο 6-Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας) και όλους τους νομούς της περιφέρειας Θεσσαλίας. Στο Μέτρο “Οδοποιία” (Μέτρο 1) ανήκει ένα μόνο έργο από το νομό Λάρισας και το φυσικό του αντικείμενο έχει ολοκληρωθεί. Αυτό σημαίνει ότι ο ΔΠ είναι μονάδα, ενώ ο ΔΑ παίρνει την τιμή 0,0129. Στο Μέτρο “Προστασία Περιβάλλοντος” (Μέτρο 4) ανήκουν έργα από όλους τους νομούς και οι τιμές των δεικτών ποικίλλουν. Συγκεκριμένα, για το νομό Καρδίτσας, το φυσικό αντικείμενο των έργων έχει ολοκληρωθεί (ΔΠ=1,00) και ο ΔΑ παρουσιάζει υψηλή τιμή (ΔΑ=0,0155). Στο νομό Λάρισας έχει ολοκληρωθεί το 90% του φυσικού αντικείμενου των έργων του νομού (ΔΠ=0,90) και ο ΔΑ παίρνει την τιμή 0,0139. Για τους νομούς Μαγνησίας και Τρικάλων οι τιμές που παίρνουν οι δύο δείκτες είναι κοντινές (ο ΔΠ είναι 0,69 και 0,61 αντίστοιχα, ενώ ο ΔΑ παίρνει τις τιμές 0,0108 για το νομό Μαγνησίας και 0,0095 για το νομό Τρικάλων). Τα άλλα δύο έργα ανήκουν σε διαφορετικό Μέτρο και νομό το καθένα. Συγκεκριμένα, το έργο του Μέτρου “Αξιοποίηση Τουριστικών Πόρων” (Μέτρο 5) ανήκει στο νομό Λάρισας και οι τιμές των ΔΠ και ΔΑ είναι 1,00 και 0,0150 αντίστοιχα. Τέλος, το έργο του Μέτρου “Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας” (Μέτρο 6) ανήκει στο νομό Καρδίτσας και οι τιμές που παίρνουν οι ΔΠ και ΔΑ είναι 1,00 και 0,0143 αντίστοιχα.

Από τα παραπάνω διαπιστώνεται ότι ενώ τα περισσότερα έργα του κάθε νομού έχουν ολοκληρωθεί όσον αφορά το φυσικό τους αντικείμενο, τα μέτρα παρουσιάζουν χαμηλή αποδοτικότητα. Αν ληφθούν υπόψη και οι πραγματοποιούμενες δαπάνες, συμπεραίνεται ότι η χαμηλή αποδοτικότητα δεν οφείλεται τόσο στην κατασκευή λιγότερου φυσικού αντικειμένου έργων από το προβλεπόμενο, αλλά στο ότι το κόστος κατασκευής ήταν μεγαλύτερο από αυτό που είχε αρχικά προβλεφθεί. Γενικά, ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό των ολοκληρωμένων έργων δεν σημαίνει και έργα πλήρη, που να μπορούν να ανταποκριθούν στις ανάγκες για την κάλυψη των οποίων κατασκευάστηκαν.

4.1.2 ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΝΑ 1000 ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ

Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων και των επιπτώσεων της εφαρμογής του Υποπρογράμματος ΕΑΠΤΑ στην περιφέρεια, βασίστηκε στη διερεύνηση της κατανομής των διαθέσιμων πόρων στο εσωτερικό της, ώστε να μελετηθεί η αποτελεσματικότητα των δράσεων του Υποπρογράμματος στη σύγκλιση των νομών. Οι δείκτες που χρησιμοποιούνται για το σκοπό αυτό, αποτελούν ένα συνδυασμό δεδομένων του Υποπρογράμματος (προϋπολογισμοί και πληρωμές των έργων) με βασικά αναπτυξιακά μεγέθη της περιφέρειας (πληθυσμός, απασχόληση, υφιστάμενο οδικό δίκτυο, κ.λ.π.). Ουσιαστικά, γίνεται η υπόθεση ότι η κανονική κατανομή των πόρων του Υποπρογράμματος στους νομούς, ανάλογα με τις ανάγκες ανάπτυξής τους, σημαίνει και επιτυχημένη αποτελεσματικότητά του. Η υπόθεση, όμως, αυτή είναι προσεγγιστική γιατί περιορίζεται στην ποσοτική διάσταση του Υποπρογράμματος κι όχι στην ποιοτική. Η ποιοτική διάσταση του Υποπρογράμματος αφορά τη σύγκριση των αναγκών που διαπιστώνονται στους νομούς με αυτές που καλύπτονται από το Υποπρόγραμμα.

Συγκεκριμένα, υπολογίστηκε ο δείκτης ανά χίλιους κατοίκους (Πίνακας 10α), εφ' όσον το Υποπρόγραμμα αφορά αναπτυξιακά έργα που γίνονται από την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε έχει ως εξής: με βάση τους προϋπολογισμούς και τις

πληρωμές των έργων, υπολογίστηκαν για κάθε κατηγορία έργων οι πόροι που διατίθενται ανά χίλιους κατοίκους. Ο δείκτης προσδιορίστηκε για κάθε νομό, αλλά και για το σύνολο της περιφέρειας και επιχειρήθηκε μία χωρική έκφραση της αναπτυξιακής διάστασης του Υποπρογράμματος (χάρτης "Κατανομή των πόρων του Υποπρογράμματος ανά 1000 κατοίκους").

Πίνακας 10α: Δείκτης προϋπολογισμών ανά 1000 κατοίκους για κάθε νομό και για την περιφέρεια Θεσσαλίας (προϋπολογισμοί σε χιλιάδες δρχ)

Νομός	Μέτρο 1	Μέτρο 2	Μέτρο 3	Μέτρο 4	Μέτρο 5
Καρδίτσα	521,75	316,21	1367,94	1845,88	1073,14
Λαρίσα	943,19	1370,21	256,22	1180,84	1511,33
Μαγνησία	607,25	253,02	1452,33	2601,04	265,67
Τρικαλα	1796,92	321,58	1714,47	1646,39	1670,31
Περιφέρεια Θεσσαλίας	940,40	688,32	1046,63	1767,44	1128,85

Νομός	Μέτρο 6	Μέτρο 7
Καρδίτσα	3158,15	0,00
Λαρίσα	1213,88	0,00
Μαγνησία	3114,67	273,26
Τρικαλα	725,58	0,00
Περιφέρεια Θεσσαλίας	1971,88	73,85

Εξετάζοντας το δείκτη που αναφέρεται στην κατανομή των προϋπολογισμών του Υποπρογράμματος, παρατηρούνται διαφοροποιήσεις τόσο ανά νομό όσο και ανά μέτρο. Βέβαια, οι διαφοροποιήσεις ανά νομό είναι αναμενόμενες, εφ' όσον το προσδοκόμενο αποτέλεσμα είναι η σύγκλισή τους. Αυτό οφείλεται στις διαφορετικές ανάγκες ανάπτυξης κάθε νομού, που επηρεάζουν και την κατανομή των διαθέσιμων πόρων σε κάθε μέτρο. Οι διαφοροποιήσεις ανά μέτρο εξαρτώνται από την διάρθρωσή τους, καθώς και τη σημαντικότητά τους στην ανάπτυξη και σύγκλιση των νομών.

Αναλυτικότερα, στο νομό Καρδίτσας, οι πόροι διατίθενται κυρίως στα Μέτρα "Πολιτιστικά/Κοινωνικός Εξοπλισμός" (Μέτρο 3), "Προστασία Περιβάλλοντος" (Μέτρο 4), "Αξιοποίηση Τουριστικών Πόρων" (Μέτρο 5), ενώ ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στο Μέτρο "Βελτίωση

Ανταγωνιστικότητας" (Μέτρο 6), πράγμα που έχει επισημανθεί και αναλυθεί και σε προηγούμενο κεφάλαιο. Στο νομό Λάρισας, οι πόροι που διατίθενται αφορούν κυρίως τα Μέτρα "Υδρευση/Αποχέτευση" (Μέτρο 2), και "Αξιοποίηση Τουριστικών Πόρων" (Μέτρο 5). "Οδοποιία" (Μέτρο 1), "Πολιτιστικά/Κοινωνικός Εξοπλισμός" (Μέτρο 3), "Προστασία Περιβάλλοντος" (Μέτρο 4) και "Αξιοποίηση Τουριστικών Πόρων" (Μέτρο 5).

Στο νομό Μαγνησίας η χρηματοδότηση αφορά τα Μέτρα "Πολιτιστικά/Κοινωνικός Εξοπλισμός" (Μέτρο 3), "Προστασία Περιβάλλοντος" (Μέτρο 4) και, ιδιαίτερα, το Μέτρο "Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας" (Μέτρο 6). Τα αποτελέσματα της ανάλυσης αυτής επιβεβαιώνουν και την ανάλυση που έχει προηγηθεί στο Κεφάλαιο 3 και συνοψίζονται στο γεγονός ότι οι νομοί Καρδίτσας και Μαγνησίας δίνουν ιδιαίτερη έμφαση σε έργα βελτίωσης ανταγωνιστικότητας (και οι δύο νομοί παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη τιμή του δείκτη ανά 1000 κατοίκους στο Μέτρο 6-Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας, 3158,15 και 3114,67 αντίστοιχα), ενώ ο νομός Λάρισας παρουσιάζει την υψηλότερη τιμή του δείκτη ανά 1000 κατοίκους στο Μέτρο 5-Αξιοποίηση Τουριστικών Πόρων (1511,33). Τέλος, ο νομός Τρικάλων, τη μεγαλύτερη τιμή του δείκτη ανά 1000 κατοίκους την παρουσιάζει στο Μέτρο 1-Οδοποιία (1796,92).

Ο δείκτης που αναφέρεται στην κατανομή των πληρωμών του Υποπρογράμματος ανά 1000 κατοίκους (Πίνακας 10β) παρουσιάζει ομοιότητες με εκείνον των προϋπολογισμών, με μικρές διαφοροποιήσεις ανά μέτρο. Έτσι, για το νομό Καρδίτσας ο δείκτης πληρωμών ανά 1000 κατοίκους είναι υψηλός μόνο σε δύο μέτρα (Μέτρο 4-Προστασία Περιβάλλοντος 1623,87 και Μέτρο 6-Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας 1891,02), σε αντίθεση με το δείκτη προϋπολογισμού ανά 1000 κατοίκους, που ήταν υψηλός σε τέσσερα μέτρα. Μάλιστα, ενδιαφέρον προκαλεί το γεγονός ότι ο δείκτης προϋπολογισμού ανά 1000 κατοίκους για το νομό Καρδίτσας είναι τριπλασιος από το δείκτη πληρωμών ανά 1000 κατοίκους, πράγμα που σημαίνει ότι τελικά δεν επενδύθηκαν τόσοι πόροι στο Μέτρο 6 ανά 1000 κατοίκους, όσο προϋπολογίστηκαν.

Στο νομό Λάρισας οι υψηλότερες τιμές του δείκτη πληρωμών ανά 1000 κατοίκους παρουσιάζονται στα μέτρα όπου ήταν υψηλός και ο δείκτης προϋπολογισμού ανά 1000 κατοίκους και μάλιστα με

ανάλογες τιμές (ο δείκτης πληρωμών στο Μέτρο 2-Υδρευση/Αποχέτευση είναι 1264,23, ενώ στο Μέτρο 5-Αξιοποίηση Τουριστικών Πόρων είναι 1244,42), πράγμα που σημαίνει ότι στο νομό ακολουθήθηκε η προϋπολογιζόμενη κατανομή των πόρων που ήταν διαθέσιμοι.

Στο νομό Μαγνησίας έχουμε ακριβώς το ίδιο φαινόμενο με το νομό Λάρισας αν και με κάπως μεγαλύτερες διαφορές μεταξύ των δεικτών προϋπολογισμού και πληρωμών ανά 1000 κατοίκους. Έτσι, ο νομός Μαγνησίας παρουσιάζει υψηλές τιμές του δείκτη ανά 1000 κατοίκους στα Μέτρα: "Πολιτιστικά/Κοινωνικός Εξοπλισμός" (Μέτρο 3) 1062,68, "Προστασία Περιβάλλοντος" (Μέτρο 4) 1383,87 και "Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας" (Μέτρο 6) 2012,68.

Τέλος, ο νομός Τρικάλων παρουσιάζει υψηλές τιμές του δείκτη πληρωμών ανά 1000 κατοίκους σ' όλα τα μέτρα όπου ήταν υψηλός και ο δείκτης προϋπολογισμού ανά 1000 κατοίκους, εκτός από ένα (το Μέτρο 5-Αξιοποίηση Τουριστικών Πόρων) και με αρκετές διαφορές στις τιμές τους. Αναλυτικότερα, ο δείκτης πληρωμών ανά 1000 κατοίκους του νομού Τρικάλων παρουσιάζει τις υψηλότερες τιμές του στα Μέτρα: "Οδοποιία" (Μέτρο 1) 1238,90, "Πολιτιστικά/Κοινωνικός Εξοπλισμός" (Μέτρο 3) 1397,87 και "Προστασία Περιβάλλοντος" (Μέτρο 4) 1189,34.

Πίνακας 10β: Δείκτης πληρωμών ανά 1000 κατοίκους για κάθε νομό και για την περιφέρεια Θεσσαλίας (πληρωμές σε χιλιάδες δραχ)

Νομός	Μέτρο 1	Μέτρο 2	Μέτρο 3	Μέτρο 4	Μέτρο 5
Καρδίτσα	475,96	316,21	945,73	1623,87	875,85
Λαρισα	787,19	1264,23	198,39	711,37	1244,42
Μαγνησια	452,03	171,35	1062,68	1383,87	94,13
Τρικαλα	1238,90	321,58	1397,87	1189,34	629,09
Περιφέρεια Θεσσαλίας	727,91	627,21	787,32	1141,05	753,82

Νομός	Μέτρο 6	Μέτρο 7
Καρδίτσα	1891,02	0,00
Λαρισα	1064,67	0,00
Μαγνησια	2012,68	197,11
Τρικαλα	590,27	0,00
Περιφέρεια Θεσσαλίας	1374,41	53,27

4.2 ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΠΟΚΛΙΣΗΣ-ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (SHIFT-SHARE ANALYSIS)

4.2.1 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ

Η μέθοδος αυτή συνίσταται στη διάκριση της μεταβολής ενός δεδομένου μεγέθους σε μια γεωγραφική ενότητα (χώρα, περιφέρεια, νομός, ΟΤΑ), ανάλογα με τα αίτια που προκάλεσαν τη μεταβολή αυτή κατά τη διάρκεια μιας δεδομένης χρονικής περιόδου.

Η μέθοδος Απόκλισης-Συμμετοχής χρησιμοποιήθηκε σε μια προσπάθεια να δοκιμαστεί και να τεκμηριωθεί η συνολική πορεία υλοποίησης του Υποπρογράμματος Ε.Α.Π.Τ.Α. για κάθε νομό. Έτσι, μελετήθηκαν οι μεταβολές στην πορεία των μέτρων του Υποπρογράμματος Ε.Α.Π.Τ.Α. σε κάθε νομό, οι οποίες οφείλονται αφ' ενός στη διάρθρωση του Υποπρογράμματος στο νομό και αφ' ετέρου στις εσωτερικές κοινωνικοοικονομικές διαφοροποιήσεις κάθε νομού. Η χρονική περίοδος μελέτης ήταν τα έτη 1990 έως 1993, διότι παρά το γεγονός ότι θεωρητικά η εφαρμογή του Υποπρογράμματος ξεκινούσε το έτος 1989, η διάθεση των πόρων στα έργα του Υποπρογράμματος Ε.Α.Π.Τ.Α. ξεκίνησε το έτος 1990. Τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν για την εφαρμογή της μεθόδου ήταν οι απορροφήσεις των μέτρων του Υποπρογράμματος Ε.Α.Π.Τ.Α. για κάθε νομό, για την περίοδο αναφοράς.

Κατά την εφαρμογή της μεθόδου, η μεταβολή του μεγέθους που εξετάζεται (στην περίπτωση αυτή η μεταβολή της απορρόφησης ανά νομό για το Υποπρόγραμμα Ε.Α.Π.Τ.Α. και τα μέτρα του, κατά τη χρονική περίοδο 1990-1993) διακρίνεται σε δύο συνιστώσες: τη συνιστώσα συμμετοχής (ΠΣη) και τη συνιστώσα απόκλισης (Κη).

Στην ανάλυση που ακολουθεί, η συνιστώσα συμμετοχής ΠΣη περιγράφει το πώς κινήθηκαν οι απορροφήσεις της περιφέρειας Θεσσαλίας και του νομού που εξετάζεται, κατά την περίοδο ανάλυσης. Το απόλυτο μέγεθος της ΠΣη δείχνει το ύψος της απορρόφησης του νομού που εξετάζεται, στο έτος έναρξης της ανάλυσης. Το αρνητικό πρόσημο της ΠΣη σημαίνει πως η απορρόφηση της περιφέρειας Θεσσαλίας το έτος έναρξης της ανάλυσης, είναι μεγαλύτερη από την απορρόφηση που εμφανίζει η περιφέρεια στο τελευταίο έτος της ανάλυσης. Η συνιστώσα απόκλισης αντιπροσωπεύει κάθε είδους

αποκλίσεις μεταξύ της μεταβολής της ανά νομό απορρόφησης για κάθε μέτρο και της συνιστώσας περιφερειακής συμμετοχής. Η Κη εμφανίζεται θετική για τους νομούς με καλή διάρθρωση προγράμματος και αρνητική για τους νομούς με διαρθρωτικές αδυναμίες στο πρόγραμμα.

Η συνιστώσα απόκλισης διακρίνεται σε δύο επί μέρους συνιστώσες: την ομολογική συνιστώσα (ΟΣ) και τη διαφορική συνιστώσα (ΔΣ).

Η ομολογική συνιστώσα ΟΣ μετράει την απόκλιση στην πορεία υλοποίησης των μέτρων που οφείλεται σε παράγοντες όπως η διάρθρωση του προγράμματος των έργων στο νομό και η κοινωνικοοικονομική δομή του κάθε νομού. Έχουν υπολογιστεί οι ομολογικές συνιστώσες ΟΣί για κάθε μέτρο του Υποπρογράμματος ΕΑΠΤΑ. Τα αποτελέσματα δείχνουν την δυναμικότητα κάθε μέτρου στον υπό εξέταση νομό. Το απόλυτο μέγεθος της συνιστώσας δείχνει την ένταση του μέτρου στο νομό, ενώ το πρόσημο της ΟΣί δείχνει κατά πόσον το μέτρο υλοποιείται εύκολα (θετικό πρόσημο) ή δύσκολα (αρνητικό πρόσημο). Επίσης, υπολογίστηκε και η συνολική ομολογική συνιστώσα ΟΣη για το σύνολο των μέτρων, δίνοντας έτσι μια εικόνα της δυναμικότητας του Υποπρογράμματος στον κάθε νομό της περιφέρειας.

Τέλος, η διαφορική συνιστώσα μετράει το ποσό της απόκλισης από την επίτευξη των στόχων του προγράμματος για κάθε νομό, που οφείλεται σε ιδιαιτερότητες στην κοινωνικοοικονομική δομή του νομού που εξετάζεται. Και πάλι υπολογίστηκαν οι συνιστώσες ΔΣί για κάθε μέτρο, αλλά και η συνολική συνιστώσα ΔΣη για το σύνολο των μέτρων. Το απόλυτο μέγεθος κάθε συνιστώσας εκφράζει την ένταση του φαινομένου, ενώ το πρόσημό της εκφράζει την κατεύθυνση. Αυτό σημαίνει ότι αν το πρόσημο της διαφορικής συνιστώσας για ένα μέτρο (ή για το σύνολο των μέτρων) προκύπτει θετικό (αρνητικό), η κοινωνικοοικονομική δομή του νομού που εξετάζουμε απορροφά (δεν απορροφά) εύκολα τα κονδύλια που είναι διαθέσιμα για την υλοποίηση του μέτρου.

Οι συνιστώσες που αναφέρθηκαν παραπάνω, έχουν υπολογιστεί με τις εξής αλγεβρικές παραστάσεις:

$$MA_n = ΠΣ_n + ΟΣ_n + ΔΣ_n$$

$$\text{ΠΣ}_n = \text{Α}_n \cdot [(\text{Α}_t/\text{Α}_0) - 1]$$

$$\text{ΟΣ}_n = \sum_i [(\text{Α}_{it}/\text{Α}_{i0} - \text{Α}_t/\text{Α}_0) \cdot \text{Α}_{in}]$$

$$\text{ΔΣ}_n = \sum_i [\text{Α}_{in_t} - \text{Α}_{in_0} \cdot (\text{Α}_{it}/\text{Α}_{i0})], \text{ όπου:}$$

ΜΑ_n = n μεταβολή της απορρόφησης στο νομό n

ΠΣ_n = n συνιστώσα περιφερειακής συμμετοχής του νομού n

ΟΣ_n = n συνιστώσα ομολογικής απόκλισης του νομού n

ΔΣ_n = n συνιστώσα διαφορικής απόκλισης του νομού n

Α_n = n απορρόφηση του νομού n για το σύνολο του Υποπρογράμματος ΕΑΠΤΑ για το έτος έναρξης της εξέτασης (1990)

$\text{Α}_{0(t)}$ = n απορρόφηση της περιφέρειας Θεσσαλίας για το σύνολο του Υποπρογράμματος ΕΑΠΤΑ για το έτος 1990 (1993)

$\text{Α}_{in_0(t)}$ = n απορρόφηση του νομού n για το μέτρο i για το έτος 1990 (1993)

$\text{Α}_{it_0(t)}$ = n απορρόφηση της περιφέρειας Θεσσαλίας για το μέτρο i για το έτος 1990 (1993)

Η μέθοδος Απόκλισης-Συμμετοχής έχει τη δυνατότητα να δώσει πληροφορίες και σε επίπεδο μέτρου. Για την χρονική περίοδο 1990-1993 υπολογίστηκαν η συνιστώσα περιφερειακής συμμετοχής (ΠΣ_i) και οι συνιστώσες ομολογικής (ΟΣ_i) και διαφορικής (ΔΣ_i) απόκλισης, για κάθε μέτρο i και κάθε νομό n. Από τα αποτελέσματα εξαγονται συμπεράσματα για την πορεία υλοποίησης κάθε μέτρου για την χρονική περίοδο 1990-1993. Στην περίπτωση αυτή, οι τρεις συνιστώσες δίνονται από τις παρακάτω αλγεβρικές παραστάσεις:

$$\text{ΜΑ}_{in} = \text{ΠΣ}_{in} + \text{ΟΣ}_{in} + \text{ΔΣ}_{in}$$

$$\text{ΠΣ}_{in} = \text{Α}_{in_0} \cdot (\text{Α}_t/\text{Α}_0) - \text{Α}_{in_0}$$

$$\text{ΟΣ}_{in} = (\text{Α}_{it}/\text{Α}_{i0} - \text{Α}_t/\text{Α}_0) \cdot \text{Α}_{in_0}$$

$$\text{ΔΣ}_{in} = \text{Α}_{in_t} - \text{Α}_{in_0} \cdot (\text{Α}_{it}/\text{Α}_{i0}),$$

4.2.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ

Από την εφαρμογή της μεθόδου με τα δεδομένα των απορροφήσεων των Μέτρων του Υποπρογράμματος ΕΑΠΤΑ για κάθε νομό, η μεταβολή της απορρόφησης (ΜΑη) για την περίοδο 1990-1993 για όλους τους νομούς, προκύπτει αρνητική. Αυτό οφείλεται στην τιμή της ΠΣη, η οποία για όλους τους νομούς παίρνει αρνητικές τιμές και μάλιστα υψηλές, σε σύγκριση με τις τιμές των άλλων συνιστωσών. Έτσι, το αλγεβρικό άθροισμα που δίνει την ΜΑη εμφανίζεται πάντα αρνητικό (Πίνακας11).

Πίνακας 11: Αποτελέσματα της μεθόδου Απόκλισης-Συμμετοχής για το σύνολο του Υποπρογράμματος ΕΑΠΤΑ

	ΜΑ	ΠΣη	ΟΣη	ΔΣη
Καρδίτσα	-105,044	-115,924	10,88047	1,78E-14
Λάρισα	-64,5947	-85,9142	21,31948	0
Μαγνησία	-99,9168	-111,415	11,49853	-3,6E-14
Τρίκαλα	-73,5963	-88,1416	14,5453	-3,9E-14

Όπως αναφέρθηκε στο κεφάλαιο περιγραφής της μεθόδου, η συνιστώσα περιφερειακής συμμετοχής (ΠΣη) εκφράζει το κατά πόσον απορροφήθηκαν πλήρως οι πόροι που διατέθηκαν για την υλοποίηση του Υποπρογράμματος ΕΑΠΤΑ, κατά την περίοδο αναφοράς. Το αρνητικό πρόσημο της ΠΣη που εμφανίζεται για όλους τους νομούς, οφείλεται στο δεύτερο μέρος της αλγεβρικής παράστασης που περιγράφει τη συνιστώσα, δηλαδή την απορρόφηση του νομού η για το σύνολο του Υποπρογράμματος ΕΑΠΤΑ για το έτος 1990. Αυτό σημαίνει ότι το έτος 1990 είχαμε σε όλους τους νομούς υπεραπορρόφηση των διαθέσιμων πόρων του Υποπρογράμματος ΕΑΠΤΑ, φαινόμενο που έχει επισημανθεί και αναλυθεί σε προηγούμενο κεφάλαιο. Έτσι, από τα αποτελέσματα που δίνονται για κάθε νομό, τις μεγαλύτερες υπεραπορροφήσεις (κατά φθίνουσα σειρά) παρουσιάζουν: ο νομός Καρδίτσας, ο νομός Μαγνησίας, ο νομός Τρικάλων και ο νομός Λάρισας.

Όσον αφορά την ομολογική συνιστώσα ΟΣη για το σύνολο του Υποπρογράμματος ΕΑΠΤΑ, για όλους τους νομούς της περιφέρειας παίρνει θετικές τιμές. Η ομολογική συνιστώσα μετράει αποκλίσεις που

οφείλονται σε κοινωνικοοικονομική δομή και δομή προγράμματος. Το θετικό πρόσημο σημαίνει ότι σε όλους τους νομούς το Υποπρόγραμμα ΕΑΠΤΑ υλοποιείται εύκολα. Το απόλυτο μέγεθος, όμως της συνιστώσας, που μας δείχνει την ένταση του Υποπρογράμματος στον κάθε νομό, δεν δίνει το περιθώριο να ισχυριστεί κανείς ότι το Υποπρόγραμμα αυτό είναι εξαιρετικά σημαντικό για τους νομούς της περιφέρειας. Οι τιμές της συνιστώσας κυμαίνονται μεταξύ του 21,31 και 10,88 (νομός Λάρισας και νομός Καρδίτσας αντίστοιχα), ενώ υπάρχουν και ενδιάμεσες τιμές για τους νομούς Τρικάλων και Μαγνησίας (14,54 και 11,49 αντίστοιχα). Ο νομός Λάρισας που κατέχει την πρώτη θέση στην περιφέρεια Θεσσαλίας, όσον αφορά το ΑΕΠ και τον πληθυσμό (Πίνακας 12), παρουσιάζει και τη μεγαλύτερη δυναμικότητα στην υλοποίηση του Υποπρογράμματος. Από τους άλλους νομούς, ο νομός Τρικάλων βρίσκεται στη δεύτερη θέση από άποψη δυναμικότητας του Υποπρογράμματος, αλλά στην τέταρτη όσον αφορά το ΑΕΠ και την τρίτη όσον αφορά τον πληθυσμό. Επίσης, έχει το μικρότερο αριθμό έργων στο Υποπρόγραμμα ΕΑΠΤΑ (21 έργα), πράγμα που μπορεί να σημαίνει ότι αυτή η δεύτερη θέση οφείλεται στη δομή του προγράμματος των έργων του. Η τρίτη θέση, από άποψη δυναμικότητας του Υποπρογράμματος ΕΑΠΤΑ, του νομού Μαγνησίας μπορεί να οφείλεται στη διάρθρωση του προγράμματος των έργων για το νομό, μια και από άποψη ΑΕΠ και πληθυσμού, ο νομός βρίσκεται στη δεύτερη θέση στην περιφέρεια Θεσσαλίας. Τέλος, ο νομός Καρδίτσας παρουσιάζει τη μικρότερη δυναμικότητα του Υποπρογράμματος ΕΑΠΤΑ, ενώ από άποψη ΑΕΠ είναι τρίτος στην περιφέρεια Θεσσαλίας και από άποψη πληθυσμού τέταρτος. Το γεγονός ότι ο νομός Καρδίτσας παρουσιάζει και το μεγαλύτερο αριθμό έργων στο Υποπρόγραμμα (48 έργα), οδηγεί στο συμπέρασμα ότι την τέταρτη αυτή θέση, ο νομός Καρδίτσας οφείλει τόσο στην κοινωνικοοικονομική δομή του, όσο και σε διαρθρωτικές αδυναμίες του προγράμματός του.

Πίνακας 12: Στοιχεία ΑΕΠ (1988) και πληθυσμού (1991) για τους νομούς της περιφέρειας Θεσσαλίας

Νομός	ΑΕΠ 1988	Πληθυσμός 1991
Ν. Καρδίτσας	5169	126498
Ν. Λάρισας	10692	269300
Ν. Μαγνησίας	8468	197613
Ν. Τρικάλων	4722	137819

Το τελευταίο στοιχείο που παίζει ρόλο στη διαμόρφωση της τιμής της μεταβολής απορρόφησης του κάθε νομού (ΜΑη) είναι η τιμή της διαφορικής συνιστώσας. Στην προκειμένη περίπτωση, οι τιμές της διαφορικής συνιστώσας είναι πολύ μικρές, οπότε οι μόνες πληροφορίες που μπορούν να αντληθούν από την εξέταση της διαφορικής συνιστώσας προέρχονται από το πρόσημο της. Το πρόσημο της διαφορικής συνιστώσας, όπως έχει προαναφερθεί, δείχνει την ευκολία (ή δυσκολία) απορρόφησης των κονδυλίων από το νομό ο οποίος εξετάζεται. Συγκεκριμένα, το θετικό πρόσημο δείχνει ευκολία απορρόφησης, ενώ το αρνητικό πρόσημο δείχνει δυσκολίες απορρόφησης κονδυλίων. Έτσι, ο νομός Καρδίτσας φαίνεται να παρουσιάζει ευκολία απορρόφησης κονδυλίων, μια και το πρόσημο της διαφορικής συνιστώσας για το νομό αυτό είναι θετικό, ενώ για το νομό Λάρισας η διαφορική συνιστώσα είναι μηδέν, δηλαδή δεν υπάρχει απόκλιση από τους στόχους του προγράμματος, που να οφείλεται σε ιδιαιτερότητες της κοινωνικοοικονομικής δομής του νομού. Οι νομοί Μαγνησίας και Τρικάλων παρουσιάζουν αρνητικό το πρόσημο της διαφορικής συνιστώσας, πράγμα που σημαίνει ότι υπάρχουν κάποια προβλήματα απορροφήσεως κονδυλίων που οφείλονται σε κοινωνικούς και οικονομικούς παράγοντες των νομών.

Το άθροισμα των επί μέρους στοιχείων που αναλύθηκαν προηγουμένως (ΠΣη, ΟΣη και ΔΣη) δίνουν τη μεταβολή της απορρόφησης ΜΑη για κάθε νομό της περιφέρειας Θεσσαλίας. Σε όλες τις περιπτώσεις, όπως έχει ήδη αναφερθεί, η ΜΑη είναι αρνητική. Με απλά λόγια, σε όλους τους νομούς η απορρόφηση του πρώτου έτους εφαρμογής του Υποπρογράμματος ΕΑΠΤΑ είναι μεγαλύτερη από την απορρόφηση του τελευταίου έτους. Συγκεκριμένα, ο νομός Καρδίτσας παρουσίασε τη μεγαλύτερη μεταβολή απορρόφησης ανάμεσα στα έτη 1990 και 1993, ενώ ακολουθούν (με φθίνουσα σειρά) οι νομοί Μαγνησίας, Τρικάλων και Λάρισας.

Αν θελήσει κανείς να εξετάσει και την ανάλυση κατά μέτρο, θα παρατηρήσει ότι υπάρχουν μικρές διαφοροποιήσεις ανά μέτρο στις τιμές και τα πρόσημα των ΟΣί και ΔΣί, από τις τιμές των ΟΣη και ΔΣη για το σύνολο του Υποπρογράμματος ΕΑΠΤΑ, ενώ για την περιφερειακή συνιστώσα του κάθε μέτρου ΠΣί το πρόσημο είναι πάντα αρνητικό και υπάρχουν διαφοροποιήσεις από την ΠΣη μόνο στις τιμές

που η ΠΣί παίρνει σε κάθε μέτρο. Σε όλα, δηλαδή, τα Μέτρα παρατηρούνται, στο πρώτο έτος εφαρμογής τους, υπεραπορροφήσεις των πόρων που διατίθενται για την υλοποίησή τους.

Συγκεκριμένα, για το Μέτρο "Οδοποιία" (Μέτρο 1) (Πίνακας 13) βλέπουμε ότι η μεταβολή της απορρόφησης του μέτρου ΜΑ1 σε όλους τους νομούς είναι αρνητική, λόγω των αρνητικών τιμών της ΠΣ1, ενώ τόσο η ΟΣ1 όσο και η ΔΣ1 είναι θετικές για όλους τους νομούς. Αυτό σημαίνει ότι το Μέτρο "Οδοποιία" απορροφά μεν εύκολα κονδύλια σε όλους τους νομούς (ΔΣ1 θετική), όμως η έντασή του σε κανένα νομό δεν είναι τέτοια που να μπορεί να εκμεταλλευτεί πλήρως τις υπεραπορροφήσεις που επιτυγχάνονται (η ΟΣ1 είναι μικρότερη από την ΠΣ1). Αυτό μπορεί να έχει σχέση με το κόστος του φυσικού αντικειμένου των έργων του Μέτρου και να σημαίνει ότι οι υπεραπορροφήσεις αυτές έχουν σχέση με αύξηση του πραγματικού κόστους του φυσικού αντικειμένου από το κόστος που είχε προϋπολογιστεί.

Πίνακας 13: Αποτελέσματα της μεθόδου Απόκλισης-Συμμετοχής για το Μέτρο "Οδοποιία" (Μέτρο 1)

	ΜΑ1	ΠΣ1	ΟΣ1	ΔΣ1
Καρδίτσα	-79,4675	-89,3169	9,849395	1,42E-14
Λάρισα	-72,7041	-81,7153	9,011123	1,07E-14
Μαγνησία	-64,8457	-72,8828	8,037126	3,55E-15
Τρίκαλα	-60,0602	-67,5042	7,444001	3,55E-15

Στο Μέτρο "Υδρευση/Αποχέτευση" (Μέτρο 2) παρατηρείται το μοναδικό, στην ανάλυση αυτή, φαινόμενο να είναι θετική η μεταβολή της απορρόφησης. Αυτό συμβαίνει γιατί ενώ υπάρχουν υπεραπορροφήσεις στο Μέτρο αυτό κατά τη διάρκεια του πρώτου έτους εφαρμογής του (η ΠΣί είναι αρνητική), η υλοποίηση του Μέτρου ήταν εύκολη και αποδοτική σε όλους τους νομούς (η ΟΣ2 είναι θετική και μεγαλύτερη της ΠΣί), παρά το γεγονός ότι στους νομούς Μαγνησίας και Τρικάλων φαίνεται να υπήρξαν ορισμένα προβλήματα απορρόφησης κονδυλίων από την κοινωνικοοικονομική δομή των νομών (η ΔΣ2 είναι αρνητική για τους νομούς αυτούς) (Πίνακας 14). Η εύκολη υλοποίηση του Μέτρου οφείλεται στο ότι αποτελείται από μικρά έργα με χαμηλούς προϋπολογισμούς, ενώ και ο προϋπολογισμός

του ίδιου του Μέτρου συμμετέχει με μικρό ποσοστό στο συνολικό προϋπολογισμό του Υποπρογράμματος ΕΑΠΤΑ.

Πίνακας 14: Αποτελέσματα της μεθόδου Απόκλισης-Συμμετοχής για το Μέτρο "Υδρευση/Αποχέτευση" (Μέτρο 2)

	ΜΑ2	ΠΣ2	ΟΣ2	ΔΣ2
Καρδίτσα	9,700355	-55,7132	65,41353	0
Λάρισα	8,950083	-51,4041	60,35414	0
Μαγνησία	6,569275	-37,7301	44,29935	-2,13163E-14
Τρίκαλα	9,700355	-55,7132	65,41353	-2,84217E-14

Στο Μέτρο "Πολιτιστικά/Κοινωνικός Εξοπλισμός" (Μέτρο 3) υπήρξαν αρκετά υψηλές απορροφήσεις κατά το πρώτο έτος εφαρμογής του σε σύγκριση με το τελευταίο (η ΠΣ3 είναι αρνητική), αλλά και κάποια προβλήματα απορρόφησης των κονδυλίων του μέτρου από τους νομούς Λάρισας, Μαγνησίας και Τρικάλων (η ΔΣ3 είναι αρνητική για τους νομούς αυτούς) (Πίνακας 15). Γενικά, η υλοποίηση του μέτρου ήταν εύκολη (η ΟΣ3 είναι θετική), όμως δεν ήταν όσο εντατική χρειαζόταν (η ΟΣ3 είναι μικρότερη της ΠΣ3), με αποτέλεσμα να εμφανίζεται αρνητική η ΜΑ3. Αυτό ίσως να σημαίνει ότι ορισμένα από τα έργα των νομών που ανήκουν στο Μέτρο δεν απέδωσαν τις αναμενόμενες απορροφήσεις (σε σύγκριση με τις απορροφήσεις του Υποπρογράμματος) πράγμα που είχε επίδραση στις συνολικές απορροφήσεις του Μέτρου και εμφανίζεται στην ΟΣ3 σαν δυναμικότητα ή έλλειψη δυναμικότητας του Μέτρου στο νομό.

Πίνακας 15: Αποτελέσματα της μεθόδου Απόκλισης-Συμμετοχής για το Μέτρο "Πολιτιστικά/Κοινωνικός Εξοπλισμός" (Μέτρο 3)

	ΜΑ3	ΠΣ3	ΟΣ3	ΔΣ3
Καρδίτσα	-55,4442	-70,0409	14,59675	0
Λάρισα	-62,0955	-78,4433	16,34784	-7,10543E-15
Μαγνησία	-58,6802	-74,1289	15,44871	-7,10543E-15
Τρίκαλα	-65,3871	-82,6016	17,21443	-1,42109E-14

Στο Μέτρο "Προστασία Περιβάλλοντος" (Μέτρο 4) έχουμε τις μεγαλύτερες υπεραπορροφήσεις στο πρώτο έτος εφαρμογής, από οποιοδήποτε άλλο Μέτρο (αρνητική η ΠΣ4), οπότε και η ΜΑ4 προκύπτει αρνητική (Πίνακας 16). Η συνιστώσα ΔΣ4 είναι επίσης

αρνητική (με εξαίρεση την τιμή της ΔΣ4 για το νομό Τρικάλων), πράγμα που σημαίνει ότι κατά την εφαρμογή του Μέτρου οι νομοί (με εξαίρεση το νομό Τρικάλων) αντιμετώπισαν δυσκολίες στην υλοποίησή του. Εκείνο που προκαλεί ενδιαφέρον είναι οι τιμές που παίρνει η ΟΣ4. Είναι όλες αρνητικές, αλλά το απόλυτο μέγεθος τους δείχνει ότι το Μέτρο "Προστασία Περιβάλλοντος" είναι σημαντικό για όλους τους νομούς. Αυτό είναι αναμενόμενο, μια και καταλαμβάνει ένα από τα μεγαλύτερα κομμάτια του προϋπολογισμού του Υποπρογράμματος ΕΑΠΤΑ (23,20%) και κάθε νομός έχει αρκετά έργα στο μέτρο αυτό. Το αρνητικό πρόσημο της ΟΣ4 σημαίνει ότι το Μέτρο υλοποιείται δύσκολα σε όλους τους νομούς και αυτό ίσως να οφείλεται στο ότι το μεγαλύτερο μέρος των έργων ανήκει στην κατηγορία φυσικού αντικειμένου *Έργα Προμηθειών*, τα περισσότερα από τα οποία έχουν αναλάβει Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι, οι οποίοι παρουσιάζουν μια αδυναμία ολοκλήρωσης φυσικού αντικειμένου των έργων που αναλαμβάνουν.

Πίνακας 16: Αποτελέσματα της μεθόδου Απόκλισης-Συμμετοχής για το Μέτρο "Προστασία Περιβάλλοντος" (Μέτρο 4)

	ΜΑ4	ΠΣ4	ΟΣ4	ΔΣ4
Καρδίτσα	-392,304	-322,965	-69,3392	-3,55271E-15
Λάρισα	-268,645	-221,162	-47,4827	-7,10543E-15
Μαγνησία	-237,259	-195,324	-41,9353	-1,77636E-15
Τρίκαλα	-322,143	-265,205	-56,9384	3,55271E-15

Στο Μέτρο "Αξιοποίηση Τουριστικών Πόρων" (Μέτρο 5) παρατηρούνται, επίσης, υπεραπορροφήσεις στο πρώτο έτος εφαρμογής του (η ΠΣ5 είναι αρνητική) (Πίνακας 17). Η υλοποίηση του Μέτρου είναι εύκολη (η ΟΣ5 και η ΔΣ5 για όλους τους νομούς είναι θετικές), ενώ φαίνεται ότι ο νομός Λάρισας δίνει αρκετά μεγάλη σημασία στην υλοποίηση του Μέτρου αυτού. Ανάλογη δυναμικότητα στο Μέτρο αυτό δείχνει να έχει και ο νομός Καρδίτσας, ενώ για τους άλλους δύο νομούς το Μέτρο δεν φαίνεται να έχει ιδιαίτερη σημασία, παρά το γεγονός ότι ο νομός Τρικάλων έχει στο Μέτρο 5 πέντε έργα. Αυτό οφείλεται στο ότι τα δύο από τα πέντε αυτά έργα δεν ανήκουν σε καμία κατηγορία φυσικού αντικειμένου (μαζί με ακόμα ένα) και ακόμα, δεν έχουν κάνει καμία πληρωμή κατά τη διάρκεια των τεσσάρων ετών εφαρμογής του προγράμματος.

Πίνακας 17: Αποτελέσματα της μεθόδου Απόκλισης-Συμμετοχής για το Μέτρο "Αξιοποίηση Τουριστικών Πόρων" (Μέτρο 5)

	ΜΑ5	ΠΣ5	ΟΣ5	ΔΣ5
Καρδίτσα	-65,3173	-71,4375	6,120267	7,10543E-15
Λάρισα	-65,8966	-72,0712	6,17455	0
Μαγνησία	-28,3567	-31,0138	2,657041	1,77636E-15
Τρίκαλα	-30,1418	-32,9661	2,824305	0

Στο Μέτρο "Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας" (Μέτρο 6) όλες οι συνιστώσες είναι αρνητικές (εξαιρέση αποτελεί η ΔΣ6 για το νομό Λάρισας), με αποτέλεσμα και η ΜΑ6 να παίρνει αρνητική τιμή (Πίνακας 18). Αναλυτικότερα, παρατηρούνται αρκετά υψηλές υπεραπορροφήσεις στο πρώτο έτος εφαρμογής του Μέτρου 6 (για και η ΠΣ6 παίρνει υψηλές αρνητικές τιμές), ενώ υπάρχουν προβλήματα απορροφήσεων των κονδυλίων από τους νομούς (με εξαίρεση το νομό Λάρισας όπου η ΔΣ7 είναι θετική). Το Μέτρο δείχνει αρκετά σημαντικό για όλους τους νομούς και ειδικά για το νομό Λάρισας, που έχει και το μεγαλύτερο αριθμό έργων στο Μέτρο αυτό από όλους τους άλλους νομούς (15 έργα). Οι δυσκολίες που παρουσιάζονται στην υλοποίηση του Μέτρου "Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας" πιθανότατα οφείλονται στη έντονη διαφοροποίηση φυσικού αντικείμενου για τα έργα του μέτρου, πράγμα που έχει επισημανθεί σε προηγούμενο κεφάλαιο (Κεφάλαιο 3).

Πίνακας 18: Αποτελέσματα της μεθόδου Απόκλισης-Συμμετοχής για το Μέτρο "Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας" (Μέτρο 6)

	ΜΑ6	ΠΣ6	ΟΣ6	ΔΣ6
Καρδίτσα	-136,3	-120,54	-15,7603	0
Λάρισα	-199,651	-176,566	-23,0855	3,55271E-15
Μαγνησία	-147,094	-130,086	-17,0084	-1,06581E-14
Τρίκαλα	-185,183	-163,77	-21,4126	-3,55271E-15

Στο Μέτρο "Παραγωγικές Επενδύσεις" (Μέτρο 7) όλες οι συνιστώσες σε όλους τους νομούς είναι μηδέν, αφ' ενός γιατί οι νομοί Καρδίτσας, Λάρισας και Τρικάλων δεν έχουν έργα στο μέτρο αυτό και αφ' ετέρου γιατί το μοναδικό έργο του Μέτρου, που ανήκει στο νομό Μαγνησίας, δεν έχει στοιχεία ούτε προϋπολογισμών ούτε πληρωμών

(άρα ούτε απορροφήσεων) για το έτος 1990, καθώς η υλοποίησή του ξεκίνησε το 1992 (Πίνακας 19).

Πίνακας 19: Αποτελέσματα της μεθόδου Απόκλισης-Συμμετοχής για το Μέτρο "Παραγωγικές Επενδύσεις" (Μέτρο 7)

	ΜΑ7	ΠΣ7	ΟΣ7	ΔΣ7
Καρδίτσα	0	0	0	0
Λάρισα	0	0	0	0
Μαγνησία	0	0	0	0
Τρίκαλα	0	0	0	0

4.3 ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΟΡΡΟΦΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΕΙΔΟΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ (ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΔΙΑΚΥΜΑΝΣΗΣ)

4.3.1 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ

Για τη διερεύνηση των πιο πάνω σχέσεων, χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος της Ανάλυσης της Διακύμανσης. Με τη μέθοδο αυτή ερευνάται ο τρόπος με τον οποίο οι τιμές ενός Y (ποσοτικού χαρακτήρα) κυμαίνονται ανάλογα με τις κατηγορίες του X (ποιοτικού χαρακτήρα), ενώ ταυτόχρονα υπολογίζεται και το ποσοστό της διακύμανσης του Y που οφείλεται - ή εξηγείται με τη στατιστική έννοια - στις κατηγορίες του X .

Η διακύμανση αυτή αναλύεται σε:

- σε εκείνη που αναφέρεται στο εσωτερικό κάθε ομάδας¹ και ονομάζεται ενδο-ομαδική, και
- σε εκείνη που αναφέρεται στις διαφοροποιήσεις μεταξύ των ομάδων και ονομάζεται δια-ομαδική

¹ Ομάδα είναι ένα σύνολο ατόμων του πληθυσμού που χαρακτηρίζονται από κοινή κατηγορία ως προς X

Όσο μεγαλύτερη είναι η δια-ομαδική διακύμανση τόσο πιο έντονη είναι η σχέση μεταξύ X και Y. Η ένταση αυτής της σχέσης μπορεί να μετρηθεί από το λόγο της δια-ομαδικής διακύμανσης/συνολικής διακύμανσης, που παίρνει τιμές μεταξύ μηδέν και ένα.

Ο έλεγχος της εξάρτησης μεταξύ του X και του Y πραγματοποιείται με τον υπολογισμό του λόγου F, όπου

$$F = (\text{δια-ομαδική διακύμανση}/k-1) / (\text{ενδο-ομαδική διακύμανση}/n-k),$$

όπου n ο πληθυσμός, k ο αριθμός κατηγοριών ποιοτικής μεταβλητής, k-1 βαθμοί ελευθερίας της δια-ομαδικής διακύμανσης, n-k βαθμοί ελευθερίας της ενδο-ομαδικής διακύμανσης.

Η τιμή που προκύπτει για το F συγκρίνεται με τις πινακοποιημένες τιμές του Πίνακα των Fischer-Snedecov, όπου, με περιθώρια σφάλματος 5%, προσδιορίζεται αν υπάρχει, ή όχι, εξάρτηση ανάμεσα στις μεταβλητές που εξετάζονται.

Για τις ανάγκες της εργασίας διερευνήθηκαν οι εξής σχέσεις:

- μεταξύ απορροφητικότητας των έργων και φορέων εκτέλεσης,
- μεταξύ απορροφητικότητας έργων και φορέων χρηματοδότησης,
- μεταξύ απορροφητικότητας έργων και είδος έργου και
- μεταξύ απορροφητικότητας έργων και Νομού στον οποίο ανήκουν τα έργα

Επίσης, εξετάστηκαν οι σχέσεις ανάμεσα στις απορροφήσεις που επιτεύχθηκαν σε κάθε νομό, με τους αντίστοιχους φορείς εκτέλεσης.

4.3.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ

Η πρώτη σχέση που εξετάστηκε ήταν ανάμεσα στην απορρόφηση που παρουσίασαν τα έργα του Υποπρογράμματος Ε.Α.Π.Τ.Α. κατά την περίοδο εφαρμογής και στο είδος έργου (κατηγορίες φυσικού αντικειμένου). Εξετάστηκαν 136 περιπτώσεις που διακρίθηκαν σε οκτώ κατηγορίες ανά είδος έργου. Οι κατηγορίες αυτές ήταν: antagon (οι

απορροφήσεις των έργων που ανήκουν στην κατηγορία φυσικού αντικειμένου "Δράσεις Ανταγωνισμού"), environ (οι απορροφήσεις των έργων που ανήκουν στην κατηγορία φυσικού αντικειμένου "Έργα Περιβάλλοντος"), meletes (οι απορροφήσεις των έργων που ανήκουν στην κατηγορία φυσικού αντικειμένου "Μελέτες"), odika (οι απορροφήσεις των έργων που ανήκουν στην κατηγορία φυσικού αντικειμένου "Οδικά Έργα"), politiki (οι απορροφήσεις των έργων που ανήκουν στην κατηγορία φυσικού αντικειμένου "Έργα Πολιτισμού"), space (οι απορροφήσεις των έργων που ανήκουν στην κατηγορία φυσικού αντικειμένου "Έργα Διαμόρφωσης Χώρων"), supply (οι απορροφήσεις των έργων που ανήκουν στην κατηγορία φυσικού αντικειμένου "Έργα Προμηθειών"), other (οι απορροφήσεις των έργων που δεν ανήκουν σε καμία από τις περαπάνω κατηγορίες φυσικού αντικειμένου). Για να υπάρχει σχέση εξάρτησης ανάμεσα στις απορροφήσεις των έργων και το είδος του έργου, θα έπρεπε ο λόγος F να είναι μεγαλύτερος ή ίσος με 1,94. Η τιμή που προέκυψε από την ανάλυση ήταν 1,253, δηλαδή δεν υπάρχει εξάρτηση των απορροφήσεων των έργων από το είδος του φυσικού τους αντικειμένου.

Κατόπιν, εξετάστηκε η σχέση ανάμεσα στην απορρόφηση των έργων του Υποπρογράμματος Ε.Α.Π.Τ.Α. κατά την περίοδο εφαρμογής και το φορέα εκτέλεσής τους. Εξετάστηκαν 136 περιπτώσεις που διακρίθηκαν σε δύο κατηγορίες. Οι κατηγορίες αυτές ήταν: anasy (απορροφήσεις έργων όπου ο φορέας εκτέλεσης ήταν αναπτυξιακός σύνδεσμος) και dimos (απορροφήσεις έργων όπου φορέας εκτέλεσης ήταν ΟΤΑ). Ο λόγος F που απαιτούνταν για να υπάρχει εξάρτηση ανάμεσα στις απορροφήσεις και το φορέα εκτέλεσης ήταν 3,84, ενώ ο επιτυχανόμενος από την ανάλυση ήταν πολύ μικρότερος (1,352). Επομένως, οι απορροφήσεις των έργων δεν εξαρτώνται (σε επίπεδο περιφέρειας) από το φορέα εκτέλεσης του έργου (ΟΤΑ ή αναπτυξιακός σύνδεσμος).

Εκτός από τη σχέση των απορροφήσεων με τους φορείς εκτέλεσης των έργων, διερευνήθηκε και η σχέση ανάμεσα στην απορρόφηση των έργων του Υποπρογράμματος Ε.Α.Π.Τ.Α. και τους φορείς χρηματοδότησης. Εξετάστηκαν 136 περιπτώσεις που διακρίθηκαν σε τρεις κατηγορίες: anasy (οι απορροφήσεις των έργων που χρηματοδοτούνται από αναπτυξιακούς συνδέσμους), dimos (οι απορροφήσεις των έργων που χρηματοδοτούνται από ΟΤΑ) και sant (οι απορροφήσεις των έργων που χρηματοδοτούνται μέσω των

Νομαρχιακών Ταμείων). Ο επιτυγχανόμενος λόγος F στην ανάλυση αυτή ήταν 2,476, ενώ ο απαιτούμενος για την ύπαρξη σχέσης ανάμεσα στις απορροφήσεις των έργων και τους φορείς χρηματοδότησης, ήταν 2,99. Αυτό σημαίνει ότι η απορρόφηση των έργων του Υποπρογράμματος Ε.Α.Π.Τ.Α. δεν εξαρτάται από το φορέα χρηματοδότησης των έργων.

Επίσης, διερευνήθηκε η σχέση ανάμεσα στην απορρόφηση των έργων του Υποπρογράμματος Ε.Α.Π.Τ.Α. κατά την περίοδο εφαρμογής και το νομό στον οποίο ανήκουν τα έργα. Εξετάστηκαν 136 περιπτώσεις που διακρίθηκαν σε τέσσερις κατηγορίες: Κ (οι απορροφήσεις των έργων που ανήκουν στο νομό Καρδίτσας), Λ (οι απορροφήσεις των έργων που ανήκουν στο νομό Λάρισας), Μ (οι απορροφήσεις των έργων που ανήκουν στο νομό Μαγνησίας) και Τ (οι απορροφήσεις των έργων που ανήκουν στο νομό Τρικάλων). Από την ανάλυση αυτή, προέκυψε ένας λόγος F με τιμή 8,351, ενώ ο απαραίτητος για την επιβεβαίωση ύπαρξης σχέσης ανάμεσα στις απορροφήσεις των έργων και του νομού στον οποίο ανήκουν, ήταν μόνο 2,60. Αυτό σημαίνει ότι οι απορροφήσεις που πέτυχαν τα έργα του Υποπρογράμματος Ε.Α.Π.Τ.Α., κατά τη διάρκεια της εφαρμογής του, εξαρτώνται από το νομό στον οποίο ανήκουν τα έργα. Συγκεκριμένα, το 15,9% της συνολικής διακύμανσης των απορροφήσεων των έργων εξηγείται (στατιστικά) από το νομό στον οποίο ανήκουν τα έργα.

Έχοντας υπόψη την εξέταση των παραπάνω σχέσεων και τα αποτελέσματά της, η ομάδα μελέτης επιχείρησε να εξηγήσει τη σχέση που υπάρχει ανάμεσα στις απορροφήσεις των έργων και το νομό στον οποίον ανήκουν τα έργα. Με δεδομένο το ενδιαφέρον για το ρόλο (θετικός ή αρνητικός) που έπαιξε η Τοπική Αυτοδιοίκηση στην πορεία υλοποίησης των έργων, η εξήγηση της παραπάνω σχέσης επιχειρήθηκε να γίνει σε συνδυασμό με την αποτελεσματικότητα ή όχι των φορέων εκτέλεσης των έργων. Έτσι, εξετάστηκαν οι σχέσεις ανάμεσα στις απορροφήσεις των έργων του Υποπρογράμματος Ε.Α.Π.Τ.Α., κατά την περίοδο εφαρμογής του και των φορέων εκτέλεσης των έργων, ανά νομό. Παρά το γεγονός ότι σε επίπεδο περιφέρειας δεν φαίνεται να υπάρχει σχέση ανάμεσα σε απορροφήσεις έργων και φορείς εκτέλεσής τους, σε επίπεδο νομού υπάρχουν κάποιες διαφοροποιήσεις.

Αναλυτικά, διερευνήθηκε η σχέση ανάμεσα στις απορροφήσεις των έργων του Υποπρογράμματος Ε.Α.Π.Τ.Α., που ανήκουν στο νομό Καρδίτσας, και των φορέων εκτέλεσης του νομού Καρδίτσας. Εξετάστηκαν 48 περιπτώσεις που διακρίθηκαν σε δύο κατηγορίες: ans (οι απορροφήσεις των έργων του νομού Καρδίτσας, όπου φορέας εκτέλεσης ήταν αναπτυξιακός σύνδεσμος) και ota (οι απορροφήσεις των έργων του νομού Καρδίτσας, όπου φορέας εκτέλεσης ήταν ΟΤΑ). Το αποτέλεσμα που προέκυψε ήταν ότι δεν υπάρχει σχέση μεταξύ των απορροφήσεων των έργων του νομού Καρδίτσας και των φορέων εκτέλεσης του νομού (ο επιτυχανόμενος λόγος F ήταν 0,089, ενώ ο απαιτούμενος για την ύπαρξη σχέσης ήταν 4,08).

Κατόπιν, διερευνήθηκε η σχέση ανάμεσα στις απορροφήσεις των έργων του Υποπρογράμματος Ε.Α.Π.Τ.Α. που ανήκουν στο νομό Λάρισας και των φορέων εκτέλεσης του νομού Λάρισας. Εξετάστηκαν 41 περιπτώσεις που διακρίθηκαν σε δύο κατηγορίες: ans (οι απορροφήσεις των έργων του νομού Λάρισας, όπου φορέας εκτέλεσης ήταν αναπτυξιακός σύνδεσμος) και ota (οι απορροφήσεις των έργων του νομού Λάρισας, όπου φορέας εκτέλεσης ήταν ΟΤΑ). Από τα αποτελέσματα της ανάλυσης, προέκυψε ότι δεν υπάρχει σχέση μεταξύ των απορροφήσεων των έργων του νομού Λάρισας και των φορέων εκτέλεσης του νομού (ο επιτυχανόμενος λόγος F ήταν 0,115, ενώ ο απαιτούμενος για την ύπαρξη σχέσης ήταν 4,17).

Διερευνήθηκε, επίσης, η σχέση ανάμεσα στις απορροφήσεις των έργων του Υποπρογράμματος Ε.Α.Π.Τ.Α. που ανήκουν στο νομό Μαγνησίας και των φορέων εκτέλεσης του νομού Μαγνησίας. Εξετάστηκαν 26 περιπτώσεις που διακρίθηκαν σε δύο κατηγορίες: ans (οι απορροφήσεις των έργων του νομού Μαγνησίας, όπου φορέας εκτέλεσης ήταν αναπτυξιακός σύνδεσμος) και ota (οι απορροφήσεις των έργων του νομού Μαγνησίας, όπου φορέας εκτέλεσης ήταν ΟΤΑ). Το αποτέλεσμα που προέκυψε ήταν ότι υπάρχει πράγματι σχέση μεταξύ των απορροφήσεων των έργων του νομού Μαγνησίας και των φορέων εκτέλεσης του νομού (ο επιτυχανόμενος λόγος F ήταν 6,280, ενώ ο απαιτούμενος για την ύπαρξη σχέσης ήταν 4,26). Η ανάλυση, ωστόσο, δεν δίνει το χαρακτήρα της σχέσης αυτής, αν, δηλαδή, αυτή είναι θετική ή αρνητική.

Για τον προσδιορισμό του χαρακτήρα της παραπάνω σχέσης, η ομάδα μελέτης κατέταξε τα έργα κάθε μέτρου σε δύο κατηγορίες: σε

εκείνα τα έργα (και συνεπώς φορείς εκτέλεσης) που πέτυχαν ποσοστά απορροφήσεων μεγαλύτερα από το μέσο όρο του Νομού και σε εκείνα τα έργα (και συνεπώς φορείς εκτέλεσης) που πέτυχαν ποσοστά απορροφήσεων μικρότερα από το μέσο όρο του Νομού (βλέπε Παράρτημα πινάκων). Για το Νομό Μαγνησίας, από τα 26 έργα του, δύο έργα δεν παρουσίασαν καθόλου απορρόφηση, ενώ 15 έργα παρουσιάζουν απορροφήσεις μεγαλύτερες του μέσου όρου. Από αυτά, 9 εκτελούνται από Ο.Τ.Α ενώ 4 εκτελούνται από αναπτυξιακούς συνδέσμους. Επίσης, 9 έργα παρουσίασαν απορροφήσεις μικρότερες του μέσου όρου, εκ των οποίων 5 εκτελούνται από αναπτυξιακούς συνδέσμους και 4 από Ο.Τ.Α. Συνεπώς, οι Ο.Τ.Α αποδεικνύονται πιο αποτελεσματικοί φορείς σε σχέση με τους αναπτυξιακούς συνδέσμους.

Τέλος, διερευνήθηκε η σχέση ανάμεσα στις απορροφήσεις των έργων του Υποπρογράμματος Ε.Α.Π.Τ.Α. που ανήκουν στο νομό Τρικάλων και των φορέων εκτέλεσης του νομού Τρικάλων. Εξετάστηκαν 21 περιπτώσεις που διακρίθηκαν σε δύο κατηγορίες: απs (οι απορροφήσεις των έργων του νομού Τρικάλων, όπου φορέας εκτέλεσης ήταν αναπτυξιακός σύνδεσμος) και οτα (οι απορροφήσεις των έργων του νομού Τρικάλων, όπου φορέας εκτέλεσης ήταν ΟΤΑ). Από τα αποτελέσματα της ανάλυσης, προέκυψε ότι δεν υπάρχει σχέση μεταξύ των απορροφήσεων των έργων του νομού Τρικάλων και των φορέων εκτέλεσης του νομού (ο επιτυχανόμενος λόγος F ήταν 0,001, ενώ ο απαιτούμενος για την ύπαρξη σχέσης ήταν 4,38).

Με την διερεύνηση των παραπάνω σχέσεων των απορροφήσεων των έργων των νομών με τους αντίστοιχους φορείς εκτέλεσης ανά νομό, η ομάδα μελέτης επιδίωκε να εξηγήσει την εξάρτηση των απορροφήσεων των έργων από το νομό στον οποίον ανήκουν τα έργα, με την αποτελεσματικότητα ή όχι των φορέων εκτέλεσης. Αυτό, όμως, όπως φάνηκε παραπάνω, ισχύει μόνο για το νομό Μαγνησίας και δεν μπορεί να επεκταθεί σαν γενικός κανόνας και στους άλλους νομούς. Επομένως, οι λόγοι για τους οποίους εξαρτώνται οι απορροφήσεις των έργων από το νομό στον οποίο ανήκουν τα έργα, θα πρέπει να αναζητηθούν αλλού, ενδεχομένως σε κοινωνικές και οικονομικές διαφοροποιήσεις των νομών. Αυτό θα μπορούσε να αποτελέσει το αντικείμενο μιας πιο αναλυτικής και περιεκτικής επεξεργασίας, όπου θα μπορούσαν να ληφθούν υπόψη

και στοιχεία υποδομής και δυναμικότητας νομών (οδικοί άξονες, λιμάνια, βιομηχανία, τριτογενής τομέας, κ.λ.π.).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οποσδήποτε η ανάλυση και η αξιολόγηση, που επιχειρήθηκε στα προηγούμενα κεφάλαια, είναι αποσπασματική και ελλιπής. Αυτό οφείλεται τόσο στον τεράστιο όγκο του αντικειμένου της αξιολόγησης, όσο και στην έλλειψη σημαντικών στοιχείων και συστηματικής πληροφορίας για όλες τις διαστάσεις των προβλημάτων σχεδιασμού και υλοποίησης του Υποπρογράμματος Ε.Α.Π.Τ.Α..

Παρόλ' αυτά, τα διαθέσιμα στοιχεία επέτρεψαν την επισήμανση σημαντικών προβλημάτων και ζητημάτων, που αφορούν την Τοπική Αυτοδιοίκηση και την εμπλοκή της στο σχεδιασμό και την υλοποίηση των αναπτυξιακών προγραμμάτων. Ιδιαίτερη σημασία δόθηκε όχι τόσο στις μακροοικονομικές επιπτώσεις της εφαρμογής του Υποπρογράμματος στην περιφέρεια Θεσσαλίας, όσο στις χωροταξικές επιπτώσεις των έργων. Αυτό έγινε μέσω της διερεύνησης των προβλημάτων του σχεδιασμού του Υποπρογράμματος και των έργων, που περιλαμβάνονται σ' αυτό, καθώς και μέσω της επισήμανσης των προβλημάτων παρακολούθησης, διαχείρισης και εκτέλεσης των έργων από τους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Αναλυτικότερα, ο στόχος του Υποπρογράμματος Ε.Α.Π.Τ.Α. είναι η ενεργοποίηση του αναπτυξιακού ρόλου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με την ανάληψη έργων από Αναπτυξιακούς Συνδέσμους, επιχειρήσεις των ΟΤΑ, κοινότητες, κ.λ.π. (ΗΣΙΟΔΟΣ 1993). Αν και με μια πρώτη ματιά ο στόχος φαίνεται αυτονότος, ουσιαστικά είναι γενικός και δεν εμπεριέχει παραγματικές επιλογές. Το ίδιο συμβαίνει και με τους στόχους των επιμέρους Μέτρων του Υποπρογράμματος, όπως αυτοί αναφέρονται στο Κεφάλαιο 1. Δηλαδή, οι μετέπειτα επιλογές των έργων, που συμπεριλήφθηκαν στα αντίστοιχα Μέτρα του Υποπρογράμματος Ε.Α.Π.Τ.Α., δεν έγιναν με βάση μία συγκεκριμένη και διάφανη στρατηγική, σύμφωνη με την ανάπτυξη της περιοχής ή των κλάδων στους οποίους αναφέρονται τα Μέτρα του Υποπρογράμματος. Βέβαια, αυτή η επιλεκτικότητα του Υποπρογράμματος στο σύνολο των Μέτρων του είναι αναπόφευκτη, εφ' όσον το χρηματοδοτικό ύψος του δεν επιτρέπει την κάλυψη όλων των στόχων των Μέτρων.

Το πρόβλημα της επιλεκτικότητας επιδεινώνεται και λόγω της μη ποσοτικοποίησης των στόχων. Είναι γεγονός ότι, σε κανένα Λειτουργικό Πρόγραμμα, Υποπρόγραμμα και Μέτρο του Α' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης 1989-1993, δεν υπήρχαν ποσοτικά στοιχεία για τις επιδιωκόμενες επιπτώσεις των προγραμμάτων, με όρους φυσικού αντικείμενου ή/και ευρύτερων αποτελεσμάτων (Οικονόμου 1994). Η μη ποσοτικοποίηση των στόχων σημαίνει ότι τα προγράμματα δεν είναι ουσιαστικά ex-post αξιολογήσιμα, εφ' όσον δεν υπάρχουν κάποια κριτήρια μέτρησης των επιπτώσεών τους. Όμως, στην περίπτωση της αξιολόγησης, που επιχειρήθηκε από την ομάδα μελέτης, η όλη διαδικασία στηρίχθηκε στην ύπαρξη ποσοτικοποιημένων στόχων σε επίπεδο έργων, όπως οι στόχοι αυτοί καθορίζονται από το φυσικό αντικείμενο των έργων (προβλεπόμενο και πραγματοποιημένο).

Όπως προέκυψε από την ανάλυση που περιγράφεται στη διπλωματική αυτή εργασία, τα βασικά προβλήματα εφαρμογής του Υποπρογράμματος Ε.Α.Π.Τ.Α. στην περιφέρεια Θεσσαλίας οφείλονταν στην έλλειψη σωστού σχεδιασμού της δομής του συνόλου των έργων. Τα κυριότερα προβλήματα αποτελούν η έλλειψη σχέσης μεταξύ των στόχων του κάθε μέτρου και των έργων που εντάσσονται σ' αυτό, η γενικευμένη τάση ένταξης μικρών έργων (όσον αφορά το ύψος του

προϋπολογισμού τους), πράγμα που σημαίνει και περιορισμένες αναπτυξιακές επιπτώσεις, καθώς και η έλλειψη επαρκούς μελετητικής προεργασίας για τα έργα. Ιδιαίτερα, όσον αφορά τη μελετητική προεργασία, σε αρκετές περιπτώσεις τα έργα στερούνται τεχνική μελέτη και/ή μελέτη εφαρμογής, με αποτέλεσμα την αδυναμία προσδιορισμού του τελικού προϋπολογισμού και τη μη ολοκλήρωση του φυσικού αντικειμένου των έργων. Ουσιαστικά υπάρχει ένας σημαντικός αριθμός έργων που δεν καταλήγουν σε λειτουργική φάση. Εντυπωσιακό είναι το γεγονός ότι δεν υπάρχουν μελέτες σκοπιμότητας και Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για κάθε έργο.

Τέλος, όσον αφορά τη δράση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, στο σχεδιασμό της δομής του Υποπρογράμματος και στην υλοποίησή του, τα αποτελέσματα της ανάλυσης δεν είναι σαφή. Όλοι οι φορείς εκτέλεσης (τόσο οι ΟΤΑ όσο και οι Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι) παρουσίασαν επιτυχίες αλλά και αποτυχίες, που δεν φαίνονται να συγκεντρώνονται σε μία ομάδα φορέων (ΟΤΑ ή Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι).

Βέβαια, τα προβλήματα που επισημάνθηκαν σ' αυτή την εργασία, απαιτούν σημαντικές μελέτες που θα εμβαθύνουν σε όσα έχουν αναφερθεί ως τώρα και θα επισημάνουν κι άλλα θέματα προς διερεύνηση. Η ομάδα μελέτης ελπίζει η διπλωματική αυτή εργασία να συνέβαλλε προς αυτήν την κατεύθυνση και να αποτελέσει αφετηρία για περισσότερο προβληματισμό.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ανδρικοπούλου Ε., *Συγκρότηση και Προοπτικές της Περιφερειακής Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Κοινότητας* ΤΟΠΟΣ, τεύχος 7, 1994.

Γετίμης Π., Καυκαλάς Γ., *Αξιολόγηση Αναπτυξιακών Προγραμμάτων: Μεθοδολογία και Αξιακό Πλαίσιο*, ΤΟΠΟΣ, τεύχος 7, 1994.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ "ΗΣΙΟΔΟΣ" Α.Ε.: *Ενδιάμεση Έκθεση 1993*, Τόμοι Ι και ΙΙ.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ "ΗΣΙΟΔΟΣ" Α.Ε.: *Τελική Έκθεση 1994*, Τόμοι Ι και ΙΙ.

Μελαχροινός Κ., *Αξιολόγηση των Διαρθρωτικών Παρεμβάσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων: η περίπτωση του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης για την Ελλάδα*, ΤΟΠΟΣ, τεύχος 7, 1994.

Μπουγάς Α., *Η Αξιολόγηση των Κοινοτικών Διαρθρωτικών Πολιτικών*, ΤΟΠΟΣ, τεύχος 7, 1994.

Οικονόμου Δ., *Προβλήματα Σχεδιασμού και Υλοποίησης του Πρώτου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (Κ.Π.Σ.) για την Ελλάδα*, ΤΟΠΟΣ, τεύχος 7, 1994.

Οικονόμου Δ., *Ex-ante Αξιολόγηση και Τεχνικά Κριτήρια Επιλογής Έργων. Νέα Εργαλεία Σχεδιασμού για το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (1994-1999)*, ΤΟΠΟΣ, τεύχος 7, 1994.

Τριανταφύλλου Μ., *Καταγραφή Εμπειριών από την Εφαρμογή του Θεσμού της Αξιολόγησης στην Ελλάδα*, ΤΟΠΟΣ, τεύχος 7, 1994.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1
ΠΙΝΑΚΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Π	Υη	Μ	Ε	Τίτλος Έργου	Προβλ ΕCΥ	Προβλ. κλ. Σφρ.	Νομός	Φορέας Χρημ/κός	Φορέας Εκτέλεσης
1	4	1	1	Διακοινοτική οδοποιία (Ιθώμης)	17730,496	5000	Κ	ΣΑΝΤ	ΑΝΑΠΤ. ΣΥΝΔ. ΙΘΩΜΗΣ
1	4	1	2	Διακοινοτική οδοποιία (Αγράφων)	53191,489	15000	Κ	ΣΑΝΤ	ΑΝΑΠΤ. ΣΥΝΔ. ΑΓΡΑΦΩΝ
1	4	1	3	Διακοινοτική οδοποιία (Ανθηρού)	88652,482	25000	Κ	ΣΑΝΤ	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΝΘΗΡΟΥ
1	4	1	4	Διακοινοτική οδοποιία (Πάμισου)	21276,596	6000	Κ	ΣΑΝΤ	ΑΝΑΠΤ. ΣΥΝΔ. ΠΑΜΙΣΟΣ
1	4	1	5	Διακοινοτική οδοποιία (Τιτανίου)	53191,489	15000	Κ	ΣΑΝΤ	ΑΝΑΠΤ. ΣΥΝΔ. ΤΙΤΑΝΙΟΥ
1	4	1	6	Ολική σύνδεση παρ. οικισμών με Εθν. Δίκτυο	393617,02	111000	Λ	ΣΑΝΤ	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ.ΑΝ.ΠΛ.ΛΑΡΙΣ
1	4	1	7	Έργο κυκλοφ. αποσυμφόρησης οικισμού Στομίου	230496,45	65000	Λ	ΣΑΝΤ	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ.ΑΝ.ΠΛ.ΛΑΡΙΣ
1	4	1	8	Οργ. απ. κ. συνδ. & προσαν.	152482,27	43000	Λ	ΣΑΝΤ	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ.Μ.ΕΥΙΔΡΙΟΥ
1	4	1	9	Εσωτερική οδοπ. για αναβ/ση συνοικιών (Φαρσάλων)	70921,986	20000	Λ	ΣΑΝΤ	ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΣΑΛΩΝ
1	4	1	10	Έργο κυκλοφ. αποσυμφ. οδών κεντρ. πλατείας (Στ)	53191,489	15000	Λ	ΣΑΝΤ	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΣΤΑΥΡΟΥ
1	4	1	11	Επέκταση & βελτίωση επ.αρχ. οδοπ. Β. Σποράδων	319148,94	90000	Μ	ΣΑΝΤ	ΑΝ. ΣΥΣΤΑΣΗ Β. ΣΠΟΡΑΔΩ
1	4	1	12	Κοινοτική οδοποιία (Αλμυρού)	106382,98	30000	Μ	ΣΑΝΤ	ΔΗΜΟΣ ΑΛΜΥΡΟΥ
1	4	1	13	Βελτίωση οδών Αναπτ. Συνδ. Χαλκιδαιών	265957,45	75000	Τ	ΣΑΝΤ	ΑΝΑΠΤ. ΣΥΝΔ. ΧΑΛΚΙΔΑΙΩΝ
1	4	1	14	Έργα προσπέλασης οικισμών με αστικό κέντρο (Τρικ.)	354609,93	100000	Τ	ΣΑΝΤ	ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΚΚΑΙΩΝ
1	4	1	15	Οδός Αμπελοχωρίου-Παναγίας	212765,96	60000	Τ	ΣΑΝΤ	ΑΝ. ΣΥΝΔ. "ΟΡ.ΚΑΛΑΜΠΑΚ
1	4	1	16	Οδός Ελάτης-Βροντερού	42553,191	12000	Τ	ΣΑΝΤ	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΒΡΟΝΤΕΡΟΥ
1	4	1	17	Οδός Καλογριανής-Γεφ.Αμπελιά Κ.	2304,9645	650	Τ	ΣΑΝΤ	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ.ΧΑΛΚΙΔΑΙΩΝ
1	4	2	1	Υδρευση κοινοτήτων Φαναριου	35460,993	10000	Κ	ΣΑΝΤ	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ.ΦΑΝΑΡΙΟΥ
1	4	2	2	Έργα ύδρευσης οικισμών	35460,993	10000	Κ	ΣΑΝΤ	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΛΕΟΝΤΑΡΙΟΥ
1	4	2	3	Μηχανοργάνωση της ΔΕΥΑΚ	28368,794	8000	Κ	ΣΑΝΤ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
1	4	2	4	Ανόρυξη αρδευτικής γεώτρησης Σοφάδων	17730,496	5000	Κ	ΣΑΝΤ	ΔΗΜΟΣ ΣΟΦΑΔΩΝ
1	4	2	5	Υδρογεωλογική έρευνα (Μουζάκι)	24822,695	7000	Κ	ΔΗΜΟΣ ΜΟΥΖΑΚΙΟΥ	ΔΗΜΟΣ ΜΟΥΖΑΚΙΟΥ
1	4	2	6	Υδρευση κοινότητας Ραψάνης	141843,97	40000	Λ	ΣΑΝΤ	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΡΑΨΑΝΗΣ
1	4	2	7	Ανόρυξη και αξιοποίηση 2 υδρ.γεωτρήσεων	159570,92	44999	Λ	ΣΑΝΤ	ΣΥΝΔ. ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΕΛΑΣΣΟ
1	4	2	8	Βελτίωση εσωτερικού δικτύου ύδρευσης Φαρσάλων	70921,986	20000	Λ	ΣΑΝΤ	ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΣΑΛΩΝ
1	4	2	9	Υδρευση κοινότητας Αγιάς	177304,96	50000	Λ	ΣΑΝΤ	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΓΙΑΣ
1	4	2	10	Υδρευση οικισμών κοινότητας Σωτηρίτσας	70921,986	20000	Λ	ΣΑΝΤ	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΣΩΤΗΡΙΤΣΑΣ
1	4	2	11	Υδρευση κοινότητας από πηγή Κεφαλόβρυσου	205670,21	57999	Λ	ΣΑΝΤ	Α.Σ.ΠΕΡ.ΠΟΤΑΜΙΑΣ ΕΛΑΣΣ
1	4	2	12	Κατ/κευή αποχετ. αγωγών οικ. αγροκ.	163120,57	46000	Λ	ΣΑΝΤ	ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΣΑΛΩΝ
1	4	2	13	Αντικ/ση εσωτ. δικτύου κοινότητας Ραψάνης	106379,43	29999	Λ	ΣΑΝΤ	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΡΑΨΑΝΗΣ
1	4	2	14	Αποχέτευση κεντρ. περ.	212765,96	60000	Λ	ΣΑΝΤ	ΔΗΜΟΣ ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ
1	4	2	15	Κατ/κευή 1ης φάσης υδρ. φράγματος	0	0	Μ	ΣΑΕ	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ
1	4	2	16	Έργα ύδρευσης Ιωλκού	177304,96	50000	Μ	ΣΑΝΤ	ΔΗΜΟΣ ΙΩΛΚΟΥ
1	4	2	17	Αποχέτευση τουριστικής ζώνης Πύλης	109929,08	31000	Τ	ΣΑΝΤ	ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΗΣ
1	4	2	18	Υδρ. μ. μετ. (Αγ.Τρ. και Αγ. Στ.)	47234,043	13320	Τ	ΣΑΝΤ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ
1	4	3	1	Κατ/κευή κέντρου πολλών χρήσεων	283687,94	80000	Κ	ΣΑΝΤ	ΔΗΜΟΣ ΠΑΛΑΜΑ
1	4	3	2	Ανάπλαση ελεύθ. χώρου παλιού νοσοκομείου	110432,62	31142	Κ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

Π	Υη	Μ	Ε	Τίτλος έργου	Προϋπ.Ε.Υ.	Προϋπ.γ.Α.δου.	Μολός	Φορέας Χρημ./εργ.	Φορέας Ευπρόσδεξ.
1	4	3	3	Αθλ.κέντρο & πεζοδρ.-διαμόρφ. χώρου	24468,085	6900	Κ	ΣΑΝΤ	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ.ΚΑΤΑΧΛΩΡΟ
1	4	3	4	Διαμ. περ. χώρου Κ.Υ & Πν.Κ. Δ.Σοφάδων	53191,489	15000	Κ	ΔΗΜΟΣ ΣΟΦΑΔΩΝ	ΔΗΜΟΣ ΣΟΦΑΔΩΝ
1	4	3	5	Ανάπλ.-αξιοπ. πάρκου Αγ.Παρασκ. Δ.Καρδίτσας	141843,97	40000	Κ	ΣΑΝΤ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
1	4	3	6	Διαμόρφ. κέντρου δραστηριот.-συνεδρίων	120567,38	34000	Λ	ΣΑΝΤ	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΜΠΕΛΑΚΙΩΝ
1	4	3	7	Κέντρο επιμόρφ.-κοινων.δραστηρ. Πυργετού	124113,48	35000	Λ	ΣΑΝΤ	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΥΡΓΕΤΟΥ
1	4	3	8	Κατ/κευή πολιτιστικού κέντρου Νέας Ιωνίας	531914,89	150000	Μ	ΣΑΝΤ	ΔΗΜΟΣ Ν.ΙΩΝΙΑΣ
1	4	3	9	Κατ/κευή πολιτιστικού κέντρου Αλμυρού	124113,48	35000	Μ	ΣΑΝΤ	ΔΗΜΟΣ ΑΛΜΥΡΟΥ
1	4	3	10	Κλειστό Γυμναστήριο Ν. Ιωνίας	361702,13	102000	Μ	ΣΑΝΤ	ΔΗΜΟΣ Ν.ΙΩΝΙΑΣ
1	4	3	11	Κτίριο συγκροτήματος Ματσόπουλου	638297,87	180000	Τ	ΣΑΝΤ	ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΚΚΑΙΩΝ
1	4	3	12	Δωροθέα σχολή Τρικάλων	199599,29	56287	Τ	ΣΑΝΤ	ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΚΚΑΙΩΝ
1	4	4	1	Δημοτικό αμαξοστάσιο Παλαμά	70921,986	20000	Κ	ΣΑΝΤ	ΔΗΜΟΣ ΠΑΛΑΜΑ
1	4	4	2	Διαμόρφωση πρηνών ποταμού Σοφάδων	88652,482	25000	Κ	ΣΑΝΤ	ΔΗΜΟΣ ΣΟΦΑΔΩΝ
1	4	4	3	Μελέτη συγκ. επεξεργασία μελέτης αξ. βιομ.	26595,745	7500	Κ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
1	4	4	4	Πρόγραμμα συγκ/σης-διαχ/σης απορριμάτων (Α. Σ. Κ.)	81560,284	23000	Κ	ΣΑΝΤ	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ. ΚΑΜΠΟΥ
1	4	4	5	Νέο αμαξοστάσιο-μετεγκ/ση παλιού (Καρδίτσα)	248226,95	70000	Κ	ΣΑΝΤ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
1	4	4	6	Υποδομή για συγκ/ση-επεξ/σία απορριμάτων (Πλαστ.)	46099,291	13000	Κ	ΣΑΝΤ	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ.ΛΙΜΝΗ ΠΛΑΣΤ
1	4	4	7	Συγκέντρωση-απόθεση απορριμάτων (Α. Σ. Σελλ.)	60283,688	17000	Κ	ΣΑΝΤ	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ.ΣΕΛΑΝΩΝ
1	4	4	8	Διαχείριση απορριμάτων (Σοφάδων)	78014,184	22000	Κ	ΣΑΝΤ	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ.ΣΟΦΑΔΩΝ
1	4	4	9	Διαχείριση απορριμάτων (Κατάχλωρου)	42553,191	12000	Κ	ΣΑΝΤ	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ. "ΚΑΤΑΧΛΩΡ
1	4	4	10	Διαχείριση απορριμάτων (Ενιπέα)	42553,191	12000	Κ	ΣΑΝΤ	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ. "ΕΝΙΠΕΑΣ"
1	4	4	11	Διαχείριση απορριμάτων (Μενελαΐδος)	42553,191	12000	Κ	ΣΑΝΤ	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ. ΜΕΝΕΛΑΙΔΟΣ
1	4	4	12	Οργάνωση διάθ. και διαχ/σης απορριμάτων (Λάρισα)	709219,86	200000	Λ	ΣΑΝΤ	ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΣ
1	4	4	13	Διαχείριση απορριμάτων (Ολύμπου)	141843,97	40000	Λ	ΣΑΝΤ	ΑΝΤ.ΣΥΝΔ.ΠΕΡ.ΟΛΥΜΠΟΥ
1	4	4	14	Υποδ.-οργ.-διαχ/ση απορρ. Αναπτ. Συνδ. Μ. Ευιδρίου	173762,41	49001	Λ	ΣΑΝΤ	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ. Μ.ΕΥΙΔΡΙΟΥ
1	4	4	15	Διαχείριση απορριμάτων (περ. Ποταμιάς)	42553,191	12000	Λ	ΣΑΝΤ	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ.ΠΕΡ.ΠΟΤΑΜΙΑ
1	4	4	16	Οργάνωση διαχείρισης απορριμάτων (Αγιά)	53191,489	15000	Λ	ΣΑΝΤ	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΓΙΑΣ
1	4	4	17	Προμήθεια μηχανικού εξοπλισμού (Χάλκη)	7092,1986	2000	Λ	ΣΑΝΤ	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΧΑΛΚΗΣ
1	4	4	18	Οργ.και διαχ/ση απορρ. Αναπτ. Συνδ. Αν. Πηλίου	265957,45	75000	Μ	ΣΑΝΤ	ΑΝ.ΣΥΝΔ. ΑΝ.ΠΗΛΙΟΥ
1	4	4	19	Οργ. και διαχ/ση απορρ. Αναπτ. Συνδ. (περ. Βελεστίνου)	230496,45	65000	Μ	ΣΑΝΤ	ΑΝ.ΣΥΝΔ.ΠΕΡ.ΒΕΛΕΣΤΙΝΟΥ
1	4	4	20	Οργ. και διαχ/ση απορρ. Αναπτ. Συνδ. (περ. Καναλιών)	265957,45	75000	Μ	ΣΑΝΤ	ΑΝ.ΣΥΝΔ.ΠΕΡ.ΚΑΝΑΛΙΩΝ
1	4	4	21	Οργάνωση και διαχείριση απορριμάτων (Αλμυρού)	0	0	Μ	ΣΑΝΤ	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠ. ΑΛΜΥΡΟΥ
1	4	4	22	Οργ. και διαχ/ση απορριμμ. Αναπτ. Συνδ. Ν. Πηλίου	283687,94	80000	Μ	ΣΑΝΤ	ΑΝ.ΣΥΝΔ.ΝΟΤΙΟΥ ΠΗΛΙΟΥ
1	4	4	23	Διαχ/ση και οργ. απορριμάτων διακ. μορφή	248226,95	70000	Μ	ΣΑΝΤ	ΦΟΡ.ΔΙΑΚ.ΜΟΡ.(Ε.ΑΛΜΥΡΟ
1	4	4	24	Μελέτη ανάπλασης προσφυγικού οικισμού	88652,482	25000	Μ	ΣΑΝΤ	ΔΗΜΟΣ Ν.ΙΩΝΙΑΣ
1	4	4	25	Οργάνωση και διαχείριση απορριμμ. (Πτ-Αγ. Θ.-Αχ)	177304,96	50000	Μ	ΣΑΝΤ	ΣΥΝΔ.ΠΤΕΛΕΟΥ-ΑΓ.ΘΕΟΔ.-
1	4	4	26	Κατ/κευή έργων υποδ. στο χώρο απόθεσης	156028,37	44000	Μ	ΣΑΝΤ	ΣΥΝΔ.ΑΠΟΡΡ. Π.Σ.ΒΟΛΟΥ
1	4	4	27	Οργ. και διαχ/ση απορρ. Ν.. Σκοπέλου (Γλώσσα)	106382,98	30000	Μ	ΣΑΝΤ	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΓΛΩΣΣΑΣ

Π	Υπ	Η	Ε	Τίτλος έργου	Προϋψ.ΕΥΡ	Προϋψ.Π.Δ.	Μολός	Φορέας Υλογ/γης	Φορέας Ευρ.έξ.έξ.
1	4	4	28	Έργα εξ. διαχ/σης απορρ. συνδ.Χάλκιδαίων	109219,86	30800	T	ΣΑΝΤ	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ.ΧΑΛΚΙΔΑΙΩΝ
1	4	4	29	Έργα και εξοπλ. διαχ/σης απορριμμ. (Α. Σ. Οιχαλλίας)	70921,986	20000	T	ΣΑΝΤ	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ.ΟΙΧΑΛΛΙΑΣ
1	4	4	30	Έργα και εξοπλ. διαχ/σης απορριμμ. (Α. Σ. Καλαμπάκας)	159574,47	45000	T	ΣΑΝΤ	ΑΝ.ΣΥΝΔ."ΟΡ.ΚΑΛΑΜΠΑΚΑ"
1	4	4	31	Έργα και εξοπλ. διαχ/σης απορριμμ. (Πύλη)	145758,87	41104	T	ΣΑΝΤ	ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΗΣ
1	4	4	32	Βελτίωση παραδοσιακού οικισμού Βαρουσίου	319148,94	90000	T	ΣΑΝΤ	ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΚΚΑΙΩΝ
1	4	5	1	Δημιουργία πάρκων αναψυχής (Α. Σ. Λ. Πλαστήρα)	81560,284	23000	K	ΣΑΝΤ	ΑΝ.ΣΥΝΔ.ΛΙΜΝΗΣ ΠΛΑΣΤΗΡ
1	4	5	2	Έργα ανάπλασης κάστρου Φαναριου	74468,085	21000	K	ΣΑΝΤ	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ. ΙΘΩΜΗΣ
1	4	5	3	Δημιουργία χώρων αναψυχής	28368,794	8000	K	ΣΑΝΤ	Α.Σ. ΜΕΝΕΛΑΙΔΟΣ
1	4	5	4	Έργα τουριστικής αξιοποίησης (Α. Σ. Καρδίτσας)	31914,894	9000	K	ΣΑΝΤ	ΑΝ.ΣΥΝΔ.ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
1	4	5	5	Μελέτη ανέγερσης ξενοδοχείου (Καρδίτσα)	35460,993	10000	K	ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
1	4	5	6	Οργ. τουρ. γραφείου πληροφ. & προβολής (Α. Σ. Λ. Πλ.)	42553,191	12000	K	ΣΥΝΔ.ΛΙΜΝΗΣ ΠΛΑΣΤ	ΑΝ.ΣΥΝΔ.ΛΙΜΝΗΣ ΠΛΑΣΤΗΡ
1	4	5	7	Ανάπλαση περιοχής λόφου Παλαμά	35460,993	10000	K	ΔΗΜΟΣ ΠΑΛΑΜΑ	ΔΗΜΟΣ ΠΑΛΑΜΑ
1	4	5	8	Κατ/κευή προβλ. & χώρου εγκ/σης καρ.αβ. (Α. Σ. Λ. Πλ.)	28368,794	8000	K	ΣΑΝΤ	ΑΝ.ΣΥΝΔ.ΛΙΜΝΗΣ ΠΛΑΣΤΗΡ
1	4	5	9	Έργα τουριστικής αξιοποίησης (Α. Σ. Λ. Πλαστήρα)	123226,95	34750	K	ΣΑΝΤ	ΑΝ.ΣΥΝΔ.ΛΙΜΝΗΣ ΠΛΑΣΤΗΡ
1	4	5	10	Ίδρυση οργ. γραφ. τουριστικής ανάπτυξης	173758,87	49000	Λ	ΣΑΝΤ	ΑΝ.ΣΥΝΔ.ΑΝΑΤ.ΠΛ.ΛΑΡΙΣΑ
1	4	5	11	Διαμόρφωση περιοχής Πηνειού	638301,42	180001	Λ	ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΣ	ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΣ
1	4	5	12	Ανάδειξη ανατολικών παραλιών	514184,4	145000	Λ	ΣΑΝΤ	ΑΝ.ΣΥΝΔ.ΑΝΑΤ.ΠΛ. ΛΑΡΙΣΑ
1	4	5	13	Ανάπλαση χώρου δεξαμενών Φαρσάλων	117021,28	33000	Λ	ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΣΑΛΩΝ	ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΣΑΛΩΝ
1	4	5	14	Μελέτη αξιοποίησης δάσους "Κουρί"	159574,47	45000	M	ΔΗΜΟΣ ΑΛΜΥΡΟΥ	ΔΗΜΟΣ ΑΛΜΥΡΟΥ
1	4	5	15	Μελέτη τουριστικής ανάπτυξης (Α. Σ. Αν. Πηλίου)	26595,745	7500	M	ΑΠΤ.ΣΥΝΔ.ΑΝΑΤ.ΠΗΛ	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ.ΑΝΑΤ.ΠΗΛΙΟΥ
1	4	5	16	Αν. κτιρίου/τουπ.πλ.-μουσείο	124113,48	35000	T	ΣΑΝΤ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ
1	4	5	17	Αξιοποίηση χωριού Μετεώρων	1046,0993	295	T	ΣΑΝΤ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ
1	4	5	18	Ηλεκτροδότηση πεζοδρομημένου χώρου Μετεώρων	247180,85	69705	T	ΣΑΝΤ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ
1	4	5	19	Ανάδειξη αρχαιολογικών χώρων (Πύλη)	71631,206	20200	T	ΣΑΝΤ	ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΗΣ
1	4	5	20	Διαμόρφωση Ληθαίου ποταμού	372340,43	105000	T	ΣΑΝΤ	ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΚΚΑΙΩΝ
1	4	6	1	Κατασκευή δημοτικής αγοράς Μουζακίου	106382,98	30000	K	ΣΑΝΤ	ΔΗΜΟΣ ΜΟΥΖΑΚΙΟΥ
1	4	6	2	Μελέτη ΤΑΠ (Α. Σ. Μενελαΐδος)	35460,993	10000	K	ΣΥΝΔ.ΜΕΝΕΛΑΙΔΟΣ	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ.ΜΕΝΕΛΑΙΔΟΣ
1	4	6	3	Μελέτη προγράμματος ανάπτυξης	35460,993	10000	K	ΔΗΜΟΣ ΣΟΦΑΔΩΝ	ΔΗΜΟΣ ΣΟΦΑΔΩΝ
1	4	6	4	Έρευνα για δήμους (Β' βαθμός αυτοδιοίκησης)	35460,993	10000	K	ΔΗΜΟΣ ΣΟΦΑΔΩΝ	ΔΗΜΟΣ ΣΟΦΑΔΩΝ
1	4	6	5	Κατ/κευή κέντρου αναπτυξιακών πρωτοβουλιών	283687,94	80000	K	ΣΑΝΤ	ΔΗΜΟΣ ΣΟΦΑΔΩΝ
1	4	6	6	Κατ/κευή ηλεκτρον. πίνακα πληροφ. κατ/των	24822,695	7000	K	ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
1	4	6	7	Μελέτη οργάνωσης περιοχής ΒΙ.ΠΑ.	17730,496	5000	K	ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
1	4	6	8	Μελέτη ανάπλασης παλιάς δημοτικής αγοράς	35460,993	10000	K	ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
1	4	6	9	Κατ/κευή νέας δημοτικής αγοράς Καρδίτσας	602836,88	170000	K	ΣΑΝΤ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
1	4	6	10	Διαμόρφ. περιβάλλοντα χώρου κοινот. επιχείρησης	124113,48	35000	K	ΣΑΝΤ	ΑΝ.ΣΥΝΔ.ΛΙΜΝΗΣ ΠΛΑΣΤΗΡ
1	4	6	11	Έργα υποδομής αδρανών υλικών	53191,489	15000	K	ΣΑΝΤ	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΛΛΙΘΗΡΟΥ
1	4	6	12	Μελέτη ΤΑΠ (Α. Σ. Κάμπου)	35460,993	10000	K	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ. Γ.Ε.16	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ. ΚΑΜΠΟΥ

Π	Υπ	Μ	Ε	Τίτλος έργου				Φορέας Υποβ/εως	Φορέας Ευερέθους
1	4	6	13	Μελέτες ΤΑΠ (Α. Σ. Σελλάνων)	26595,745	7500	Κ	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ. Γ.Ε.5	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ. ΣΕΛΛΑΝΩΝ
1	4	6	14	Εξοπλισμός αγροτουριστικού ξενώνα Βερδικουσίων	42560,284	12002	Λ	ΣΑΝΤ	ΑΝ.Σ. ΠΕΡ. ΠΟΤΑΜΙΑΣ ΕΛΑ
1	4	6	15	Εξοπλ. αγροτουριστικού ξενώνα κοινότητας Ραψάνης	24826,241	7001	Λ	ΣΑΝΤ	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΡΑΨΑΝΗΣ
1	4	6	16	Οργάνωση χώρου γιορτής κρασιού	195035,46	55000	Λ	ΣΑΝΤ	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΜΠΕΛΩΝΑ
1	4	6	17	ΤΑΠ (περιοχή Ποταμιάς)	14184,397	4000	Λ	ΕΡ.ΠΟΤΑΜΙΑΣ ΕΛΑΣ	ΑΝ.Σ. ΠΕΡ. ΠΟΤΑΜΙΑΣ ΕΛΑ
1	4	6	18	Σύνταξη ΤΑΠ (Α. Σ. Μ. Ευιδρίου)	28368,794	8000	Λ	ΑΝ.ΣΥΝΔ. Μ.ΕΥΙΔΡΙΟΥ	ΑΝ. ΣΥΝΔ. Μ. ΕΥΙΔΡΙΟΥ
1	4	6	19	Οικονομοτεχνική μελέτη αξιοποίησης Μύλου Παπά	35457,447	9999	Λ	ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΣ	ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΣ
1	4	6	20	Κέντρο επιμόρφωσης και πρ. κοιν. Τυρνάβου	212765,96	60000	Λ	ΣΑΝΤ	ΔΗΜΟΣ ΤΥΡΝΑΒΟΥ
1	4	6	21	Εξοπλισμός αγροτουριστικού ξενώνα Καρυάς	29773,05	8396	Λ	ΣΑΝΤ	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΡΥΑΣ
1	4	6	22	Αναβάθμιση εμπορικού κέντρου Τυρνάβου	425535,46	120001	Λ	ΔΗΜΟΣ ΤΥΡΝΑΒΟΥ	ΔΗΜΟΣ ΤΥΡΝΑΒΟΥ
1	4	6	23	Μελέτη εγκαταστάσεων φυσικού αερίου	21276,596	6000	Λ	ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΣ	ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΣ
1	4	6	24	Οργάνωση με Η/Υ (Ελασσόνα)	33156,028	9350	Λ	ΔΗΜΟΣ ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ	ΔΗΜΟΣ ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ
1	4	6	25	Οργάνωση με νέες τεχνολογίες (Φάρσαλα)	30851,064	8700	Λ	ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΣΑΛΩΝ	ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΣΑΛΩΝ
1	4	6	26	Οργάνωση με Η/Υ (Αμπελώνας)	20035,461	5650	Λ	ΔΗΜΟΣ ΑΜΠΕΛΩΝΑ	ΔΗΜΟΣ ΑΜΠΕΛΩΝΑ
1	4	6	27	Οργάνωση με νέες τεχνολογίες (Αγιά)	14184,397	4000	Λ	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΓΙΑΣ	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΓΙΑΣ
1	4	6	28	ΤΑΠ (Α. Σ. Ολύμπου)	31205,674	8800	Λ	ΑΝ.ΣΥΝΔ.ΟΛΥΜΠΟΥ	ΑΝ. ΣΥΝΔ. ΟΛΥΜΠΟΥ
1	4	6	29	Εκθεσιακό κέντρο Πεδίο Άρεως	1312056,7	370000	Μ	ΣΑΝΤ	ΔΗΜΟΣ ΒΟΛΟΥ
1	4	6	30	Επιδότηση διαμόρφωσης κτιρίου Σπίρερ	567375,89	160000	Μ	ΔΗΜΟΣ ΒΟΛΟΥ	ΔΗΜΟΣ ΒΟΛΟΥ
1	4	6	31	Μελέτη αξιοποίησης περιοχής (Α. Σ. περ. Βελεστίνου)	26595,745	7500	Μ	ΣΥΝΔ.ΠΕΡ.ΒΕΛΕΣΤΙΝ	ΑΝ. ΣΥΝΔ. ΠΕΡ. ΒΕΛΕΣΤΙΝΟ
1	4	6	32	Μελέτη αξιοποίησης κοινοτικής περιοχής	60283,688	17000	Μ	ΙΕΟΣ ΔΗΜΟΣ ΙΩΛΚΟΥ	ΔΗΜΟΣ ΙΩΛΚΟΥ
1	4	6	33	Δημιουργία υπερτοπικής αγοράς	56737,589	16000	Μ	ΣΑΝΤ	ΔΗΜΟΣ ΒΟΛΟΥ
1	4	6	34	Κατασκευή εμφιαλωτηρίου	159574,47	45000	Μ	ΣΑΝΤ	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΣΤΑΓΙΑΤΩΝ
1	4	6	35	Ανέγερση κέντρου πληροφόρησης	301418,44	85000	Τ	ΣΑΝΤ	ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΚΑΔΟΝΑΣ
1	4	6	36	Έργα υποδομής λατομικής ζώνης	53187,943	14999	Τ	ΣΑΝΤ	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΑΛΑΙΟΠΥΡΓΟ
1	4	7	1	Κατ/κευή δημοτ. τουριστ. περιπτέρου δάσους "Κουρι"	191489,36	54000	Μ	ΣΑΝΤ	ΔΗΜΟΣ ΑΛΜΥΡΟΥ

4	6	26	Λ	0	0.00	0.00	670.48	1431.13	213.45	1590.64	397.29	24.98	1337.17	1418.85	106.11	1590.64	397.29	24.98	
4	6	27	Λ	0	0.00	0.00	474.68	917.78	193.35	1126.12	254.78	22.62	946.67	909.91	96.12	1126.12	254.78	22.62	
4	6	28	Λ	0	0.00	0.00	1044.29	2692.16	257.80	2477.46	747.36	30.17	2082.67	2669.07	128.16	2477.46	747.36	30.17	
ΣΥΝΟΛΟ Ν.ΛΑΡΙΣΑΣ							38792.75	87714.17	226.11	92031.58	24350.13	26.46	77366.26	86961.85	112.40	92031.58	24350.13	26.46	
4	6	29	M	0	0.00	0.00	43907.50	67303.94	153.29	104165.76	18684.09	17.94	87566.85	66726.68	76.20	104165.76	18684.09	17.94	
4	6	30	M	0	0.00	0.00	18987.03	32556.75	171.47	45044.65	9038.01	20.06	37866.75	32277.51	85.24	45044.65	9038.01	20.06	
4	6	31	M	0	0.00	0.00	890.02	458.89	51.56	2111.47	127.39	6.03	1775.00	454.95	25.63	2111.47	127.39	6.03	
4	6	32	M	0	0.00	0.00	2017.37	2803.21	138.95	4785.99	778.19	16.26	4023.34	2779.17	69.08	4785.99	778.19	16.26	
4	6	33	M	0	0.00	0.00	1898.70	4787.45	252.14	4504.47	1329.03	29.50	3786.67	4746.39	125.34	4504.47	1329.03	29.50	
4	6	34	M	0	0.00	0.00	5340.10	13766.72	257.80	12668.81	3821.75	30.17	10650.02	13648.64	128.16	12668.81	3821.75	30.17	
ΣΥΝΟΛΟ Ν.ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ							73040.72	121676.96	166.59	173281.15	33778.46	19.49	145668.64	120633.34	82.81	173281.15	33778.46	19.49	
4	6	35	T	0	0.00	0.00	10086.86	20298.87	201.24	23929.97	5635.12	23.55	20116.71	20124.77	100.04	23929.97	5635.12	23.55	
4	6	36	T	0	0.00	0.00	1779.92	4588.60	257.80	4222.65	1273.83	30.17	3549.77	4549.24	128.16	4222.65	1273.83	30.17	
ΣΥΝΟΛΟ Ν.ΤΡΙΚΑΛΩΝ							11866.77	24887.47	209.72	28152.63	6908.95	24.54	23666.48	24674.01	104.26	28152.63	6908.95	24.54	
ΣΥΝΟΛΟ							171108.48	307459.39	179.69	405936.23	85353.10	21.03	341249.92	304822.33	89.33	405936.23	85353.10	21.03	
4	7	1	M	0	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	16273.28	16452.29	101.10	37726.72	22498.71	59.64	
ΣΥΝΟΛΟ Ν.ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ							0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	16273.28	16452.29	101.10	37726.72	22498.71	59.64
ΣΥΝΟΛΟ							0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	16273.28	16452.29	101.10	37726.72	22498.71	59.64
							1990			1991			1992			1993			
Για όλα τα μέτρα							Προϋπ	Πληρ	Απορρ	Προϋπ	Πληρ	Απορρ	Προϋπ	Πληρ	Απορρ	Προϋπ	Πληρ	Απορρ	
							K	121370.68	180177.32	148.45	256429.00	71821.98	28.01	296038.50	262352.74	88.62	301204.08	76626.07	25.44
							Λ	292207.43	321490.94	110.02	420882.47	138673.74	32.95	507451.26	454783.69	89.62	438736.41	140819.17	32.10
							M	172942.86	246751.83	142.68	401166.78	96745.50	24.12	481625.74	367422.86	76.29	513155.51	127677.13	24.88
							T	128277.07	144791.41	112.87	247695.78	74807.10	30.20	338547.62	272723.00	80.56	308835.67	82543.46	26.73
ΕΑΠΤΑ							714798.05	893211.51	124.96	1326174.03	382048.32	28.81	1623663.11	1357282.28	83.59	1561931.67	427665.82	27.38	

Στοιχεία προϋπολογισμού, πληρωμών και απορροφήσεων για κάθε μέτρο και το ΕΑΠΤΑ ανά έτος						
	1990			1991		
	Προϋπ	Πληρωμές	Απορρ	Προϋπ	Πληρωμές	Απορρ
Μέτρο 1	78512,62	76197,15	97,05	167945,39	49749,61	29,62
Μέτρο 2	192936,59	125433,56	65,01	81926,39	60504,36	73,85
Μέτρο 3	84009,27	81987,69	97,59	84009,27	81987,69	97,59
Μέτρο 4	70513,89	214021,11	303,52	364082,61	56867,84	15,62
Μέτρο 5	117717,21	88112,61	74,85	222274,13	47585,71	21,41
Μέτρο 6	171108,48	307459,39	179,69	405936,23	85353,10	21,03
Μέτρο 7	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ΕΑΠΤΑ	714798,05	893211,51	124,96	1326174,03	382048,32	28,81
Στοιχεία προϋπολογισμού, πληρωμών και απορροφήσεων για κάθε μέτρο και το ΕΑΠΤΑ ανά έτος						
	1992			1993		
	Προϋπ	Πληρωμές	Απορρ	Προϋπ	Πληρωμ	Απορρ
Μέτρο 1	246296,36	221160,52	89,79	167945,39	49749,61	29,62
Μέτρο 2	138782,26	109946,29	79,22	81926,39	60504,36	73,85
Μέτρο 3	255417,87	256042,95	100,24	282040,19	105106,48	37,27
Μέτρο 4	381142,93	260403,38	68,32	364082,61	56867,84	15,62
Μέτρο 5	244500,50	188454,53	77,08	222274,13	47585,71	21,41
Μέτρο 6	341249,92	304822,33	89,33	405936,23	85353,10	21,03
Μέτρο 7	16273,28	16452,29	101,10	37726,72	22498,71	59,64
ΕΑΠΤΑ	1623663,11	1357282,28	83,59	1561931,67	427665,82	27,38

Φυσικό Αντικείμενο Οδικών Έργων										
Υπ	Μ	Ε	Χλμ. Νέας	Χάραξης	Χλμ. Διαπλάτυνση	Χλμ. Βελτίωσης	Αριθμός Γεφυρών			
			Προβλ/vo	Πραγμ/vo	Προβλ/vo	Πραγμ/vo	Προβλ/vo	Πραγμ/vo	Προβλ/vo	Πραγμ/vo
4	1	1	0	0	0	0	4	4	0	0
4	1	2	0	0	0	0	9	9	0	0
4	1	3	0	0	0	0	4	4	0	0
4	1	4	0	0	0	0	6,5	6,5	0	0
4	1	5	0	0	0	0	10	8	0	0
4	1	6	0	0	1	1	6	5,5	0	0
4	1	7	0	0	0	0	2	2	1	1
4	1	9	0	0	1	1	3	3	0	0
4	1	10	0	0	0	0	0,1	0,1	0	0
4	1	11	0	0	0	0	12	10	0	0
4	1	12	0	0	0	0	2,8	2,2	0	0
4	1	13	0	0	0	0	2	2	0	0
4	1	14	0	0	0	0	9,5	8,5	0	0
4	1	15	4	4	0	0	4	3	1	1
4	1	16	0	0	0	0	1	0,4	0	0
4	1	17	0	0	0	0	0	0	1	0
4	6	36	0	0	0	0	4,5	4,5	0	0
Φυσικό Αντικείμενο Έργων Πολιτισμού										
Υπ	Μ	Ε	Εμβαδόν Κτιρίου	Αριθμός Ορόφων	ιαμόρφωση Χώρου	Θέσεις Θεατών				
			Προβλ/vo	Πραγμ/vo	Προβλ/vo	Πραγμ/vo	Προβλ/vo	Πραγμ/vo	Προβλ/vo	Πραγμ/vo
4	3	1	450	450	0	0	0	0	0	0
4	3	7	0	0	1	1	550	550	0	0
4	3	8	3242	3242	0	0	550	550	0	0
4	3	9	0	0	0	0	500	500	0	0
4	3	10	2000	2000	0	0	0	0	0	0
4	3	12	360	360	0	0	0	0	0	0
4	4	1	500	500	0	0	0	0	0	0
4	4	5	1200	1200	0	0	0	0	0	0
4	5	7	0	0	0	0	0	0	600	600
4	5	8	100	100	0	0	0	0	0	0
4	5	9	430	430	0	0	0	0	0	0
4	6	16	526	526	0	0	0	0	0	0
4	6	35	765	765	0	0	0	0	200	200

Φυσικό Αντικείμενο Δράσεων Ανταγωνισμού									
Υπ	Μ	Ε	Εμβαδόν Κτιρίου		Αριθμός Ορόφων		Εξοπλισμός		
			Προβλ/νο	Πραγμ/νο	Προβλ/νο	Πραγμ/νο	Προβλ/νο	Πραγμ/νο	
4	6	1	1680	0	0	0	0	0	0
4	6	5	783	783	3	3	0	0	
4	6	9	1350	1200	0	0	0	0	
4	6	14	0	0	0	0	8	8	
4	6	15	0	0	0	0	8	8	
4	6	16	200	200	0	0	0	0	
4	6	29	2000	2000	0	0	0	0	
4	6	34	485	485	0	0	0	0	
Φυσικό Αντικείμενο Μελετών									
Υπ	Μ	Ε	Αριθμός Μελετών						
			Προβλ/νο	Πραγμ/νο					
4	2	5	1	1					
4	2	15	1	0					
4	4	3	2	2					
4	4	21	1	0					
4	4	24	1	1					
4	5	5	1	1					
4	5	6	1	1					
4	5	15	2	1					
4	6	2	1	1					
4	6	3	1	1					
4	6	4	1	1					
4	6	7	1	1					
4	6	8	1	1					
4	6	12	1	0					
4	6	13	1	0					
4	6	17	1	1					
4	6	18	1	1					
4	6	19	1	1					
4	6	23	1	1					
4	6	28	1	0					
4	6	31	1	0					
4	6	32	1	1					

Φυσικό Αντικείμενο Έργων Περιβάλλοντος

Υπ	Μ	Ε	Μέτρα Αγωγών		Αριθμός Μετρητών		Χωρητικότητα Λεξαμενών		Τ.μ. Εγκαταστάσεων		Γεωτρήσεις	
			Προβλ/νο	Πραγμ/νο	Προβλ/νο	Πραγμ/νο	Προβλ/νο	Πραγμ/νο	Προβλ/νο	Πραγμ/νο	Προβλ/νο	Πραγμ/νο
4	2	1	2,4	2,4	0	0	0	0	0	0	0	0
4	2	2	2,1	2,1	0	0	0	0	0	0	0	0
4	2	4	0	0	0	0	0	0	0	0	240	240
4	2	6	8,2	8,2	0	0	0	0	0	0	0	0
4	2	7	0,7	0,7	0	0	0	0	0	0	3	1
4	2	8	0	0	72	72	0	0	0	0	0	0
4	2	9	0	0	0	0	0	0	300	300	0	0
4	2	10	5,9	5,9	0	0	0	0	0	0	0	0
4	2	11	7,6	7,6	0	0	0	0	0	0	0	0
4	2	12	1,5	1,3	0	0	0	0	0	0	0	0
4	2	13	6,3	6,3	0	0	0	0	0	0	0	0
4	2	14	4,1	2,6	34	20	0	0	0	0	0	0
4	2	16	0	0	200	200	0	0	0	0	0	0
4	2	17	1,3	1,3	0	0	0	0	8650	8650	0	0
4	2	18	2	2	0	0	0	0	8650	8650	0	0
4	4	6	0	0	0	0	0	0	0	0	60	60
4	6	22	4,8	4,8	0	0	0	0	0	0	0	0
4	4	26	0	0	0	0	0	0	9000	5000	0	0

Ουδικό Αντικείμενο Έχουν Προληφθεί

Υπ	Μ	Ε	Αριθμός Οχημάτων		Αριθμός Η/Υ		Αριθμός Κάδων		Αριθμός Απορρ/φόρα έτρα Αγωγών		Υδροεσης	
			Προβλ/νο	Πραγμ/νο	Προβλ/νο	Πραγμ/νο	Προβλ/νο	Πραγμ/νο	Προβλ/νο	Πραγμ/νο	Προβλ/νο	Πραγμ/νο
4	1	8	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0
4	2	3	0	0	0	0	0	0	15	15	0	0
4	4	4	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0
4	4	7	1	1	0	0	60	60	0	0	0	0
4	4	8	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0
4	4	9	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
4	4	10	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
4	4	11	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
4	4	12	3	3	0	0	570	570	0	0	0	0
4	4	13	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0
4	4	14	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0
4	4	15	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
4	4	16	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
4	4	17	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
4	4	18	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0
4	4	19	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0
4	4	20	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0
4	4	22	3	2	0	0	0	0	0	0	0	0
4	4	23	8	6	0	0	0	0	0	0	0	0
4	4	25	3	2	0	0	0	0	0	0	0	0
4	4	27	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	4	28	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	4	29	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0
4	4	30	4	1	0	0	0	0	0	0	0	0
4	4	31	5	5	0	0	0	0	0	0	0	0
4	5	10	2	2	0	0	200	200	0	0	0	0
4	6	11	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
4	6	24	0	0	0	0	0	0	7	7	0	0
4	6	25	0	0	0	0	0	0	6	6	0	0
4	6	26	0	0	0	0	0	0	7	7	0	0
4	6	27	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0

ΕΛΕΓΧΟΙ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ.

- Σχέση : Απορρόφηση έργων \Leftrightarrow Είδος έργου
Πληθυσμός $n=136$
Αριθμός Κατηγοριών $K=8$
Δια-ομαδική διακύμανση = 7817.277
Βαθμοί ελευθερίας $\Delta \delta = 7$
Ενδο-ομαδική διακύμανση = 114056.558
Βαθμοί ελευθερίας $E \delta = 128$
Επιτυγχανόμενος $F = 1.253$
Απαιτούμενος $F = 1.94$
 \Rightarrow Συμπέρασμα: Η Απορρόφηση των έργων δέν εξαρτάται από το είδος των έργων.
- Σχέση : Απορρόφηση έργων \Leftrightarrow Φορέας Εκτέλεσης
Πληθυσμός $n=136$
Αριθμός Κατηγοριών $K=2$
Δια-ομαδική διακύμανση = 1217.618
Βαθμοί ελευθερίας $\Delta \delta = 1$
Ενδο-ομαδική διακύμανση = 120656.217
Βαθμοί ελευθερίας $E \delta = 134$
Επιτυγχανόμενος $F = 1.352$
Απαιτούμενος $F = 3.84$
 \Rightarrow Συμπέρασμα: Η Απορρόφηση των έργων δέν εξαρτάται από το φορέα εκτέλεσης του έργου.
- Σχέση : Απορρόφηση έργων \Leftrightarrow Φορέας Χρηματοδότησης.
Πληθυσμός $n=136$
Αριθμός Κατηγοριών $K=3$
Δια-ομαδική διακύμανση = 4375.217
Βαθμοί ελευθερίας $\Delta \delta = 2$
Ενδο-ομαδική διακύμανση = 117498.618
Βαθμοί ελευθερίας $E \delta = 133$
Επιτυγχανόμενος $F = 2.476$
Απαιτούμενος $F = 2.99$
 \Rightarrow Συμπέρασμα: Η Απορρόφηση των έργων δέν εξαρτάται από τον φορέα Χρηματοδότησης των έργων.
- Σχέση : Απορρόφηση έργων \Leftrightarrow Νομός στον οποίο ανήκουν τα έργα.
Πληθυσμός $n=136$
Αριθμός Κατηγοριών $K=4$
Δια-ομαδική διακύμανση = 19440.719
Βαθμοί ελευθερίας $\Delta \delta = 3$
Ενδο-ομαδική διακύμανση = 102433.116
Βαθμοί ελευθερίας $E \delta = 132$
Επιτυγχανόμενος $F = 8.351$
Απαιτούμενος $F = 2.60$
 \Rightarrow Συμπέρασμα: Η Απορρόφηση των έργων εξαρτάται από το Νομό στον οποίο ανήκουν τα έργα και το 15.9% της συνολικής της διακύμανσης εξηγείται (στατιστικά) από το Νομό στον οποίο υπάγονται τα έργα.

- Σχέση : Απορρόφηση Νομού Λάρισας \Leftrightarrow Φορείς Εκτέλεσης του Νομού.

Πληθυσμός $n=41$
 Αριθμός Κατηγοριών $K=2$
 Δια-ομαδική διακύμανση = 62,182
 Βαθμοί ελευθερίας $\Delta \delta = 1$
 Ενδο-ομαδική διακύμανση = 21163,707
 Βαθμοί ελευθερίας $E \delta = 39$
 Επιτυγχανόμενος $F = 0,115$
 Απαιτούμενος $F = 4,17$

\Rightarrow Συμπέρασμα: Η Απορρόφηση στον Νομό Λάρισας δεν εξαρτάται από τους φορείς εκτέλεσης των Νομού.

- Σχέση : Απορρόφηση Νομού Μαγνησίας \Leftrightarrow Φορείς Εκτέλεσης του Νομού.

Πληθυσμός $n=26$
 Αριθμός Κατηγοριών $K=2$
 Δια-ομαδική διακύμανση = 6043,191
 Βαθμοί ελευθερίας $\Delta \delta = 1$
 Ενδο-ομαδική διακύμανση = 23095,378
 Βαθμοί ελευθερίας $E \delta = 24$
 Επιτυγχανόμενος $F = 6,280$
 Απαιτούμενος $F = 4,26$

\Rightarrow Συμπέρασμα: Η Απορρόφηση στον Νομό Μαγνησίας εξηγείται κατά 20,7% από τους φορείς εκτέλεσης του Νομού.

- Σχέση : Απορρόφηση Νομού Τρικάλων \Leftrightarrow Φορείς Εκτέλεσης του Νομού.

Πληθυσμός $n=21$
 Αριθμός Κατηγοριών $K=2$
 Δια-ομαδική διακύμανση = 0,920
 Βαθμοί ελευθερίας $\Delta \delta = 1$
 Ενδο-ομαδική διακύμανση = 26225,377
 Βαθμοί ελευθερίας $E \delta = 19$
 Επιτυγχανόμενος $F = 0,001$
 Απαιτούμενος $F = 4,38$

\Rightarrow Συμπέρασμα: Η Απορρόφηση στον Νομό Τρικάλων δεν εξαρτάται από τους φορείς εκτέλεσης των Νομού.

- Σχέση : Απορρόφηση Νομού Καρδίτσας \Leftrightarrow Φορείς Εκτέλεσης του Νομού.

Πληθυσμός $n=48$
 Αριθμός Κατηγοριών $K=2$
 Δια-ομαδική διακύμανση = 50,038
 Βαθμοί ελευθερίας $\Delta \delta = 1$
 Ενδο-ομαδική διακύμανση = 25792,322
 Βαθμοί ελευθερίας $E \delta = 46$
 Επιτυγχανόμενος $F = 0,089$
 Απαιτούμενος $F = 4,08$

⇒ Συμπέρασμα: Η Απορρόφηση στον Νομό Καρδίτσας δέν εξαρτάται από τους φορείς εκτέλεσης των Νομού.

MON 3.10.94 09:54:32 C:\DIPLOM\WIN\ANOVAFAI.SYS

LEVELS ENCOUNTERED DURING PROCESSING ARE:

FA\$

antagon	environ	meletes	odika	other	politi
space	suply				

DEP VAR: APOROF N: 136 MULTIPLE R: 0.253 SQUARED MULTIPLE R: 0.064

ANALYSIS OF VARIANCE

SOURCE	SUM-OF-SQUARES	DF	MEAN-SQUARE	F-RATIO	P
FA\$	7817.277	7	1116.754	1.253	0.279
ERROR	114056.558	128	891.067		

MON 3.10.94 10:23:23 C:\DIPLOM\WIN\ANOVASO.SYS

LEVELS ENCOUNTERED DURING PROCESSING ARE:

FOREKT\$

anasy dimos

DEP VAR: APOROF N: 136 MULTIPLE R: 0.100 SQUARED MULTIPLE R: 0.010

ANALYSIS OF VARIANCE

SOURCE	SUM-OF-SQUARES	DF	MEAN-SQUARE	F-RATIO	P
FOREKT\$	1217.618	1	1217.618	1.352	0.247
ERROR	120656.217	134	900.420		

MON 3.10.94 10:17:12 C:\DIPLON\WIN\FORXF.SYS

LEVELS ENCOUNTERED DURING PROCESSING ARE:

FORXR\$

anasy dimos sant

DEP VAR: APOROF N: 136 MULTIPLE R: 0.189 SQUARED MULTIPLE R: 0.036

ANALYSIS OF VARIANCE

SOURCE	SUM-OF-SQUARES	DF	MEAN-SQUARE	F-RATIO	P
FORXR\$	4375.217	2	2187.608	2.476	0.088
ERROR	117498.618	133	883.448		

TUE 4.10.94 10:07:48 C:\DIPLOM\WIN\ANOVANOM.SYS

LEVELS ENCOUNTERED DURING PROCESSING ARE:

NOMOS\$

K L M T

DEP VAR: APOROF N: 136 MULTIPLE R: 0.399 SQUARED MULTIPLE R: 0.160

ANALYSIS OF VARIANCE

SOURCE	SUM-OF-SQUARES	DF	MEAN-SQUARE	F-RATIO	P
NOMOS\$	19440.719	3	6480.240	8.351	0.000
ERROR	102433.116	132	776.008		

SUN 9.10.94 21:31:19 C:\DIPLOM\WIN\LFOREKT.SYS

LEVELS ENCOUNTERED DURING PROCESSING ARE:

FOREKT\$

ans

ota

DEP VAR: APOROF N: 41 MULTIPLE R: 0.054 SQUARED MULTIPLE R: 0.003

ANALYSIS OF VARIANCE

SOURCE	SUM-OF-SQUARES	DF	MEAN-SQUARE	F-RATIO	P
FOREKT\$	62.182	1	62.182	0.115	0.737
ERROR	21163.707	39	542.659		

SUN 9.10.94 21:33:53 C:\DIPLOM\WIN\MFOREKT.SYS

LEVELS ENCOUNTERED DURING PROCESSING ARE:

FOREKT\$

ans

ota

DEP VAR: APOROF N: 26 MULTIPLE R: 0.455 SQUARED MULTIPLE R: 0.207

ANALYSIS OF VARIANCE

SOURCE	SUM-OF-SQUARES	DF	MEAN-SQUARE	F-RATIO	P
FOREKT\$	6043.191	1	6043.191	6.280	0.019
ERROR	23095.378	24	962.307		

SUN 9.10.94 21:37:02 C:\DIPLOM\WIN\TFOROKT.SYS

LEVELS ENCOUNTERED DURING PROCESSING ARE:

FOREKT\$

ans

ota

DEP VAR: APOROF N: 21 MULTIPLE R: 0.006 SQUARED MULTIPLE R: 0.000

ANALYSIS OF VARIANCE

SOURCE	SUM-OF-SQUARES	DF	MEAN-SQUARE	F-RATIO	P
FOREKT\$	0.920	1	0.920	0.001	0.980
ERROR	26225.377	19	1380.283		

SUN 9.10.94 20:57:30 C:\DIPLOM\WIN\KFOREKT.SYS

LEVELS ENCOUNTERED DURING PROCESSING ARE:

FOREKT\$

ans

ota

DEP VAR: APOROF N: 48 MULTIPLE R: 0.044 SQUARED MULTIPLE R: 0.002

ANALYSIS OF VARIANCE

SOURCE	SUM-OF-SQUARES	DF	MEAN-SQUARE	F-RATIO	P
FOREKT\$	50.038	1	50.038	0.089	0.766
ERROR	25792.322	46	560.703		

Εργα του Μέτρου 1 με Απορρόφηση μεγαλύτερη από το Μέσο όρο του Μέτρου

Π.Α.	Π.Π.	Ε.Π.	Απορρόφηση:	Ποσοστό Έκτακτης
4	1	1	77,0	ΑΝΑΠΤ. ΣΥΝΔ. ΙΘΩΜΗΣ
4	1	2	99,8	ΑΝΑΠΤ. ΣΥΝΔ. ΑΓΡΑΦΩΝ
4	1	3	100,0	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΝΘΗΡΟΥ
4	1	4	92,8	ΑΝΑΠΤ. ΣΥΝΔ. ΠΑΜΙΣΟΣ
4	1	6	79,1	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ.ΑΝ.ΠΛ.ΛΑΡΙΣΑΣ
4	1	7	88,1	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ.ΑΝ.ΠΛ.ΛΑΡΙΣΑΣ
4	1	8	95,3	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ.Μ.ΕΥΙΔΡΙΟΥ
4	1	9	100,0	ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΣΑΛΩΝ
4	1	12	94,1	ΔΗΜΟΣ ΑΛΜΥΡΟΥ
4	1	14	87,8	ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΚΚΑΙΩΝ

Εργα του Μέτρου με Απορρόφηση μικρότερη από το Μέσο όρο του Μέτρου

Υπ:	Μ:	Ε:	Απορρόφηση:	Φορέας Εκτέλεσης:
4	1	5	72,1	ΑΝΑΠΤ. ΣΥΝΔ. ΤΙΤΑΝΙΟΥ
4	1	10	40,0	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΣΤΑΥΡΟΥ
4	1	11	67,9	ΑΝ. ΣΥΣΤΑΣΗ Β. ΣΠΟΡΑΔΩΝ
4	1	13	72,9	ΑΝΑΠΤ. ΣΥΝΔ. ΧΑΛΚΙΔΑΙΩΝ
4	1	15	44,1	ΑΝ. ΣΥΝΔ. "ΟΡ.ΚΑΛΑΜΠΑΚΑ"
4	1	16	12,2	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΒΡΟΝΤΕΡΟΥ
4	1	17	66,5	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ.ΧΑΛΚΙΔΑΙΩΝ

Εργα του Μέτρου 2 με Απορρόφηση μεγαλύτερη από το Μέσο όρο του Μέτρου

Υπ:	Μ:	Ε:	Απορρόφηση:	Φορέας Εκτέλεσης:
4	2	1	100,0	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ.ΦΑΝΑΡΙΟΥ
4	2	2	100,0	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΛΕΟΝΤΑΡΙΟΥ
4	2	3	100,0	ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
4	2	4	100,0	ΔΗΜΟΣ ΣΟΦΑΔΩΝ
4	2	5	100,0	ΔΗΜΟΣ ΜΟΥΖΑΚΙΟΥ
4	2	6	100,0	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΡΑΨΑΝΗΣ
4	2	8	100,0	ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΣΑΛΩΝ
4	2	9	96,2	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΓΙΑΣ
4	2	10	100,0	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΣΩΤΗΡΙΤΣΑΣ
4	2	11	97,5	Α.Σ.ΠΕΡ.ΠΟΤΑΜΙΑΣ ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ
4	2	13	100,0	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΡΑΨΑΝΗΣ
4	2	17	100,0	ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΗΣ
4	2	18	100,0	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ

Εργα του Μέτρου 2 με Απορρόφηση μικρότερη από το μέσο όρο του Μέτρου

ΥΠ:	Δ:	ΕΔ:	ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ:	Φορέας Έπιτηδεύσει:
4	2	7	86,9	ΣΥΝΔ. ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ
4	2	12	79,9	ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΣΑΛΩΝ
4	2	14	83,2	ΔΗΜΟΣ ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ
4	2	16	67,7	ΔΗΜΟΣ ΙΩΛΚΟΥ

Εργα του Μέτρου 3 με Απορρόφηση μεγαλύτερη από το μέσο όρο του Μέτρου

Π.Τ.	Π.	Ε.	Απορρόφηση:	Φορέας Επιχορήγησης:
4	3	1	79,3	ΔΗΜΟΣ ΠΑΛΑΜΑ
4	3	2	96,3	ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
4	3	3	99,5	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ.ΚΑΤΑΧΛΩΡΟΥ
4	3	7	99,9	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΥΡΓΕΤΟΥ
4	3	8	86,7	ΔΗΜΟΣ Ν.ΙΩΝΙΑΣ
4	3	9	100,0	ΔΗΜΟΣ ΑΛΜΥΡΟΥ
4	3	11	79,3	ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΚΚΑΙΩΝ
4	3	12	88,8	ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΚΚΑΙΩΝ

Εργα του Μέτρου 3 με Απορρόφηση μικρότερη από το μέσο όρο του Μέτρου

Υπο-Μετ	Μετ	Εί	Απορρόφηση:	Ονομασία Επιχείρησης:
4	3	4	65,0	ΔΗΜΟΣ ΣΟΦΑΔΩΝ
4	3	5	24,0	ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
4	3	6	54,3	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΜΠΕΛΑΚΙΩΝ
4	3	10	44,1	ΔΗΜΟΣ Ν.ΙΩΝΙΑΣ

Εργα του Μέτρου 4 με Απορρόφηση μεγαλύτερη από το μέσο όρο του Μέτρου

ΥΠΤ:	Π:	Ε:	Απορρόφηση:	Φορέας Εκτέλεσης:
4	4	1	74,4	ΔΗΜΟΣ ΠΑΛΑΜΑ
4	4	2	100,0	ΔΗΜΟΣ ΣΟΦΑΔΩΝ
4	4	3	87,2	ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
4	4	4	100,0	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ. ΚΑΜΠΟΥ
4	4	5	100,0	ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
4	4	8	100,0	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ.ΣΟΦΑΔΩΝ
4	4	9	83,3	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ. "ΚΑΤΑΧΛΩΡΟΣ"
4	4	10	100,0	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ. "ΕΝΙΠΕΑΣ"
4	4	11	99,9	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ. ΜΕΝΕΛΑΙΔΟΣ
4	4	14	100,0	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ. Μ.ΕΥΙΔΡΙΟΥ
4	4	15	66,7	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ.ΠΕΡ.ΠΟΤΑΜΙΑΣ
4	4	17	100,0	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΧΑΛΚΗΣ
4	4	22	75,1	ΑΝ.ΣΥΝΔ.ΝΟΤΙΟΥ ΠΗΛΙΟΥ
4	4	23	84,1	ΦΟΡ.ΔΙΑΚ.ΜΟΡ.(Ε.ΑΛΜΥΡΟΥ)
4	4	24	100,0	ΔΗΜΟΣ Ν.ΙΩΝΙΑΣ
4	4	28	81,6	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ.ΧΑΛΚΙΔΑΙΩΝ
4	4	29	75,4	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ.ΟΙΧΑΛΛΙΑΣ
4	4	31	81,8	ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΗΣ
4	4	32	87,9	ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΚΚΑΙΩΝ

Εργα του Μέτρου 4 με Απορρόφηση μικρότερα από το Μέσο όρο του Μέτρου

ΥΠ:	Π:	Ε:	Απόρροή:	Φορέας Ενταξησης:
4	4	6	0,0	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ.ΛΙΜΝΗ ΠΛΑΣΤΗΡΑ
4	4	7	58,8	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ. ΣΕΛΑΝΩΝ
4	4	12	59,5	ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΣ
4	4	13	33,9	ΑΝΤ.ΣΥΝΔ.ΠΕΡ.ΟΛΥΜΠΟΥ
4	4	16	0,0	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΓΙΑΣ
4	4	18	54,8	ΑΝ.ΣΥΝΔ. ΑΝ.ΠΗΛΙΟΥ
4	4	19	0,0	ΑΝ.ΣΥΝΔ.ΠΕΡ.ΒΕΛΕΣΤΙΝΟΥ
4	4	20	61,0	ΑΝ.ΣΥΝΔ.ΠΕΡ.ΚΑΝΑΛΙΩΝ
4	4	25	0,0	ΣΥΝΔ.ΠΤΕΛΕΟΥ-ΑΓ.ΘΕΟΔ.-ΑΧΙΛΛ.
4	4	26	59,3	ΣΥΝΔ.ΑΠΟΡΡ. Π.Σ.ΒΟΛΟΥ
4	4	27	55,0	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΓΛΩΣΣΑΣ
4	4	30	24,4	ΑΝ.ΣΥΝΔ."ΟΡ.ΚΑΛΑΜΠΑΚΑ"

Εργα του Μέτρου 5 με Απορρόφηση μεγαλύτερη από το Μέσο όρο του Μέτρου

Π.Α.	Κ.	Ε.	Απορρόφηση	Φορέας Εντιμότητα
4	5	1	81,8	ΑΝ.ΣΥΝΔ.ΛΙΜΝΗΣ ΠΛΑΣΤΗΡΑ
4	5	3	100,0	Α.Σ. ΜΕΝΕΛΑΙΔΟΣ
4	5	4	100,0	ΑΝ.ΣΥΝΔ.ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
4	5	5	72,2	ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
4	5	7	100,0	ΔΗΜΟΣ ΠΑΛΑΜΑ
4	5	8	100,0	ΑΝ.ΣΥΝΔ.ΛΙΜΝΗΣ ΠΛΑΣΤΗΡΑ
4	5	9	91,4	ΑΝ.ΣΥΝΔ.ΛΙΜΝΗΣ ΠΛΑΣΤΗΡΑ
4	5	11	100,0	ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΣ
4	5	12	70,6	ΑΝ.ΣΥΝΔ.ΑΝΑΤ.ΠΛ. ΛΑΡΙΣΑΣ
4	5	13	91,1	ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΣΑΛΩΝ
4	5	20	76,1	ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΚΚΑΙΩΝ

Εργα του Μέτρου Ε.1.1.1 Απορρόφηση μικρότερα από το μέσο όρο του Μέτρου

Π.Ε.	Π.Α.	Ε.	Απορρόφηση:	Φορέας Εκτέλεσης:
4	5	2	57,1	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ. ΙΘΩΜΗΣ
4	5	6	50,0	ΑΝ.ΣΥΝΔ.ΛΙΜΝΗΣ ΠΛΑΣΤΗΡΑ
4	5	10	46,3	ΑΝ.ΣΥΝΔ.ΑΝΑΤ.ΠΛ.ΛΑΡΙΣΑΣ
4	5	14	41,3	ΔΗΜΟΣ ΑΛΜΥΡΟΥ
4	5	15	0,0	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ.ΑΝΑΤ.ΠΗΛΙΟΥ
4	5	16	0,0	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ
4	5	17	0,0	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ
4	5	18	8,3	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ
4	5	19	5,0	ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΗΣ

Εργα του Μέτρου 6 με Απορρόφηση μεγαλύτερη από το μέσο όρο του Μέτρου

Α/Α	Π.Ε.	Σ.	-απορρόφηση:	-Φορέας Έκτακτης:
4	6	3	100,0	ΔΗΜΟΣ ΣΟΦΑΔΩΝ
4	6	4	100,0	ΔΗΜΟΣ ΣΟΦΑΔΩΝ
4	6	6	100,0	ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
4	6	7	84,0	ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
4	6	8	100,0	ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
4	6	10	100,0	ΑΝ.ΣΥΝΔ.ΛΙΜΝΗΣ ΠΛΑΣΤΗΡΑ
4	6	11	100,0	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΛΛΙΘΗΡΟΥ
4	6	15	100,0	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΡΑΨΑΝΗΣ
4	6	16	96,2	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΜΠΕΛΩΝΑ
4	6	17	100,0	ΑΝ.Σ. ΠΕΡ. ΠΟΤΑΜΙΑΣ ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ
4	6	18	100,0	ΑΝ. ΣΥΝΔ. Μ. ΕΥΙΔΡΙΟΥ
4	6	19	100,0	ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΣ
4	6	21	99,8	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΡΥΑΣ
4	6	22	100,0	ΔΗΜΟΣ ΤΥΡΝΑΒΟΥ
4	6	23	100,0	ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΣ
4	6	24	81,8	ΔΗΜΟΣ ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ
4	6	26	82,8	ΔΗΜΟΣ ΑΜΠΕΛΩΝΑ
4	6	28	100,0	ΑΝ. ΣΥΝΔ. ΟΛΥΜΠΟΥ
4	6	33	97,8	ΔΗΜΟΣ ΒΟΛΟΥ
4	6	34	100,0	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΣΤΑΓΙΑΤΩΝ
4	6	36	100,0	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΑΛΑΙΟΠΥΡΓΟΥ

Εργα του Μέτρου 8 με Απορρόφηση μικρότερη από το μέσο όρο του Μέτρου

ΥΠ:	Ω:	Ξ:	Απορρόφηση:	Φορέας Ενταξίας:
4	6	1	40,4	ΔΗΜΟΣ ΜΟΥΖΑΚΙΟΥ
4	6	2	64,2	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ.ΜΕΝΕΛΑΙΔΟΣ
4	6	5	46,9	ΔΗΜΟΣ ΣΟΦΑΔΩΝ
4	6	9	47,0	ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
4	6	12	64,2	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ. ΚΑΜΠΟΥ
4	6	13	75,6	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ. ΣΕΛΛΑΝΩΝ
4	6	14	76,8	ΑΝ.Σ. ΠΕΡ. ΠΟΤΑΜΙΑΣ ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ
4	6	20	50,0	ΔΗΜΟΣ ΤΥΡΝΑΒΟΥ
4	6	25	81,4	ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΣΑΛΩΝ
4	6	27	75,0	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΓΙΑΣ
4	6	29	59,5	ΔΗΜΟΣ ΒΟΛΟΥ
4	6	30	66,5	ΔΗΜΟΣ ΒΟΛΟΥ
4	6	31	20,0	ΑΝ. ΣΥΝΔ. ΠΕΡ. ΒΕΛΕΣΤΙΝΟΥ
4	6	32	53,9	ΔΗΜΟΣ ΙΩΛΚΟΥ
4	6	35	78,1	ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΚΑΔΟΝΑΣ

Εργα του Νομού Μαγνησίας με Απορρόφηση μεγαλύτερη από το μέσο όρο του Νομού

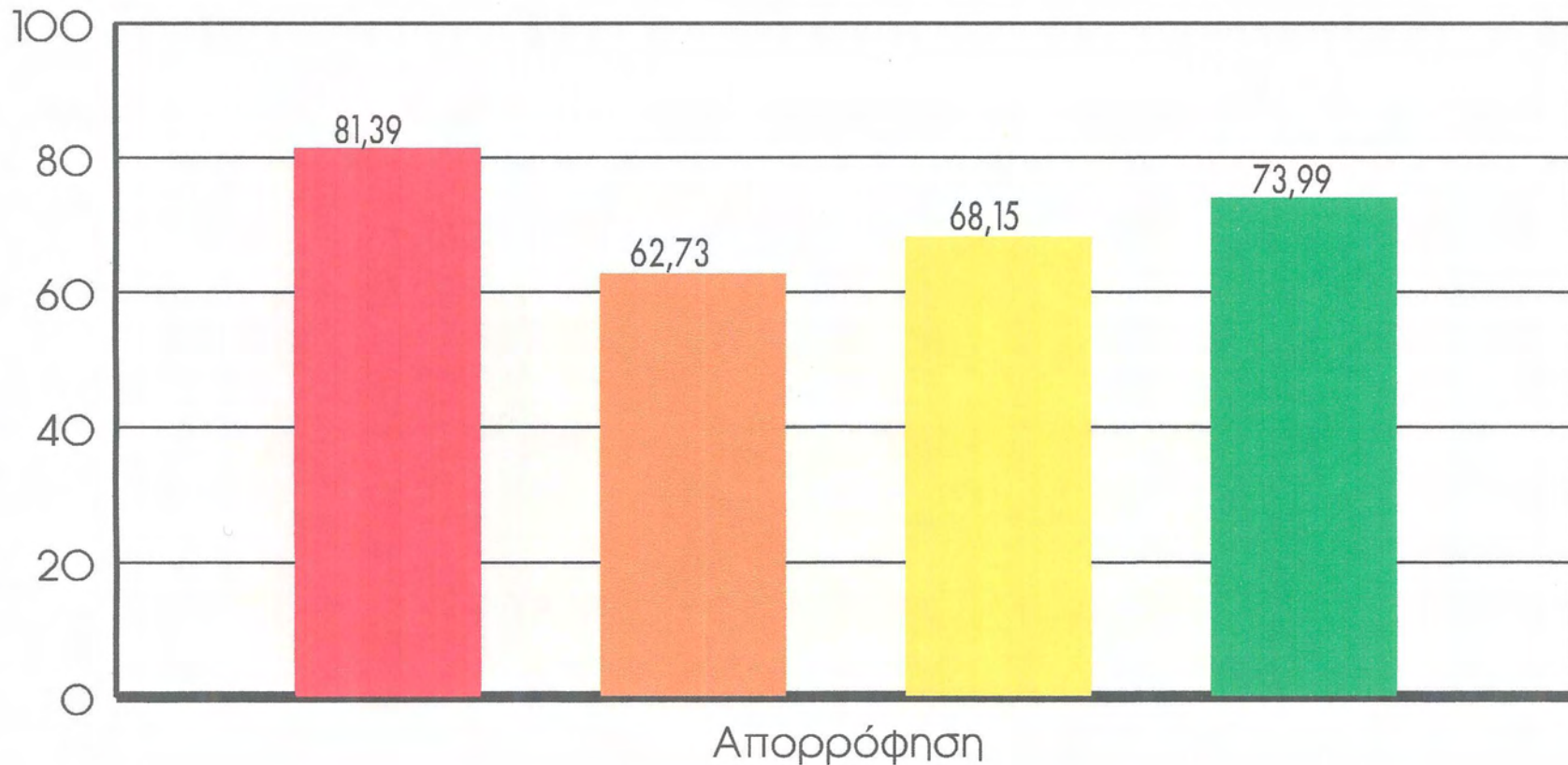
Υπ:	Μ:	Ε:	Απορρόφηση:	Φορέας Εκτέλεσης:
4	1	11	67,9	ΑΝ. ΣΥΣΤΑΣΗ Β. ΣΠΟΡΑΔΩΝ
4	1	12	94,1	ΔΗΜΟΣ ΑΛΜΥΡΟΥ
4	2	16	67,7	ΔΗΜΟΣ ΙΩΛΚΟΥ
4	3	8	86,7	ΔΗΜΟΣ Ν.ΙΩΝΙΑΣ
4	3	9	100,0	ΔΗΜΟΣ ΑΛΜΥΡΟΥ
4	4	20	61,0	ΑΝ.ΣΥΝΔ.ΠΕΡ.ΚΑΝΑΛΙΩΝ
4	4	22	75,1	ΑΝ.ΣΥΝΔ.ΝΟΤΙΟΥ ΠΗΛΙΟΥ
4	4	23	84,1	ΦΟΡ.ΔΙΑΚ.ΜΟΡ.(Ε.ΑΛΜΥΡΟΥ)
4	4	24	100,0	ΔΗΜΟΣ Ν.ΙΩΝΙΑΣ
4	4	26	59,3	ΣΥΝΔ.ΑΠΟΡΡ. Π.Σ.ΒΟΛΟΥ
4	6	29	59,5	ΔΗΜΟΣ ΒΟΛΟΥ
4	6	30	66,5	ΔΗΜΟΣ ΒΟΛΟΥ
4	6	33	97,8	ΔΗΜΟΣ ΒΟΛΟΥ
4	6	34	100,0	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΣΤΑΓΙΑΤΩΝ
4	7	1	72,1	ΔΗΜΟΣ ΑΛΜΥΡΟΥ

Εργα του Νομού Μαγνησίας με Απορρόφηση μικρότερη από το μέσο όρο του Νομού

Υπ:	Μ:	Ε:	Απορρόφηση:	Φορέας Εκτέλεσης:
4	3	10	44,1	ΔΗΜΟΣ Ν.ΙΩΝΙΑΣ
4	4	18	54,8	ΑΝ.ΣΥΝΔ. ΑΝ.ΠΗΛΙΟΥ
4	4	19	0,0	ΑΝ.ΣΥΝΔ.ΠΕΡ.ΒΕΛΕΣΤΙΝΟΥ
4	4	25	0,0	ΣΥΝΔ.ΠΤΕΛΕΟΥ-ΑΓ.ΘΕΟΔ.-ΑΧΙΛΛ.
4	4	27	55,0	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΓΛΩΣΣΑΣ
4	5	14	41,3	ΔΗΜΟΣ ΑΛΜΥΡΟΥ
4	5	15	0,0	ΑΝΑΠΤ.ΣΥΝΔ.ΑΝΑΤ.ΠΗΛΙΟΥ
4	6	31	20,0	ΑΝ. ΣΥΝΔ. ΠΕΡ. ΒΕΛΕΣΤΙΝΟΥ
4	6	32	53,9	ΔΗΜΟΣ ΙΩΛΚΟΥ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2
ΧΑΡΤΕΣ & ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

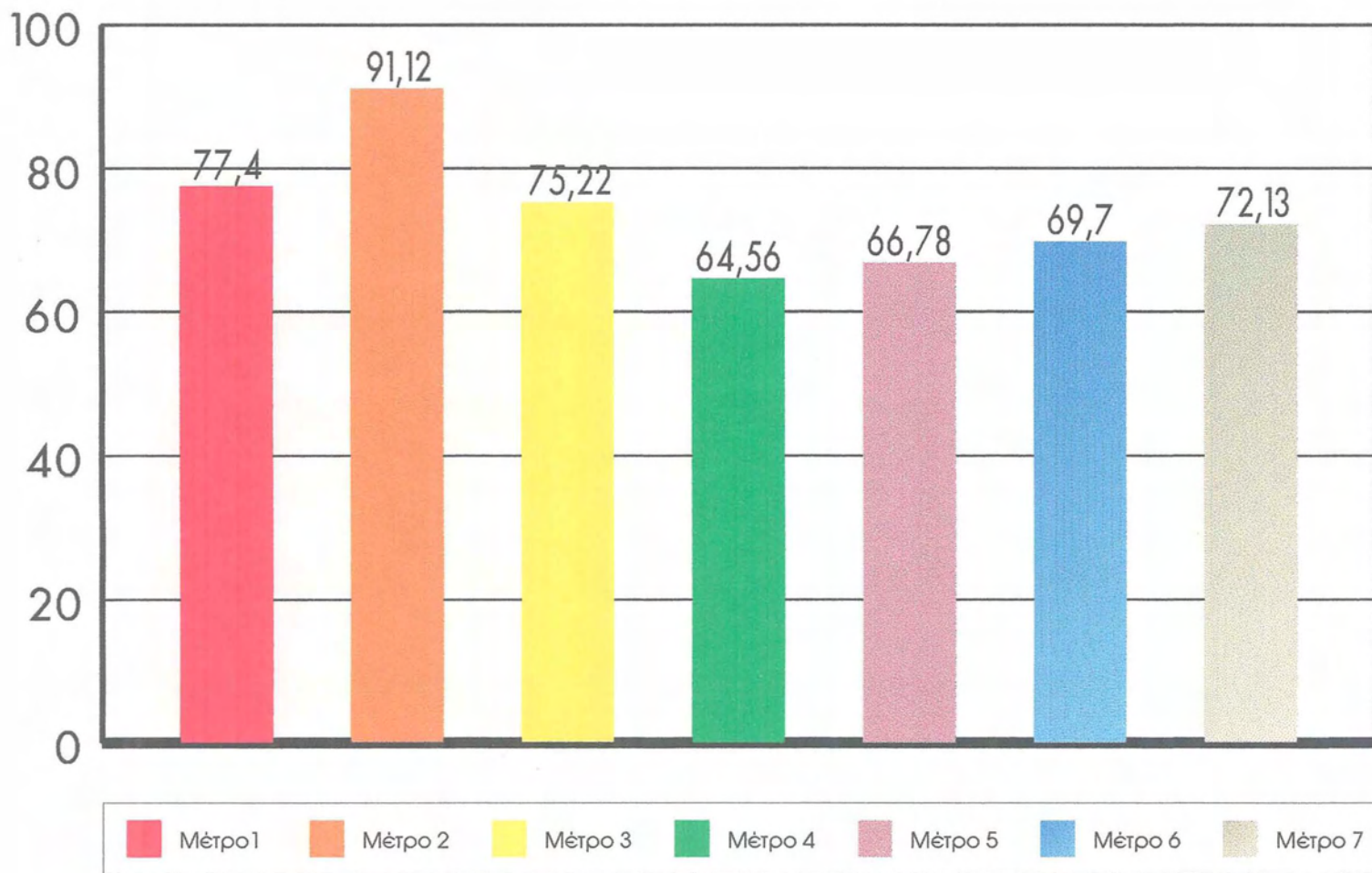
Συνολικές Απορροφήσεις ανά Νομό Διάγραμμα 1

Νομοί

Συνολικές Απορροφήσεις ανά Μέτρο στην Περιφέρεια

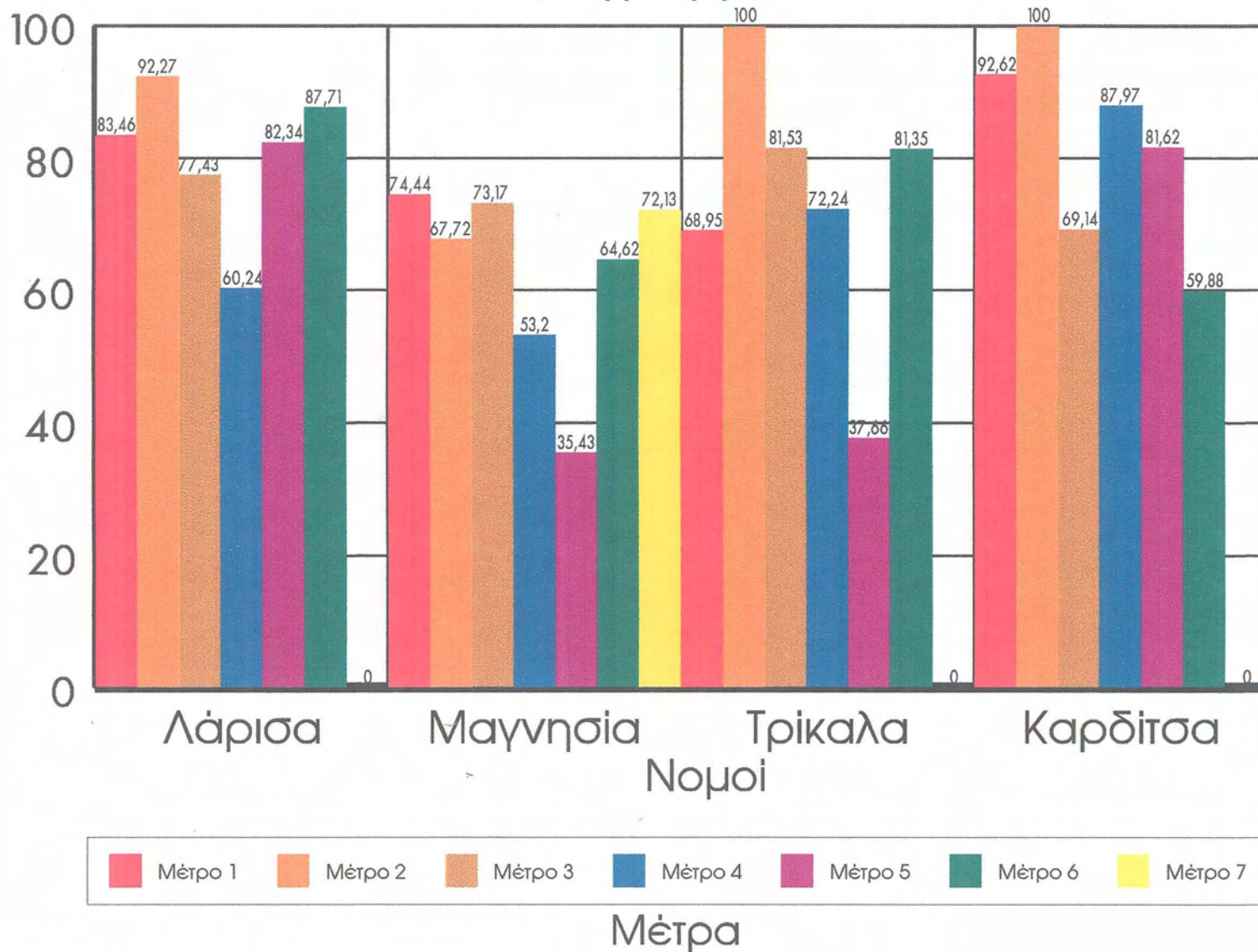
Διάγραμμα 2

Μέτρα

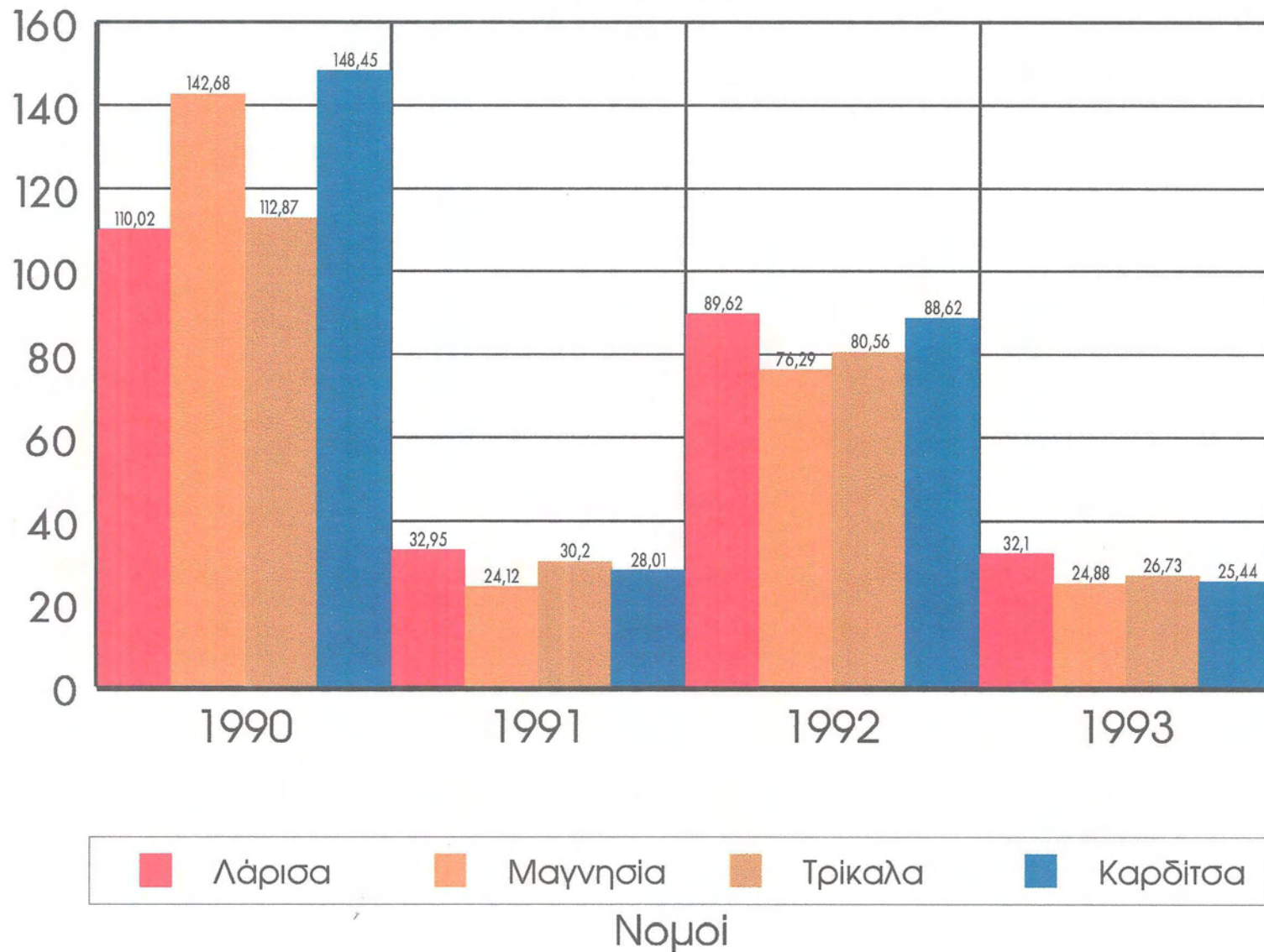
Συνολικές Απορροφήσεις ανά Μέτρο & ανά Νομό

Διάγραμμα 3

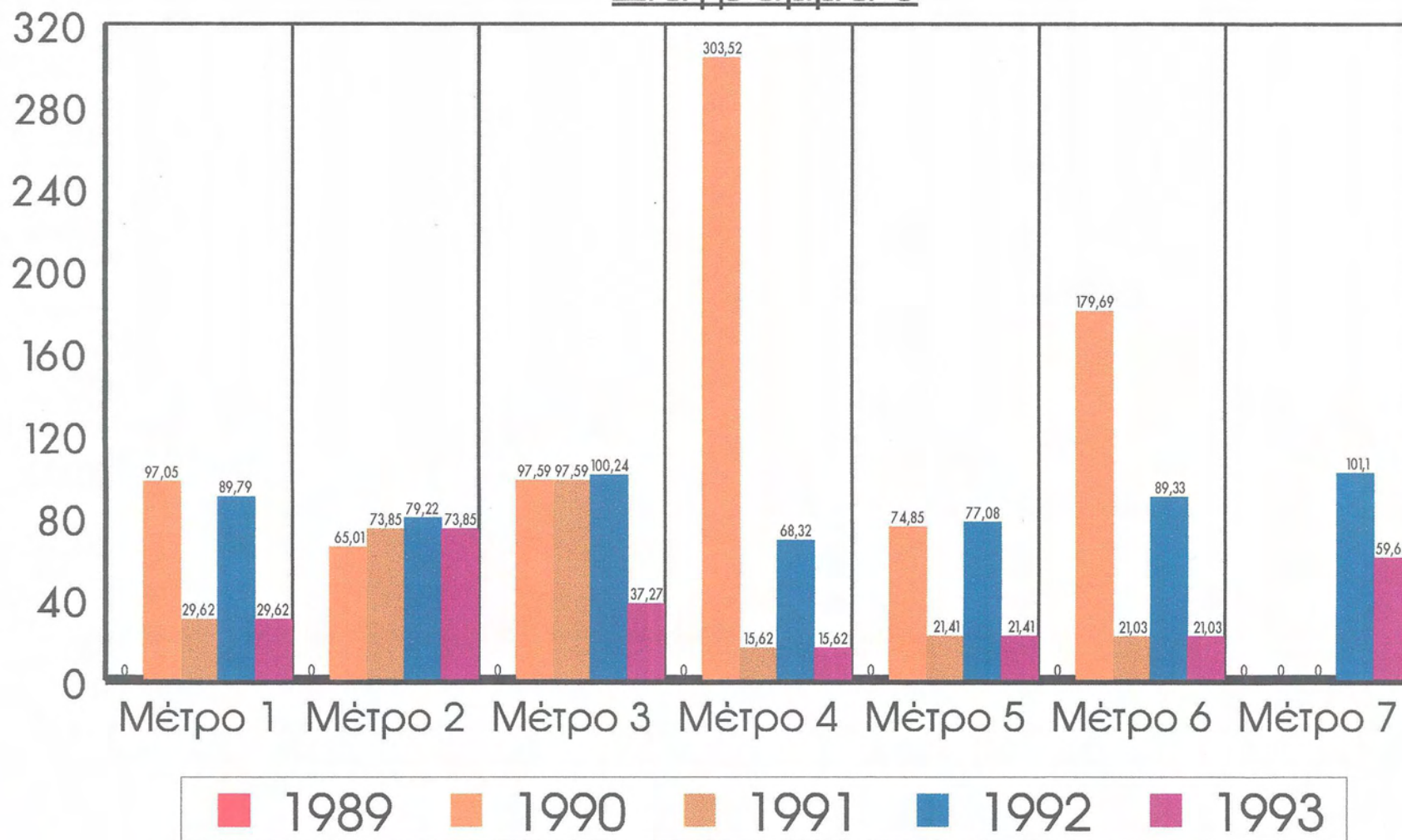
Απορροφήσεις ανά Έτος & ανά Νομό

Διάγραμμα 4

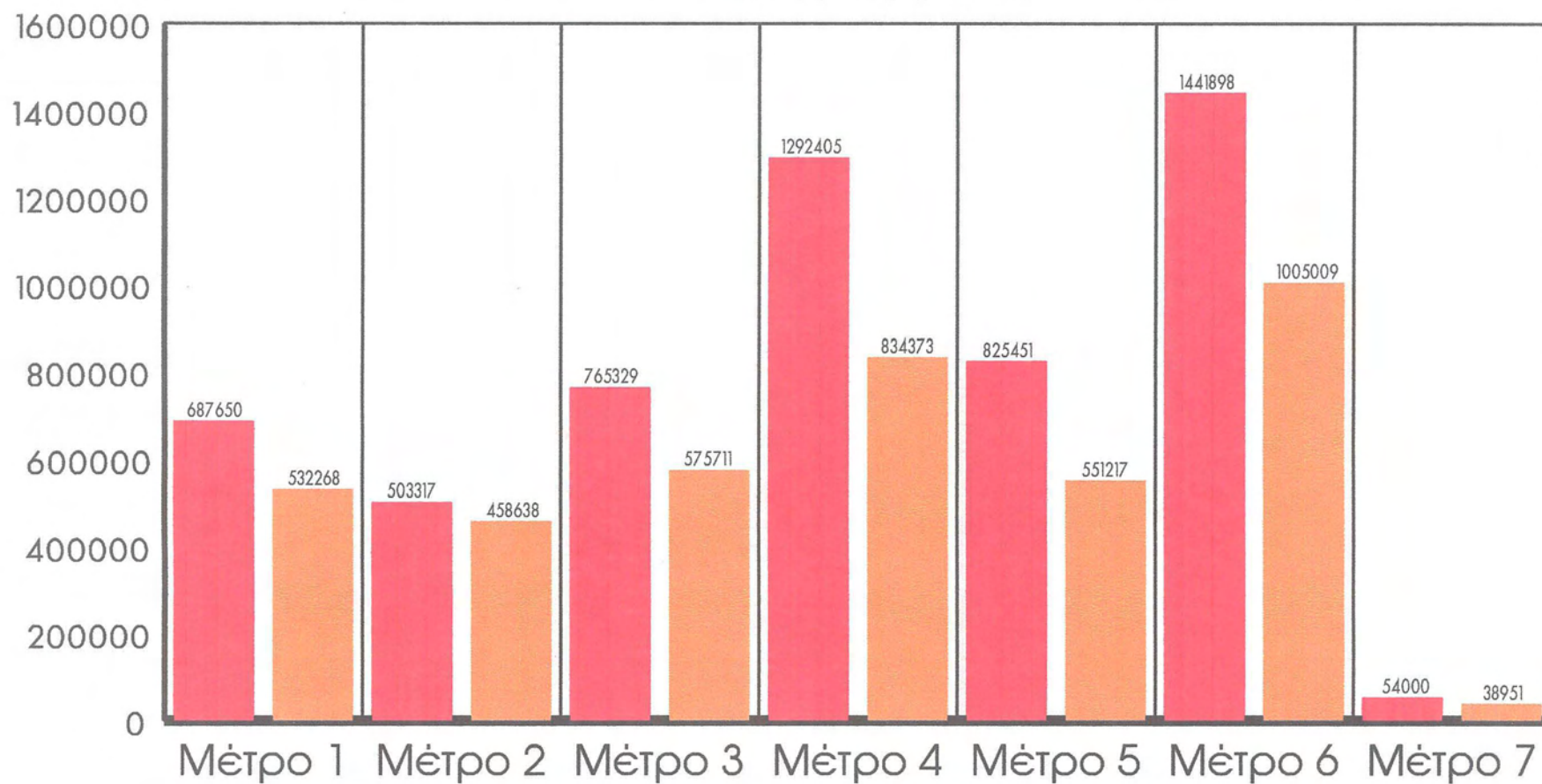
Ετήσιες Απορροφήσεις των Μέτρων του Υποπρογράμματος Ε.Α.Π.Τ.Α.

Διάγραμμα 5

Προϋπολογισμός & Πληρωμές Μέτρων

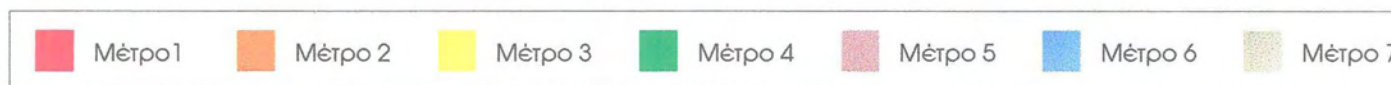
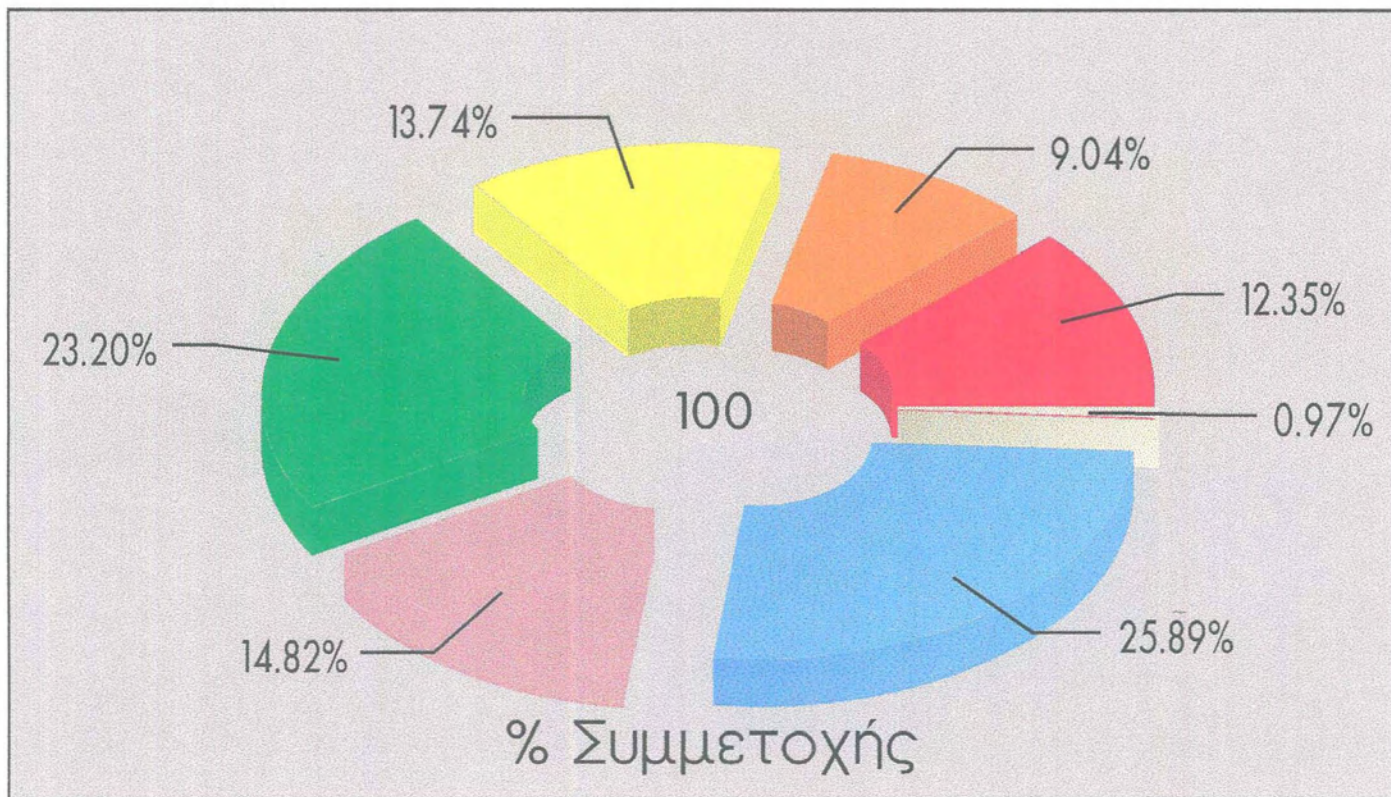
Διάγραμμα 6

■ Προϋπολογισμός ■ Πληρωμές

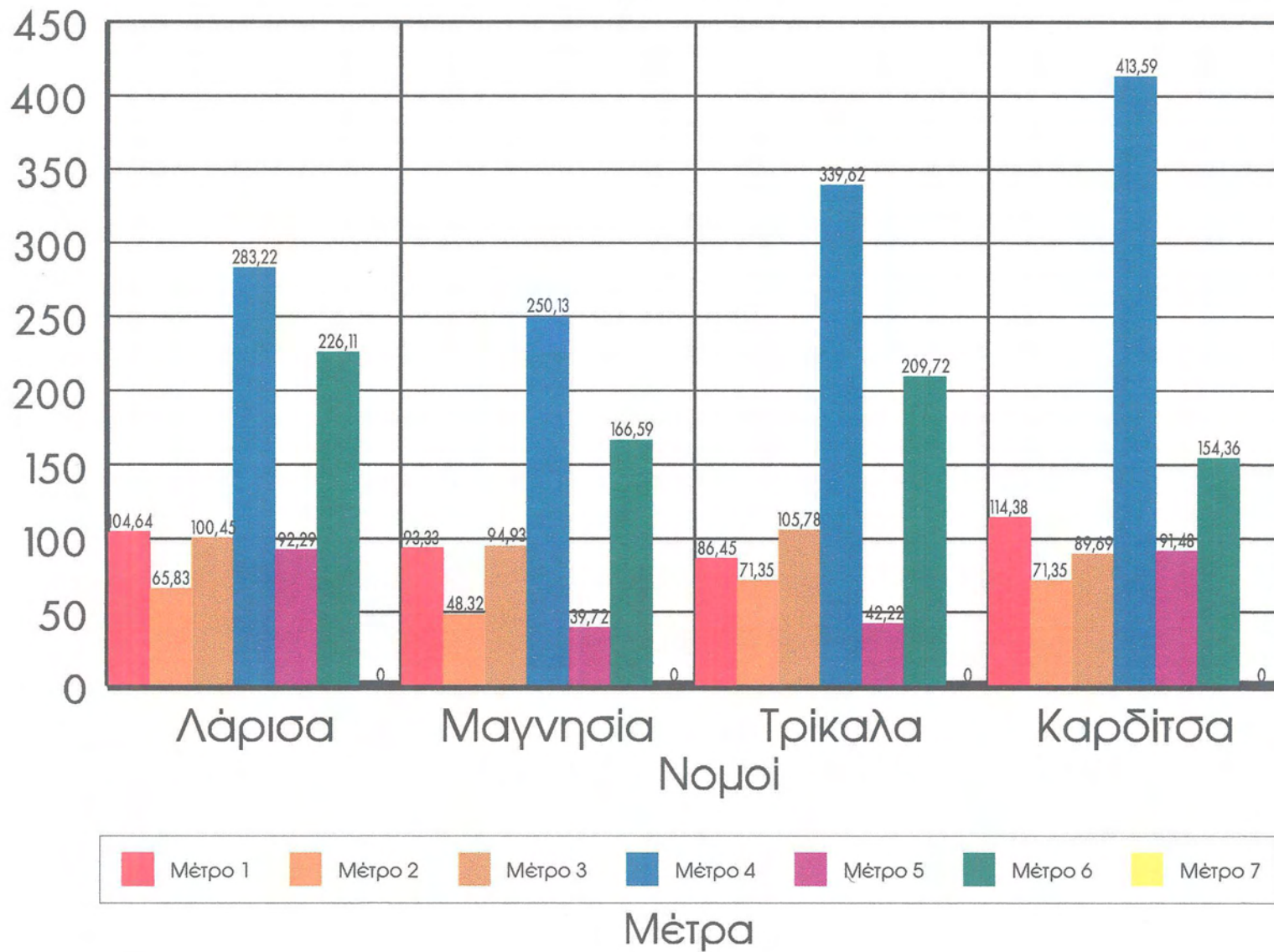
Ποσοστό συμμετοχής των προϋπολογισμών των μέτρων
στο σύνολο του προϋπολογισμού του Ε.Α.Π.Τ.Α.

Διάγραμμα 7

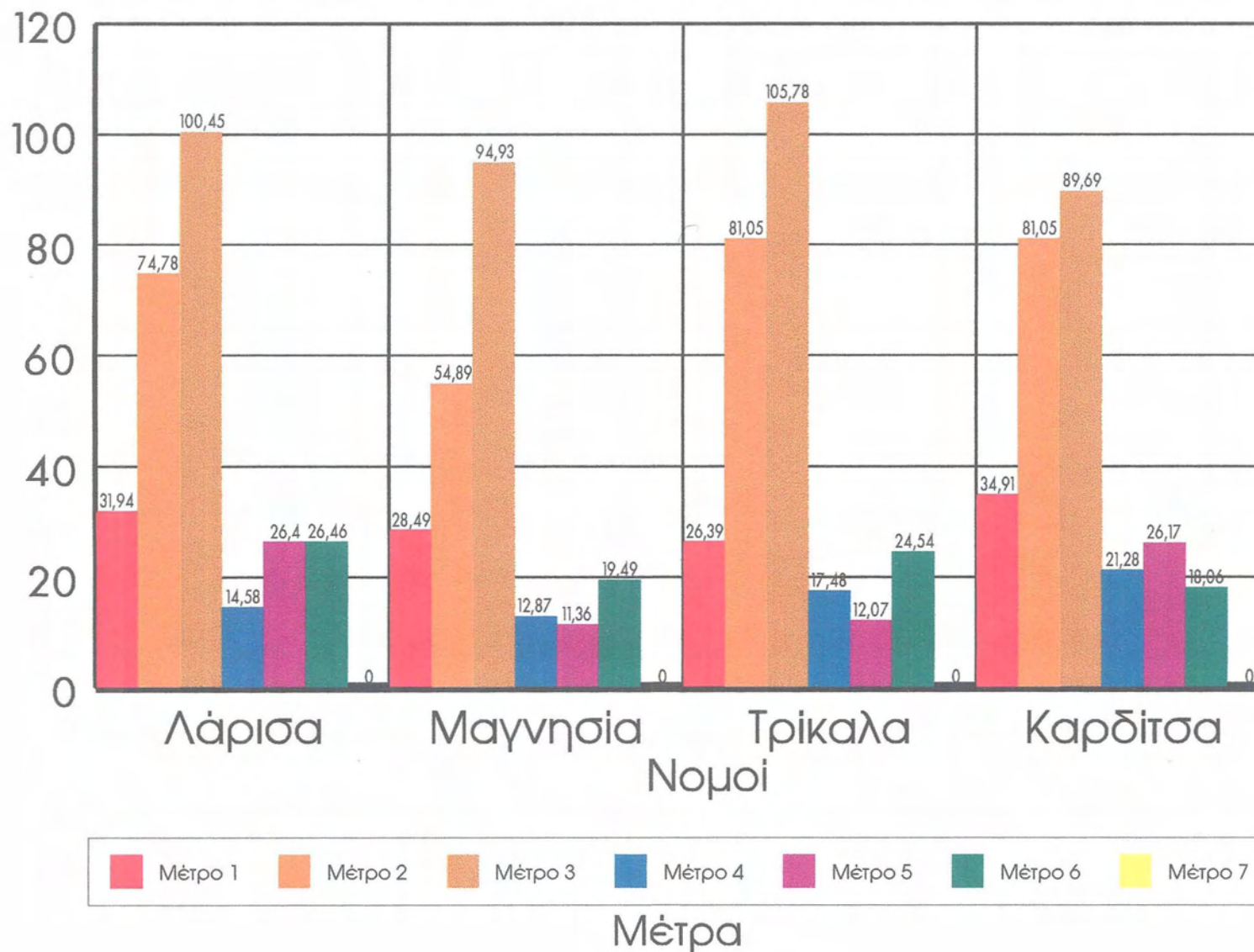
Απορροφήσεις ανά Νομό & ανά Μέτρο (1990)

Διάγραμμα 8

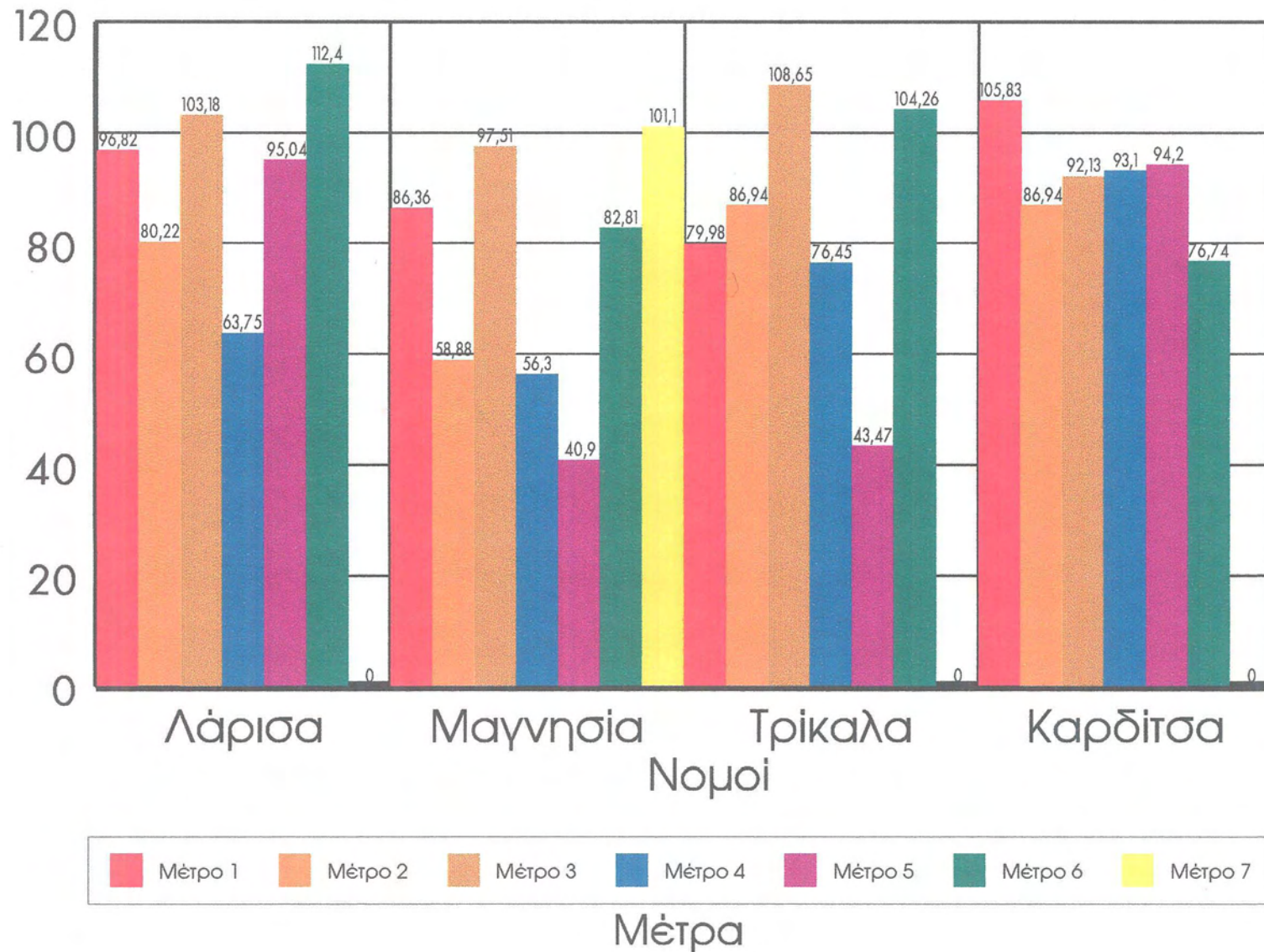
Απορροφήσεις ανά Νομό & ανά Μέτρο (1991)

Διάγραμμα 9

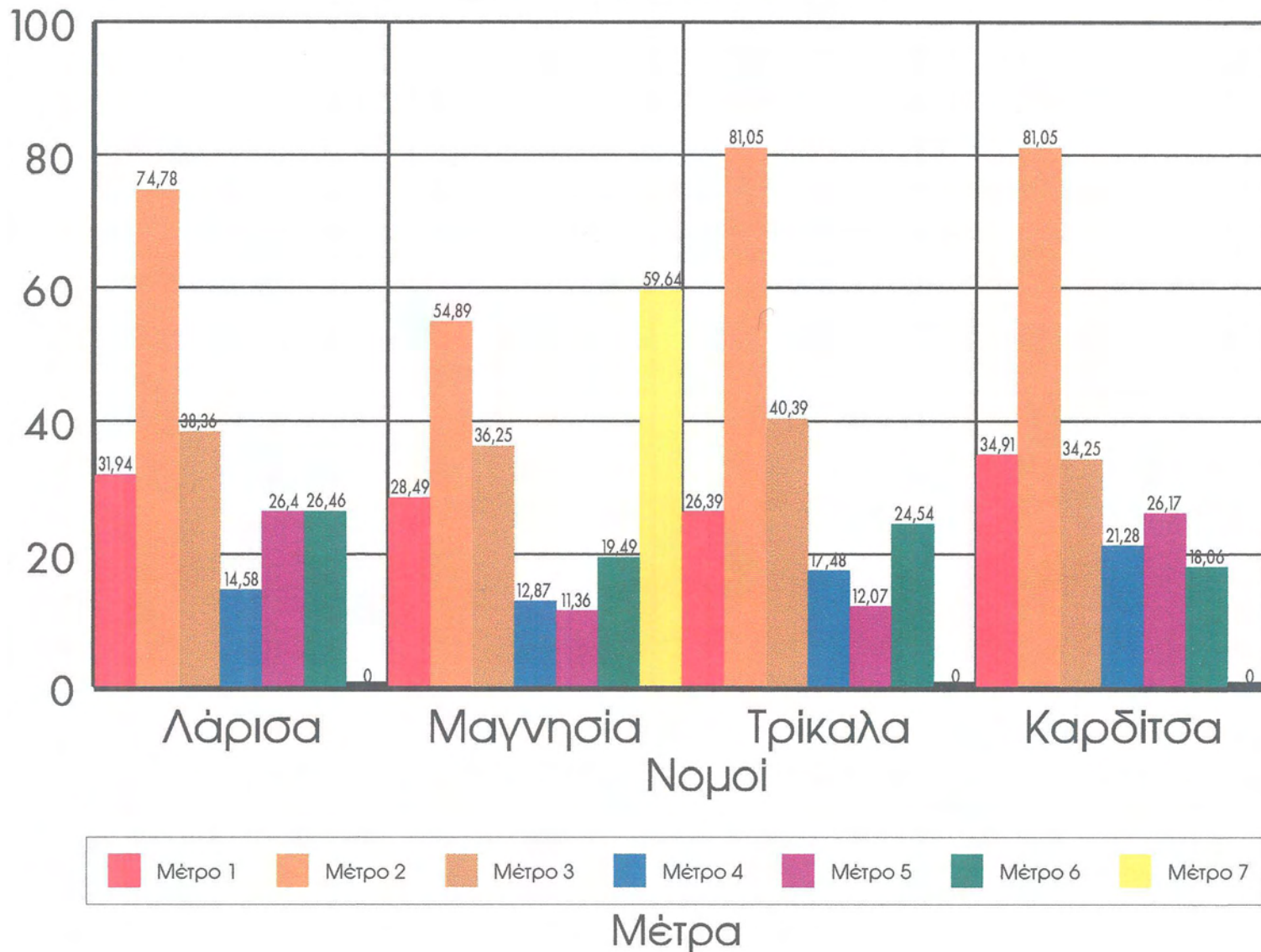
Απορροφήσεις ανά Νομό & ανά Μέτρο (1992)

Διάγραμμα 10

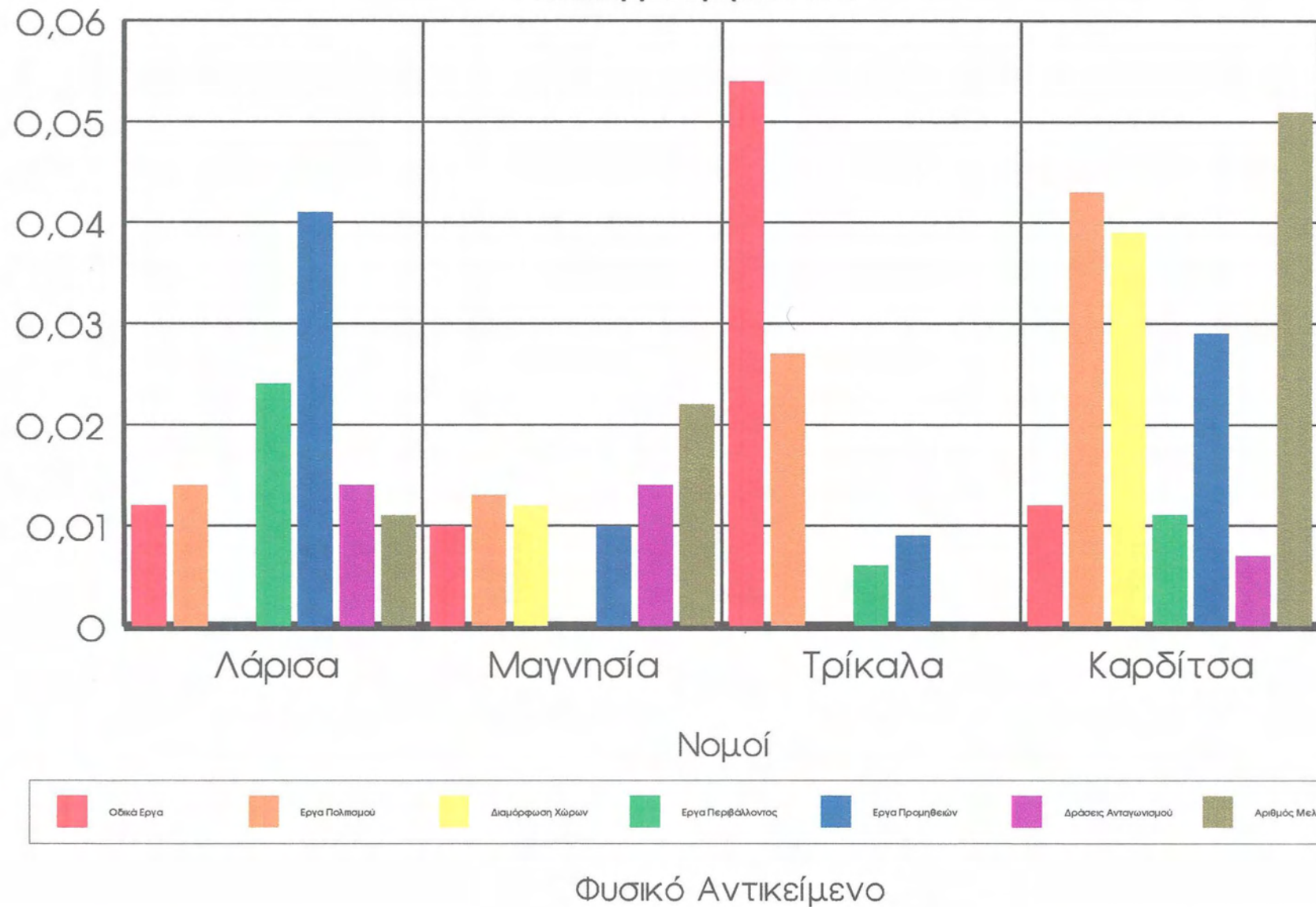
Απορροφήσεις ανά Νομό & ανά Μέτρο (1993)

Διάγραμμα 11

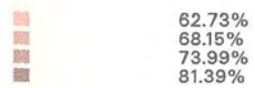
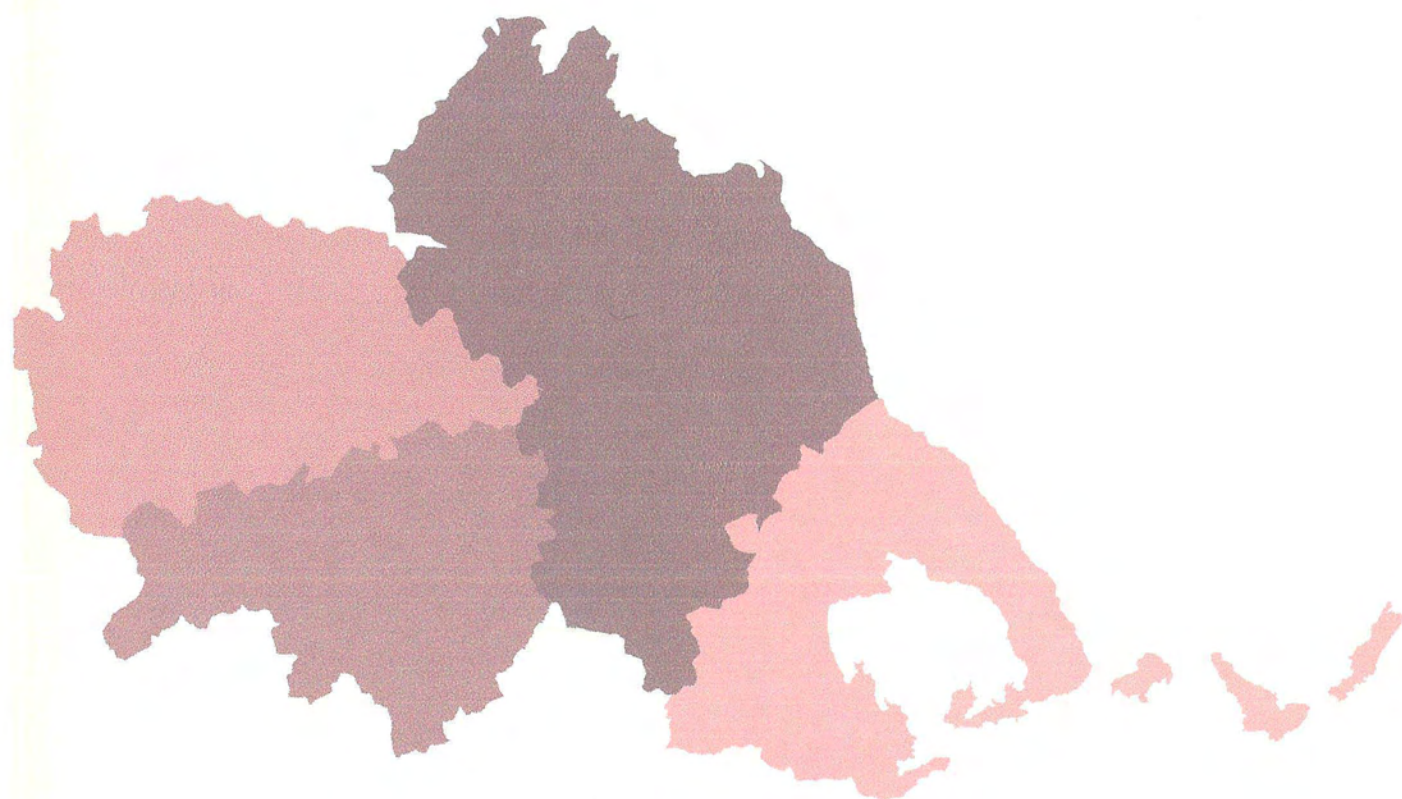

Δείκτης Αποδοτικότητας Φυσικού Αντικειμένου

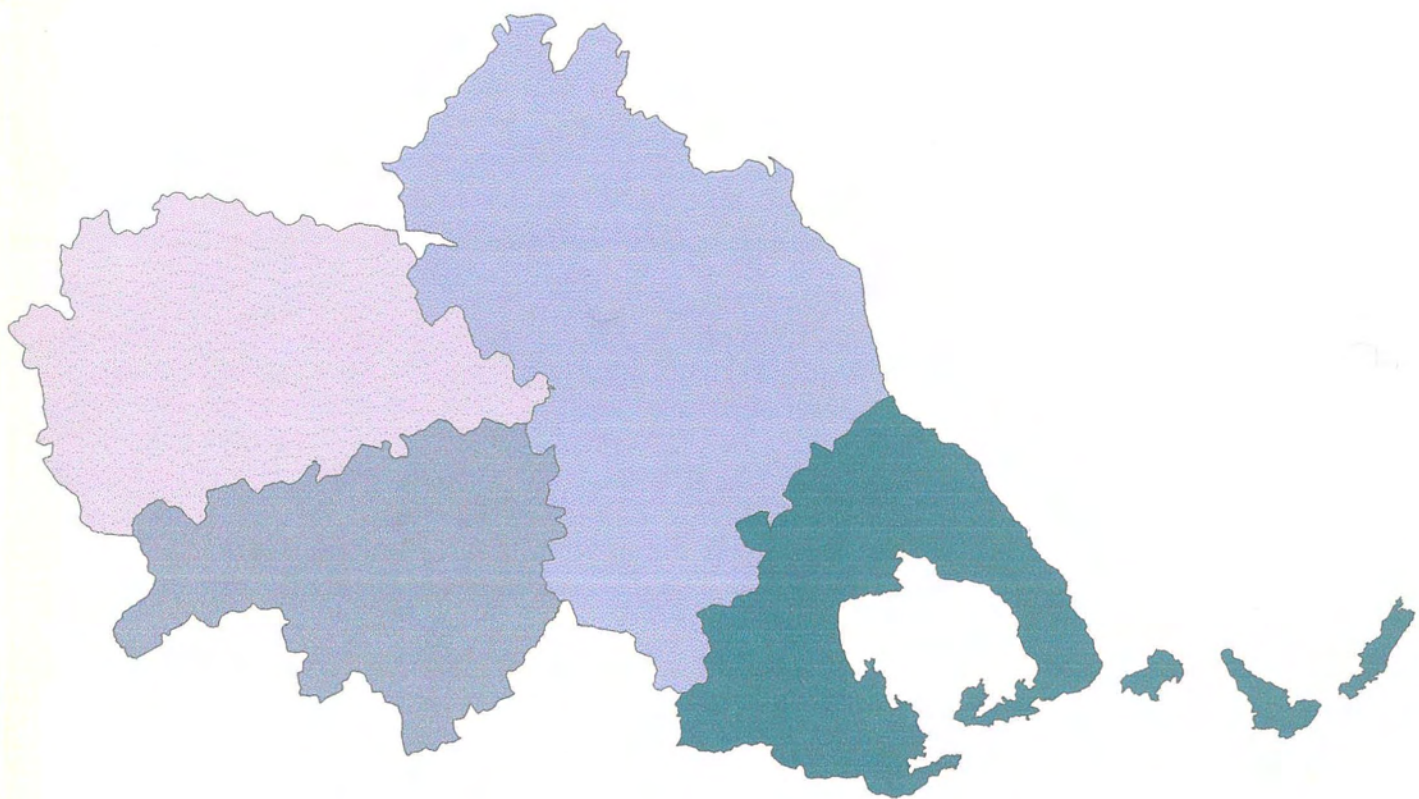
Διάγραμμα 12

ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΕΙΣ ΑΝΑ ΝΟΜΟ

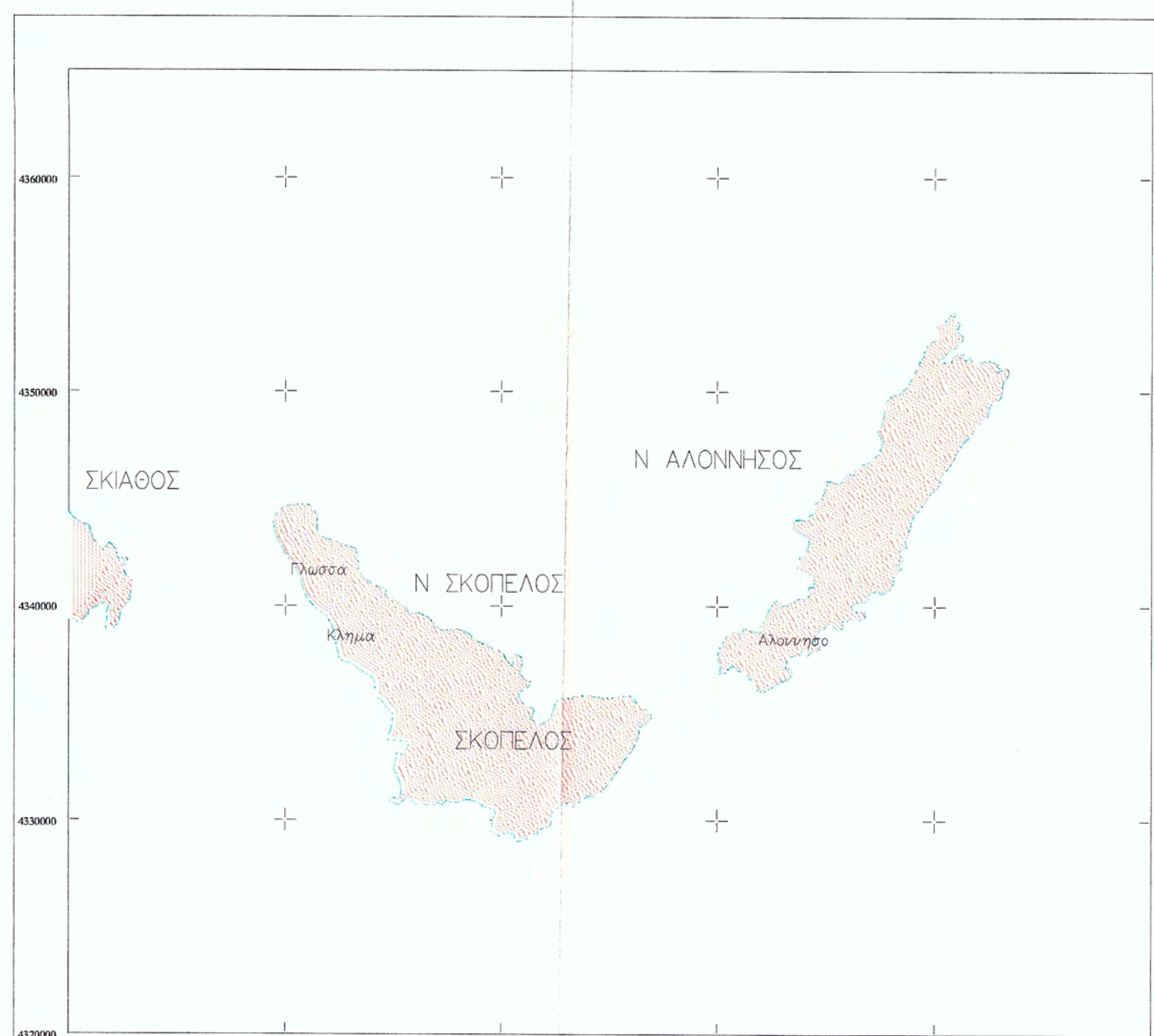
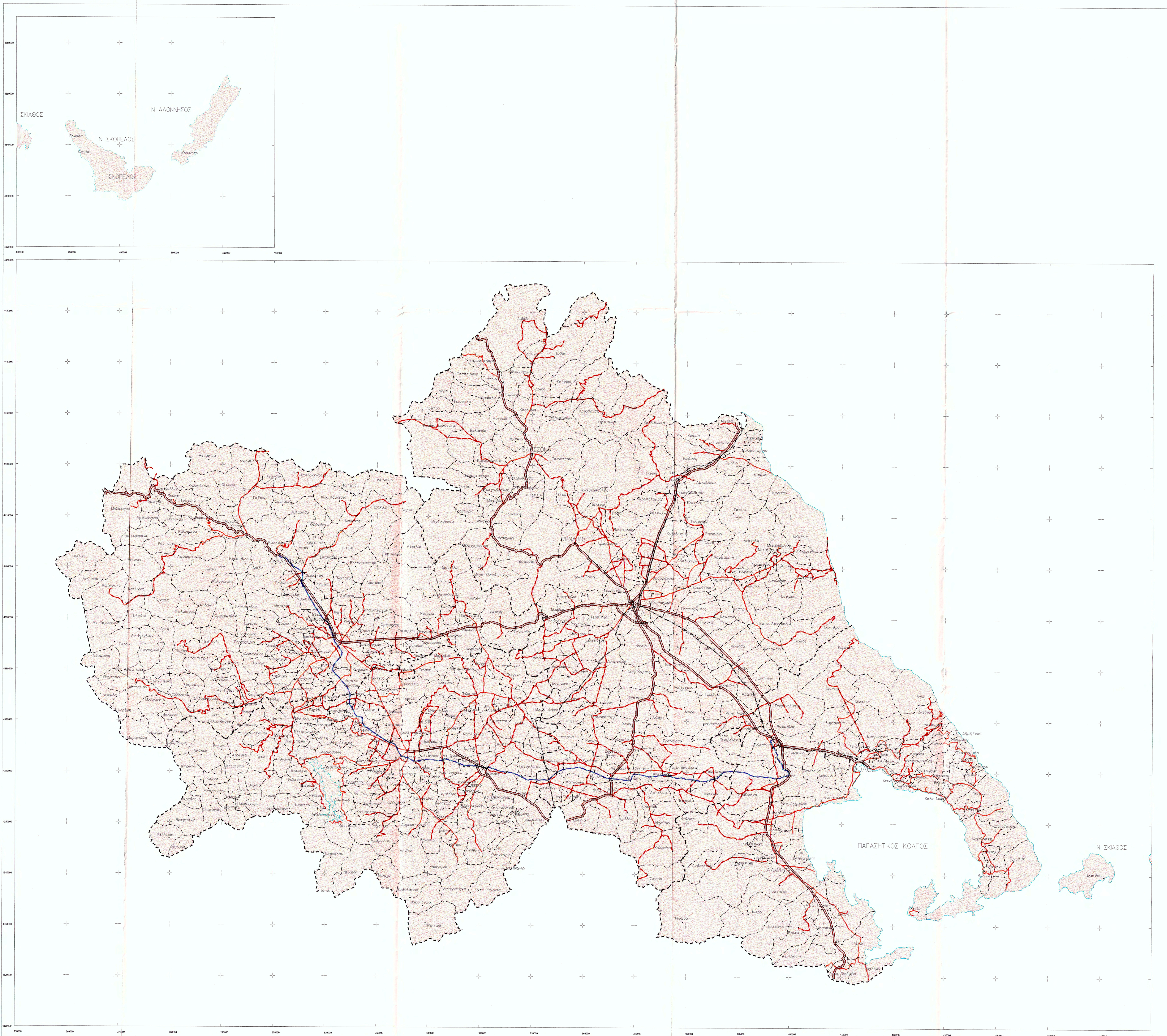

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΠΟΡΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑ 1000
ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ

6475.67
7875.26
8283.07
8567.25

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ**
- Εθνική Οδός
 - Πρωτεύον οδικό δίκτυο
 - - - - - Δευτερεύον οδικό δίκτυο
- ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ**
- - - - - Κύρια σιδηροδρομική γραμμή
 - - - - - Δευτερεύουσα σιδηροδρομική γραμμή (οδοντωτός)
- ΟΡΙΑ ΝΟΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ**
- - - - - Όριο νομών
 - - - - - Όριο κοινοτήτων
 - - - - - Όριο επαρχιών
 - Ακτογραμμή
- ΟΙΚΙΣΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ**
- Περιφερειακό κέντρο
 - Πρωτεύουσα νομού
 - Πρωτεύουσα επαρχίας
 - Πρωτεύουσα κοινότητας

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ

ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΘΕΜΑ:
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ Α Κ Π Σ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ (Π.Μ.Μ.Α. ΕΛΠΤΑ)

ΜΕΛΗΤΕΣ:
ΓΩΤΗ ΑΝΝΑ ΝΑΚΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ ΜΑΡΙΑ

ΘΕΜΑ: ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΑΔ. ΣΧ.Μ.: X1
-------------------------------------	--------------------------------

ΚΑΛΩΣΚΑ 1/250000
ΧΡΟΝΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΙΟΥΝΟΣ 1994

ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΛΟΪΚΗΣΣΑΣ ΦΙΛΙΠΠΟΣ
ΣΠΑΝΙΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΟΡΙΑ ΝΟΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

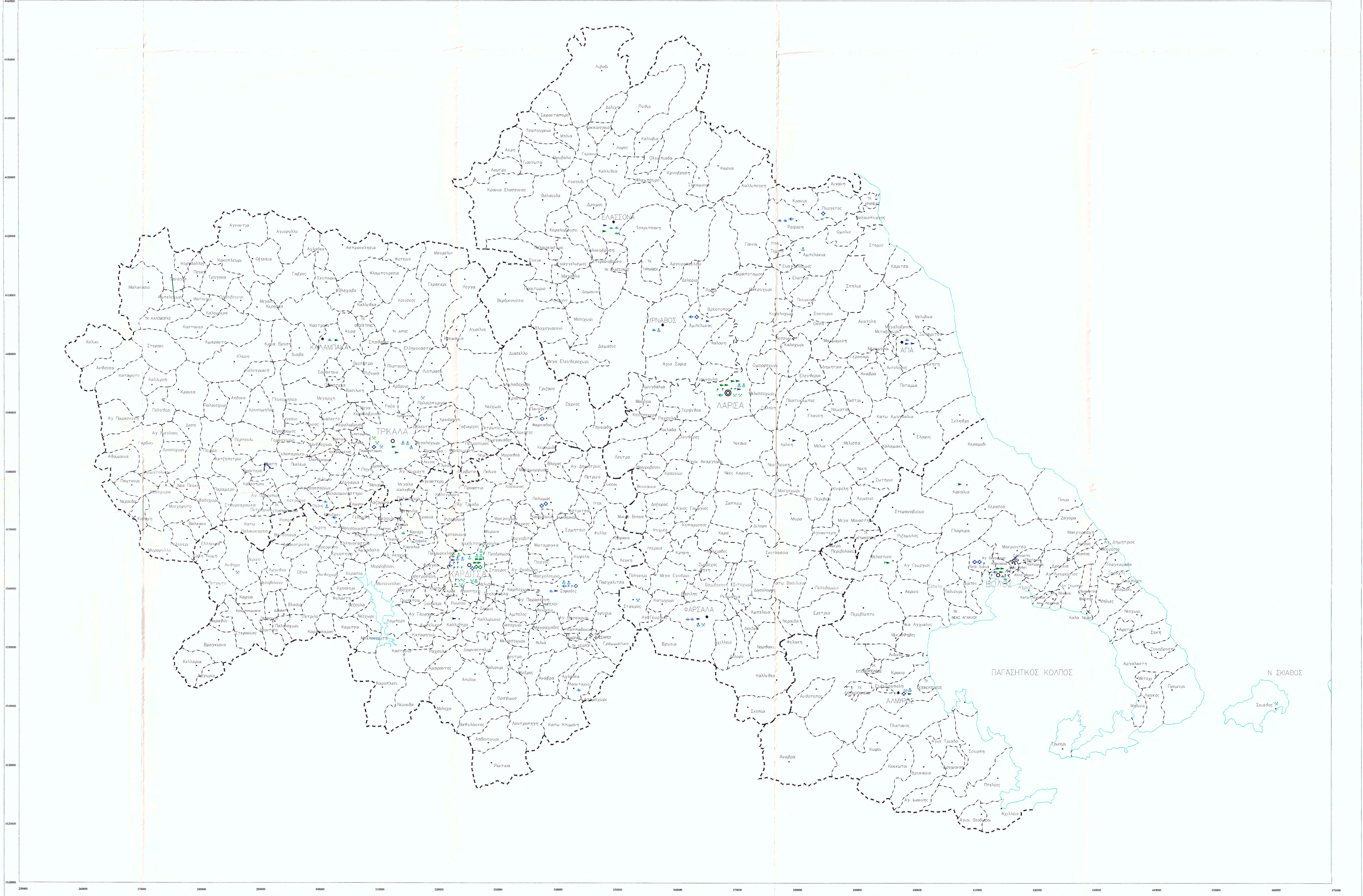
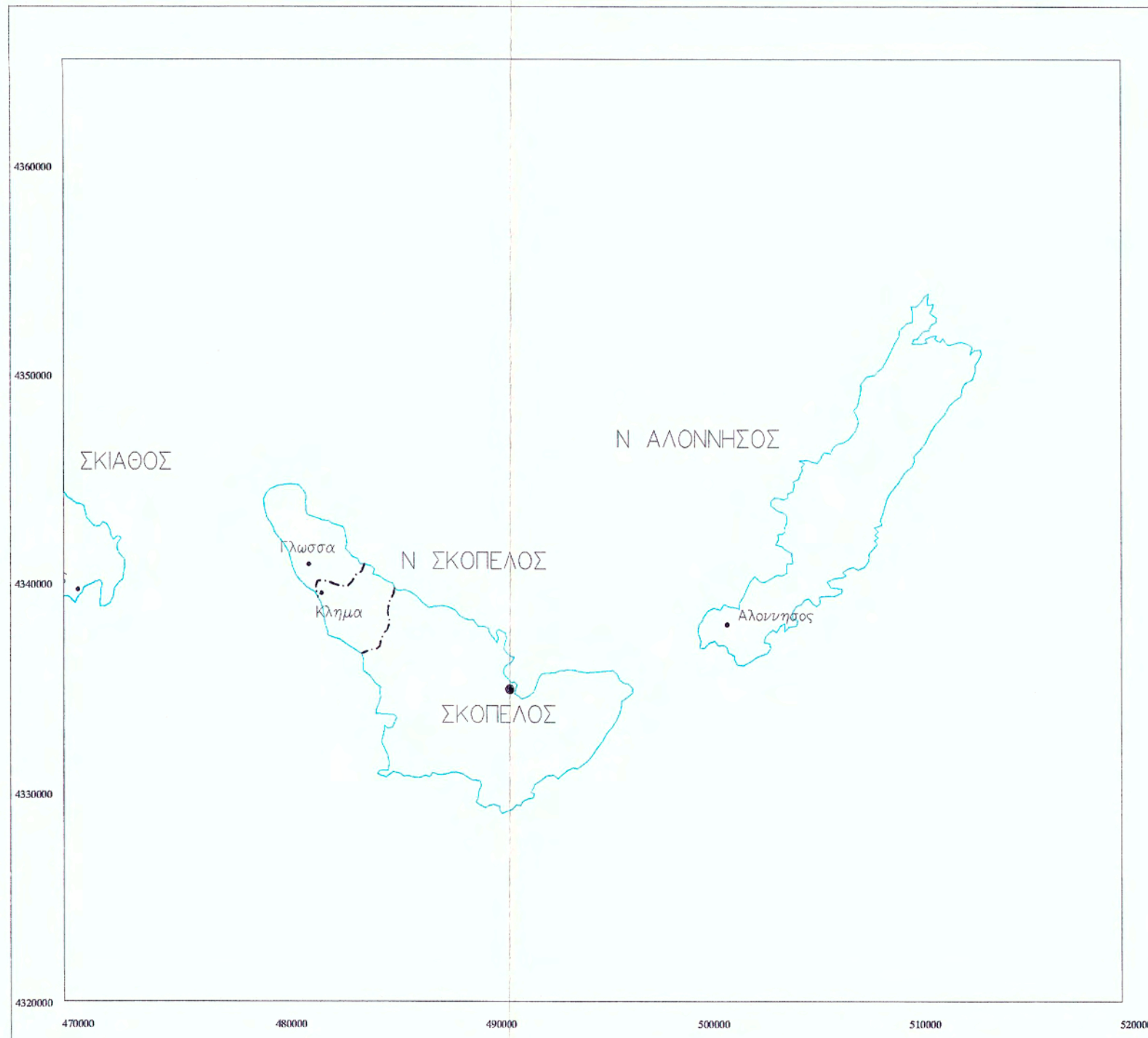
- Οριο νομών
- Οριο κοινοτήτων
- Οριο επαρχιών
- Ακτογραμμή

ΟΙΚΙΣΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

- Περιφερειακό κέντρο
- Πρωτεύουσα νομού
- Πρωτεύουσα επαρχίας
- Πρωτεύουσα κοινότητας

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΑΝΑ ΦΥΣΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΑΝΑ ΦΟΡΕΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ

ΟΤΑ	ΑΝ ΣΥΝΔ	
✕	✕	Οδικα έργα
+	+	Δράσεις Ανταγωνισμού
+	+	Μελέτες
◇	◇	Εργα Πολιτισμού
+	+	Εργα Προμηθειών
+	+	Εργα Περιβάλλοντος
+	+	Εργα Διαμόρφωσης Χώρων
+	+	Μεμονωμένα Οδικα έργα

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ

ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΔΙΑΣΤΑΣΗ: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ Α Κ Π Σ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ (ΥΠ ΜΜΑ ΕΛΠΤΑ)

ΜΕΛΕΤΗΤΕΣ: ΓΙΩΤΗ ΑΝΝΑ, ΝΑΚΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ, ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ ΜΑΡΙΑ

ΘΕΜΑ: ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ ΥΠ ΤΟΣ ΕΛΠΤΑ **X2**

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:250000

ΧΡΟΝΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ: ΙΟΥΝΟΣ 1994

ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ:
ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΔΟΥΚΙΣΣΑΣ ΦΑΙΤΩΣ
ΣΠΑΝΙΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ